TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 35 (1230) 1973 RUGPJŪČIO - AUGUST 30 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Stambieji renginiai

Beveik kiekvienais metais Amerikos žemyne įvyksta stambių renginių — visuomeninių, meninių, mokslinių. Tai sutelktinių pastangų reiškiniai, kurie rodo šakotą mūsų išeivijos veiklą. Jie ne tik parodo ją, bet ir paskatina, iškelia tautiečius iš kasdienybės, iš susmulkėjimo ir įgalina žvelgti platesniu mastu. Tokiais atvejais kiekvienas pastebi, kad pilkoji gyvenimo kasdienybė yra neviskas, kad yra augštesni bendriniai reikalai, kurie šaukiasi sutelktinių sprendimų. Pajutęs tokią nuotaiką, tautietis atsigauna dvasiškai, tarytum pasišildo prie židinio, sukurstyto daugelio rankų. Tokie renginiai yra tradicinės Lietuvių Dienos, kongresai, suvažiavimai, konferencijos, seimai, studijų dienos, įvairios didesnio masto šventės. Šiais metais masinio pobūdžio renginių nėra, tačiau mažesnio masto jų yra net trys. Tai Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas Vašingtone, Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas Bostone ir mokslo bei kūrybos simpoziumas Čikagoje. Kanadiečiai turės dar ir ketvirtą renginį — Lietuvių Dieną Toronte. Tai gana plataus masto sujudimai, skirtingi savo pobūdžiu, bet panašūs pagrindiniu savo bruožu — visi jie liudija lietuviškąją gyvybę ir tautiečių sugebėjimą išeiti iš kasdienybės rūpesčių, jos rutinos bei pažvelgti į platesnio masto klausimus, keliamus bei sprendžiamus sutelktinėm jėgom.

★ ★ ★

Kad tai pozityvus mūsų gyvenimo reiškinys, netenka abejoti. Tokiu gyvastingumu reikia tik džiaugtis. Visdėlto reikia taip pat pastebėti, kad šalia pozityvaus aspekto yra ir negatyvus, būtent, gerų pastangų derinimo stoka. Kai vyksta didieji renginiai, svarbu neišsklaidyti jėgų, kad tas ar kitas telkinys praeitų visu sėkmingumu, nes tik tuomet jis pasiekia savo tikslą — atgaivina, sustiprina tautiečius, sukelia entuziazmą ir nuteikia ryžtingesniem ateities darbam. Deja, tokio derinimo nematyti. Žiūrėk, tuo pačiu metu arba beveik tuo pačiu metu vyksta ne vienas, o du stambūs renginiai, verti plačios visuomenės dėmesio. Taip prieš trejetą metų buvo su ateitininkų kongresu Čikagoje ir LK Mokslo Akademijos suvažiavimu Toronte. Aiškiai buvo matyti, kad nukentėjo ir vienas, ir kitas, tačiau rengėjai kietai laikėsi savo datų lyg dogmų. Panašiai atsitiko ir šiais metais — tą patį savaitgalį įvyksta PLB seimas Vašingtone ir LK Mokslo Akademijos suvažiavimas Bostone. Tiesa, tie du renginiai labai jau nesikerta, tačiau daugiau ar mažiau vienas kitam kliudo. Daugelis asmenų negalės dalyvauti Akademijos suvažiavime, nes yra įsipareigoję PLB seimui ir atvirkščiai. Netrukus po šių dviejų renginių bus mokslo ir kūrybos simpoziumas Čikagoje. Taigi, šį rudenį renginių derlius gausus, o būna visa eilė metų visai be derliaus.

★ ★ ★

Iš suminėtų faktų matyti, kad trūksta derinančios rankos. Jeigu ji būtų, nesunkiai galima būtų išvengti didžiųjų renginių susidūrimų ir pasukti racionalesnio paskirstymo linkme. Vargu ar čia įmanoma kokia nors derinanti komisija. Nebent prie PLB valdybos ji būtų sudaryta ir registruotų bei skelbtų jau užimtas didžiųjų renginių datas bent trejų metų laikotarpyje. Bet ir be komisijos įmanoma apsieiti. Didieji renginiai turėtų būti iš anksto skelbiami spaudoje, net ir tie, kurie įvyksta reguliariai kas keleri metai. Kai organizuojama tylomis ir išeinama viešumon tik prieš mėnesį ar du, kitų didžiųjų įvykių rengėjai nustemba, bet jau nebegali sustabdyti įpusėtų ar beveik baigtų darbų. Antra, bene labiausiai koordinacijos trūksta moksliniams suvažiavimams. Juose ir visuomenė gausiau dalyvautų, jeigu būtų racionaliai tvarkomi. Pvz. šį rudenį turime net du mokslinius suvažiavimus. Jeigu jie įvyktų ne tais pačiais metais, daug kas galėtų dalyvauti ir viename, ir kitame. Dėlto gera būtų, jei LK Mokslo Akademija, mokslinio simpoziumo rengėjai, Lituanistikos Institutas ir baltietiškųjų studijų draugija sudarytų koordinacinį vienetą suvažiavimams ir galbūt kitiem reikalam derinti. Iš to būtų nauda ir pačiom institucijom, ir visuomenei. Kam blaškyti jėgas, kai reikia didžiausio jų telkimo! **Pr. G.**

Po vasaros atostogų ir okupuotos Lietuvos moksleiviai grįžta į mokyklas. Nuotraukoje — mokinės, mokiniai ir mokytoja sovietinės santvarkos mokykloje, kurioje reikia mokytis ir daug propagandinių dalykų

Aiškėja slaptieji Kremliaus planai

Profesoriaus A. Sacharovo ir kitų perspėjimai vakariečiams dėl naujosios atotampos

Jau kuris laikas Maskva propaguoja vadinamąją atotampos politiką, ypač V. Europoje. Tai daryti verčia ją dabartinė politinė būklė, nes Maskva atsidūrė tarp dviejų blokų — V. Europos, atsirėmusios į Ameriką, ir Kinijos. Kremliaus vairuotojai, negalėdami atstatyti buvusių glaudžių ryšių su Pekingu, pasuko į V. Europą, kur gana sėkmingai bando išlyginti savo santykius ir įtvirtinti taiką, t. y. apsisaugoti nuo vakariečių, kad turėtų laisvas rankas rytuose.

Naujosios atotampos politika daug kam atrodo sovietinės sistemos sušvelnėjimu, netgi jos esminiu pasikeitimu, atsisakymu agresyvumo. Bet tai apgaulingas įspūdis. Pažvelgus truputį giliau, aiškiai matyti tikrasis komunizmo veidas, išryškėjęs per ištisus penkis dešimtmečius. Praeityje buvo jau neviena atotampa, bet jos pastovios taikos neatnešė, nes tai laikinio pobūdžio mostai, kuriais nėra pagrindo pasitikėti.

Raštas iš Prahos

Kad taip yra, matyti iš pačių komunistų centrų slaptų pareiškimų. Vienas toks raštas buvo paruoštas Prahos kompartijos centrinio komiteto š.m. gegužės 11 d. Jo ištraukas paskelbė FCI spaudos agentūra Londone. Minėtame pareiškime sakoma:

"Pasaulinio masto socialistinė sistema pasirodo esanti pajėgi primesti imperialistams tarpusavio konfliktų sprendimus siekiant taikos ir taikaus sambūvio. Dabartinis klasių kovos aštrėjimas vyksta ne padidėjusios tarptautinės įtampos sąlygose kaip anksčiau, bet aiškioje tarptautinės atotampos nuotaikoje. Veiksminga politika, paremta socialistine hegemonija, ir sustiprėjusi darbininkų klasės bei visų demokratinių jėgų kova su imperialistine užsienio politika įgalina dar labiau sumažinti militaristų, agresyviųjų grupių ir monopolistinės buržuazijos veiklą . . . Tuo būdu buvo sudarytos palankios sąlygos sustiprinti socializmui bei komunizmui, likviduoti tarptautiniams agresijos ir įtampos centrams, laiduoti taiką visoms pasaulio tautoms. . . Dabarties revoliucinių jėgų vienybėje glūdi garantija, galinti paspartinti kapitalizmo sunaikinimo procesą ir nutiesti žmonijai kelią į socializmą bei komunizmą . . ."

Šis raštas plačiai analizuoja kapitalizmo nykimą, Maskvos daromą politinį, ekonominį ir karinį spaudimą, siekiantį sunaikinti dabartinę laisvojo pasaulio santvarką.

Vakariečių balsai

Vakariečiams sunkiau yra įžvelgti slaptuosius Maskvos kėslus, nes jie įmantrios propagandos yra pridengiami gražia taikos ir panašia skraistėmis. Dėlto daug kas tuose politiniuose labirintuose pasiklysta. Pastaruoju metu betgi pasigirdo gana blaivių balsų iš vakariečių pusės, ypač ryšium su vadinamąja Europos saugumo konferencija. Antai, Britanijos užsienio reikalų min. Sir Alec Douglas Home, kalbėdamas Bonnoje š.m. gegužės 16 d., pareiškė: "Iliuzinė atotampa gali būti lengvai pasiekiama, bet ji yra labai pavojinga . . . Mes negalime sumažinti savo budrumo ir karinio pajėgumo."

Dienraštis "The New York Times" š.m. liepos 5 d. paskelbė vedamąjį, gvildedantį Sov. Sąjungos užsienio reikalų min. A. Gromyko pareiškimą Helsinkyje Europos saugumo konferencijos proga. Ten jis pabrėžia, kad A. Gromyko kalba siekia amžiams įtvirtinti komunistų ekspansiją Vidurio Europoje.

"A. Gromyko kalbėjo aplamai apie reikalą respektuoti visų valstybių teritorijas bei suverenumą, bet atstovai, kurie pergyveno sovietinę invaziją Vengrijon 1956, sovietinio bloko invaziją Čekoslovakijon 1966, nekalbant apie ankstyvesnius grobius per ir po II D. karo, — gerai suprato, kad p. Gromyko prašė garantijų prieš vakariečių inpuolius į sovietų satelitus, užuot siūlęs pastariesiems tapti pilnai suvereniais bei nepriklausomais lygioje plotmėje pvz. su Prancūzija, Italija ar net Albanija. P. Gromyko siūlymas, jei būtų priimtas, paprasčiausiai tik patvirtintų bei įteisintų Juozapo Stalino laimėjimus Rytų Europoje."

"The New York Times" toliau cituoja A. Gromyko pareiškimą, reikalaujantį "respekto žmogaus teisėms bei pagrindinėm laisvėm, įskaitant religinius įsitikinimus," ir priduria: "Tačiau dešimtmečių patirtis su Sov. Sąjunga rodo, kad sovietinė vyriausybė nepripažįsta teisės valdiniams turėti savo nuomones. Ji turi milžinišką prievartos ir smegenų plovimo mašineriją, menkinančią viešai parodytą išsiskyrimą."

Pasak dienraščio, elgesys su nepritariančiais sovietiniam režimui yra tarptautinis skandalas. "Žiaurūs, nežmoniški veiksmai tebėra praktikuojami: kai kurie protestuotojai, kaip gen. Petras Grigorenko, siunčiami į psichiatrines ligonines, kiti, kaip Andriejus Amalrik — į vergų darbo stovyklas. Ukrainiečių ir lietuvių patriotai sėdi kalėjimuose už tai, kad reikalauja savo valstybėms teisių, laiduotų sovietinės konstitucijos..."

Sovietų profesoriaus perspėjimas

Bene stipriausias perspėjimas vakariečiams apie slaptuosius Kremliaus kėslus atėjo iš prof. A. Sacharovo. Pastarasis, perspėtas saugumo įstaigos dėl palaikymo ryšių su vakariečiais, nenusigando — pakvietė pas save užsieniečius korespondentus ir išdėstė savo pažiūrą į naująją Rytų-Vakarų atotampą. Pasak jo, vakariečių užmojis masiškai remti Sov. Sąjungą technologinėje srityje įgalins ją didinti savo karinį pajėgumą. Tokių pastangų rezultatas būsiąs tas, kad pasaulis pasidarys bejėgis prieš nesukontroliuojamą biurokratinę mašiną. Sov. Sąjunga esanti šalis, "kur viskas gali būti paslėpta nuo užsienio akių. Tai šalis su kauke, kuri pridengia tikrąjį veidą."

Prof. A. Sacharovo nuomone, vakariečiai už savo nuolaidas turėtų išsiderėti bent teisę laisvai emigruoti visiem sovietų piliečiam. Aplamai, A. Sacharovas įtaria, kad naujasis vakariečių sandėris su Maskva dėl atotampos gali būti tikra politinė katastrofa.

Trejopi siekiai

Tą prof. A. Sacharovo įtarimą patvirtina ir vakariečių intelektualų studijinė grupė "Institute for the Study of Conflict". Pasak jos, sovietų europinė politika turi trejopus siekius: trumpalaikius, vidutinius ir ilgalaikius. Pirmiausia ji siekia įteisinti vadinamąją Brežnevo doktriną, pagal kurią vakariečiai turėtų pripažinti teisę Sov. Sąjungai viešpatauti Rytų Europoje. Antra, šis žingsnis padėtų globalinei sovietų politikai, nes suteko 30.000 kovos lauke kritusių savo karių. Kaimyninėje Kambodijoje amerikiečių aviaciją pakeitė kariuomenei amerikiečių perduotos patrankos ir šarvuoti automobiliai. Kariuomenės vadas gen. mjr. S. Fernandez skelbia pradėtą ofenzyvą ir vieno komunistų atkirsto dalinio išlaisvinimą. Kambodijos užsienio reikalų ministeris L. Boret ragina JAV ir toliau teikti karinę bei ekonominę paramą.

(Nukelta į 7-tą psl.)

ŽODŽIŲ KARAS

Sovietų kompartijos vadas L. Brežnevas Kazachstano sostinėje Alma Atoje pasakytoje kalboje, kurią transliavo televizijos tinklas, apkaltino komunistinės Kinijos vadus antisovietizmu ir nelegalia veikla prieš kitus komunistinius kraštus. Jis taipgi žadėjo tęsti kovą prieš maoizmo teoriją ir praktiką, bet siekti tarptautinės įtampos sumažinimo, ginklavimosi varžybų sustabdymo. Komunistinė Kinija L. Brežnevui atsilygino sovietinės invazijos į Čekoslovakiją penkmečio proga. Pasak Kinijos žinių agentūros, žiauriausias jėgos politikos bei agresijos pavyzdys yra sovietinių revizionistų socialinio imperializmo įvykdyta Čekoslovakijos invazija bei okupacija. Tie velniškieji socialiniai imperialistai Kremliuje visam pasauliui pademonstravo visišką modernaus sovietinio revizionizmo bankrotą. L. Brežnevo ir jo gaujos augaulingi triukai dabar vis labiau praranda savo efektingumą.

NUTRŪKO DERYBOS

V. Vokietijos kancleris W. Brandtas susidūrė su netikėtomis kliūtimis dėl 1971 m. JAV, Sovietų Sąjungos, Britanijos ir Prancūzijos ambasadorių pasirašytos Berlyno sutarties interpretacijos. Jis tikėjo, kad V. Vokietijos ambasadoms bus leista atstovauti ne tik V. Berlyno gyventojams, bet ir jų teisinėms įstaigoms. Derybose su Čekoslovakija dėl diplomatinių ryšių užmezgimo iš Prahos atvykęs užsienio reikalų viceministeris J. Goetz atsisakė pripažinti V. Vokietijos ambasadų atstovavimą V. Berlyno teisinėms įstaigoms. Derybos buvo nutrauktos, nors kancleris W. Brandtas diplomatinių ryšių sutartį turėjo pasirašyti rugsėjo 6 d. Prahoje. Atrodo, jos pasirašymą teks atidėti. Derybose su Vengrija ir Bulgarija susiduriama su ta pačia kliūtimi. Ir jos nesutinka duoti teisės V. Vokietijos atstovybėms rūpintis V. Berlyno teisinėmis įstaigomis. V. Vokietijai pripažįstamos tik konsulinės teisės, atmetant jurisdines. Spėjama, kad šią akciją koordinuoja Sovietų Sąjunga, norėdama pabrėžti specialų V. Berlyno statusą.

PREZIDENTO RINKIMAI

Justicialistų partija savo kandidatu prezidento rinkimuose Argentinoje paskelbė J. Peroną, kandidate į viceprezidentus — jo trečiąją žmoną, buvusią kabareto šokėją, kuri už 77 metų amžiaus sulaukusį J. Peroną yra jaunesnė 37 metais. Rinkimus buvo norėta pravesti be opozicijos, tačiau kandidatai į prezidentus dygsta kaip grybai po lietaus. J. Perono varžovais bus radikalų partijos vadas R. Balbin, konservatyvių pažiūrų politikas F. Manrique, darbo unijų veikėjas A. Tosco ir keletas mažesniu grupių kandidatų. Visdėlto spėjama, kad rinkimus lengvai laimės J. Peronas. Sostinėje Buenos Aires su policija vėl aštrų susikirtimą turėjo kairieji demonstrantai, norėję paminėti savo 16 draugų sušaudymo metines. Karinė vyriausybė, pabėgus iš kalėjimo 25 teroristams, sušaudė nesuskubusią pabėgti 16 vaikinų ir merginų grupę.

Pasaulio įvykiai

JAV PREZ. R. NIKSONAS SPAUDOS KONFERENCIJOJE PASKELBĖ valstybės sekretoriaus William Rogers pasitraukimą iš šių pareigų nuo rugsėjo 3 d. ir jo pakeitimą ligšioliniu savo patarėju H. Kissingeriu. W. Rogers buvo vienintelis prez. R. Niksono ministerių kabineto narys, einantis tas pačias pareigas nuo 1969 m. Valstybės departamentu vadinamoj užsienio reikalų ministerijoj W. Rogers pastaruoju metu buvo tik administratorium — visus pagrindinius sprendimus darydavo pats prez. R. Niksonas ir jo patarėjas H. Kissingeris. Čia prisimintina senatoriaus S. Symingtono pastaba, kad kongresui neapsimoka valstybės sekr. W. Rogers kviesti liudininku užsienio politikos klausimais, nes jis neturi nieko bendro su jų sprendimu. Atrodo, prez. R. Niksonui kaip tik ir rūpėjo valstybės departamento ryšių atstatymas su kongresu. Naujasis valstybės sekr. H. Kissingeris savoje spaudos konferencijoje pabrėžė, kad jis kongrese sieks pilno abiejų partijų pritarimo JAV užsienio politikai. Jo nuomone, su Vietnamo karu buvo pašalintas paskutinis nesutarimo šaltinis, skaldąs amerikiečius užsienio politikos reikaluose. Dabar Amerikai atėjo laikas pradėti naują vaidmenį pasaulyje, kuriam reikia pilno amerikiečių tautos pritarimo. Jis tiki, kad Watergate skandalas nesutrukdys šių planų įgyvendinimo. Panašios nuomonės yra ir prez. R. Niksonas, savo spaudos konferencijoje Watergate incidentą pavadinęs vandeniu po tiltu. H. Kissingeris yra pirmasis JAV valstybės sekretorius, gimęs užsienyje, žydų kilmės. Jo gimtinė — Vokietija, iš kurios į JAV su tėvais jis atvyko 1938 m. ir pilietybę gavo 1943 m., mobilizuotas kariuomenėn. Pradžioje buvo pėstininkų daliniuose, vėliau — žvalgybos skyriuje. H. Kissinger yra baigęs žymųjį Harvardo universitetą, įsigijęs doktoratą ir jame profesoriavęs. Jo plunksnai priklauso keletas knygų ginklų kontrolės ir užsienio politikos klausimais. Kai vienas žurnalistas paklausė, ar žydiška kilmė nekenks jo ryšiams su arabų kraštais Artimųjų Rytų konflikte, H. Kissingeris užtikrino, kad iš JAV užsienio politikos jis išjungs savo religinę ir tautinę kilmę.

ATSKLEIDĖ SĄMOKSLĄ?

JAV slaptoji saugumo tarnyba uždraudė prez. R. Niksonui atvirą motorkadą New Orleans mieste, kur jis buvo atvykęs į karo veteranų konvenciją. Pirmiausia buvo paskelbta, kad buvęs policininkas E. Gaudet viešai grasino nužudyti prezidentą. Prieš trejus metus jis buvo metęs degančią JAV vėliavą į pravažiuojantį prez. R. Niksono automobilį ir gavęs suspenduotą kalėjimo bausmę. Po poros dienų E. Gaudet, žmonos prišnekintas, pasidavė policijai N. Meksikos valstijos kalnuose. FBI agentai buvo priversti atšaukti kaltinimus, kai liudininkė, pranešusi E. Gaudet grasinimus policijai, negalėjo garantuoti, kad grasintojas ir E. Gaudet yra tas pats asmuo. Jo dabar laukia teismas dėl kelių į policininkus paleistų šūvių. Saugumiečiai, FBI agentai ir New Orleans policija vis dar tiria kitą kelių asmenų sąmokslą prezidentui nužudyti. Pasak Long Island laikraščio "Newsday", tie sąmokslininkai yra šeši negrai, priklausantys negrų šovinistų grupėms. Kadangi pavardės neskelbiamos ir niekas nesuimamas, atrodo, ir ši kartą reikalas liečia ne faktus, o gandus.

SUKILIMAS LAOSE

Laoso neutralų premjerą princą S. Phoumą bandė nuversti aviacijos brigados gen. Thao Ma, nuo 1966 m. dėl ankstyvesnio sąmokslo gyvenantis Tailandijoje. Dešiniųjų karininkų grupei nepatinka princo S. Phoumos komunistams padarytos nuolaidos, kurios gali baigtis koalicinės vyriausybės sudarymu. Sukilėliai užėmė Vientiane karinį aerodromą, bet nesusilaukė paramos iš reguliarios kariuomenės dalinių. Jų vadas gen. T. Ma mokamuoju lėktuvu bandė bombarduoti kariuomenės stovyklą, buvo pašautas ir žuvo mėgindamas nusileisti. Vietnamo taikos priežiūros komisijoje Kanadą pakeitė Iranas, tačiau ir jo atstovų laukia tas pats nedėkingas uždavinys. P. Vietnamo vyriausybės duomenimis, per tariamos taikos mėnesius žuvo ir buvo sužeista apie 83.000 karių bei civilių. Š. Vietnamas ir komunistai partizanai ne-

KANADOS ĮVYKIAI

GELEŽINKELIO TARNAUTOJŲ STREIKAS

Geležinkelio bendrovių 56.000 pagalbinio personalo liepos 26 d. pradėti rotaciniai streikai jau apėmė visą Kanadą, sustabdydami ne tik keleivių pervežimą, bet ir kviečių, maisto, pašto antros ir trečios klasės siuntas. Unija reikalauja 21,8% algų padidinimo sekančių dvejų metų laikotarpyje, geležinkelių bendrovės siūlo 13,5%. Darbo ministeris J. Munro tiesioginiu įsikišimu bandė prišnekinti CPR ir CNR bendroves algas padidinti 14,4%, bet nieko nepešė, nes bendrovės tokiu atveju turėtų gerokai padidinti tarifą už traukiniais pervežamus gaminius ir medžiagas arba gauti specialią valdžios paramą. Kalgaryje įvykusioje vakarinių Kanados provincijų premjerų konferencijoje P. E. Trudeau yra pažadėjęs dabartinio tarifo užšaldymą aštuoniolikai mėnesių. Geležinkelių bendroves jis ragina siekti susitarimo, nepaisant išlaidų, bet oficialiai nepažada finansinės paramos. Privati CPR bendrovė pernai turėjo $44,6 milijono pelno, valdinė CNR — $48,3 milijono. Tačiau CNR metus užbaigė su $17 milijonų deficitu, kuris susidarė sumokėjus turimas skolas. Bendrovių siūlomas algų pakėlimas metines išlaidas padidintų $260 milijonų, unijos reikalaujamas pakėlimas — $450 milijonų. Jeigu nebus leistas pervežamų gaminių tarifo padidinimas 33-60%, šioms išlaidoms padengti reikės valstybinės pašalpos, kuri kiekvienam mokesčių mokėtojui atsieis $6-10,7. Dabartinio streikuojančių geležinkeliečių valandinio atlyginimo vidurkis yra $3.54, o savaitinės algos — $142. "The Toronto Sun" dienraštis savo specialiu vedamuoju priminė Kanados vyriausybei, kad 65% kanadiečių yra pasisakę už streiko teisės atėmimą toms unijoms, kurių narių paslaugos liečia viešąjį Kanados gyvenimą. Federacinis parlamentas, atėmęs streiko teisę, tokioms unijoms turėtų įvesti privalomą arbitražą, užtikrinantį teisingą atlyginimų padidinimą.

Premjero P. E. Trudeau liberalų vyriausybė geležinkeliečių streiką galės užbaigti federacinio parlamento sušaukimu ir jo priimtu specialiu potvarkiu. Lig šiol didžiausia kliūtimi atostogaujančių parlamento narių sušaukimui buvo NDP socialistų partijos vado D. Lewis atviras grasinimas neberemti liberalų mažumos vyriausybės dėl neveiksmingos kovos su kainų kilimu. Šią kliūtį dabar bent iš dalies pašalino Otavoje įvykęs NDP partijos parlamento narių pasitarimas paramos vyriausybei atšaukimo klausimu. Karingai nusiteikęs D. Lewis iš pasitarimo išėjo aplaužytais ragais, nes jo 30 parlamentarų bijo rinkimų. Žurnalistu tapęs socialistų veikėjas Douglas Fisher savo skiltyje "The Toronto Sun" dienraštyje atvirai pripažįsta, kad sekančiuose parlamento rinkimuose socialistų atstovų skaičius gali būti sumažintas iki

(nukelta į 6-tą psl.)

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $7, pusmetinė — $4. Rėmėjo prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $7 per year, $4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

Sovietinis įstatymas, reikšmingas ir užsieniui

ADV. Z. BUTKUS

1973 m. liepos 19 d. priimtas TSRS aštuntojo šaukimo Augščiausiojo Sovieto "Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos valstybinio notariato įstatymas" yra vienas iš vadinamųjų "bendrasąjunginių įstatymų pagrindų", kurių priėmimo seriją pradėjo N. S. Chruščiovas, kai 1958 m. gruodžio 25 d. buvo patvirtinti "Baudžiamųjų įstatimų pagrindai".

N. S. Chruščiovas, įvykdęs piniginę reformą, norėjo padaryti tvirtą rublį, o pradėdamas reorganizuoti visą sovietinio teisėtumo sistemą, tikėjosi pasauliui parodyti jos pastovumą. Tačiau nei iš rublio tvirtumo, nei iš įstatymų pastovumo, kaip ir iš tariamojo nusikaltimų mažėjimo, ypač paskelbimo apie nebuvimą politinių nusikaltėlių, niekas neišėjo. Propagandos tikslais panaikinus eilę kalėjimų, likusieji buvo išplėsti, padidintos laikinojo įkalinimo įstaigos bei pataisos darbų kolonijos, tuo ne tik kompensuojant, bet ir žymiai padidinant bendrą vietų skaičių. Anksčiau minėti baudžiamųjų įstatymų pagrindai ir jais remiantis priimti baudžiamieji bei baudžiamieji procesiniai kodeksai tuoj pat buvo keičiami ir iki dabar jau žymiai pasikeitė. Sovietams nesiseka priimti pastovių, stabilizuotų įstatymų.

Iš vienos pusės skelbimas, kad Sovietų Sąjungoje mažėja nusikalstamumas, N. S. Chruščiovo buvo parodytas vadinamųjų liaudies draugovių ir draugiškųjų teismų įsteigimu. Tačiau po tariamuoju valstybinių funkcijų perėjimu visuomenei, kaip kad turėtų būti komunizmo santvarkoje, iš tikrųjų buvo slepiama baimė dėl augančio nusikalstamumo ir jieškoma kovos būdų prieš jį. Be to, liaudies draugovininkai bei draugiškieji teismai, dirbantys visuomeniniais pagrindais, nereikalauja užmokesčio. Tuo būdu taupomos valstybinės lėšos, kurių labai stokojama.

Nenorėdami pripažinti, kad pati socialistinė sistema sąlygoja nusikalstamumo augimą, sovietiniai valdžios organai bando kovoti prieš jį vadinamuoju ėjimu į liaudį aiškinti įstatymų. Iš sovietinio notaro šis reikalavimas išplaukia jau pirmajame analizuojamojo įstatymo straipsnyje. Jame nusakomas ir pagrindinis reikalavimas notaristui — socialistinės nuosavybės apsauga. Tai svarbiausias visų įstatymų punktas, kad tik nebūtų paliesti valstybės interesai, o visa kita — antraeilis reikalas.

Kad kuri nors respublika, pvz. Lietuva, nesukurtų ko nors savarankiško, jau antrajame straipsnyje pasakyta, kad šis įstatymas privalomas visiems, ir tik pasiremdamos juo sąjunginės respublikos gali priimti kurį nors kitą įstatyminį aktą.

Krinta į akis notarinių veiksmų slaptumo garantavimas, kuris nebuvo ir nebus vykdomas. Skelbiama, kad notaro veiksmų paslaptis gali sužinoti tik teismo, prokuratūros, tardymo bei kvotos organai. Tačiau kodėl nesuminimi partiniai, kontrolės organai, kuriems nėra jokių paslapčių? Keistai skamba teigimas, jog asmenys, nusikaltę notarinių veiksmų slaptumo pažeidimu, atsako įstatymo nustatyta tvarka, nes tokio įstatymo iš viso nėra. Gal kada nors bus priimtas!

Galų gale bus sutvarkyta notarinės raštvedybos kalba. Įstatymo 9 str. konkrečiai nurodo, kad ... jei asmuo, kuris kreipėsi atlikti notarinį veiksmą, nemoka kalbos, kuria vedama raštvedyba, įforminamų dokumentų tekstus jam turi išversti ..." Iki šiol šis klausimas buvo atviras ir, ypatingai palikimų bylose, surištose su palikimo buvimu ne TSRS teritorijoje, būdavo daug neaiškumų ar net piknaudžiavimų. Ginčo metu galima buvo taikyti ir kitų įstatymų analogiją, kuria užsienio teismai nevisuomet norėdavo pasinaudoti. Dabar po 1974 m. sausio 1 d. notariniai dokumentai, kaip pvz. įgaliojimai paveldėjimui gauti, bus sudarinėjami tik piliečiui žinoma kalba arba į ją išversti.

Charakteringa, kad nė vienam sovietiniame įstatyme, ypač toje dalyje, kur paliečiami santykiai su užsieniu, konkrečiai neišsprendžiami visi klausimai, o kaip taisyklė, bendra fraze nukreipiami į kitus įstatymus ar poįstatyminius aktus. Praktiškai net ir teisininkai neturi galimybės iki galo išsiaiškinti, nes tokie įstatymai paprastai būna neskelbtini arba slapti, ir sovietiniai pareigūnai juos taiko pagal reikalą. Taip ir notariato įstatyme, kalbant apie sovietų konsulų atliekamus veiksmus, pasakyta: "TSR Sąjungos įstatymais gali būti numatyti ir kitokie notariniai veiksmai, kuriuos atlieka TSR Sąjungos konsulatai". Į kitus įstatymus nukreipia visa eilė straipsnių — 3, 13, 24, 28, 30 ir 32.

Pagal įstatymo 4 str. notarai yra dvigubo pavaldumo: jie priklauso teisingumo ministerijai, kuri gali skirti ar atleisti iš darbo, bet kartu jiems vadovauja ir miesto, rajono DŽDT vykdomasis komitetas. Tai padaryta todėl, kad notaras savo darbu surištas su eile klausimų, kurių sprendimu suinteresuota vietinė valdžia. Pastaroji iš esmės kišasi į notaro darbą, neleisdama jam savarankiškai veikti. Pvz. TSRS kol kas dar laisvas gyvenamųjų namų pirkimas-pardavimas. Jei namo savininkas išnuomojo butą savo name, nuomininko praktiškai jis negali iškeldinti, nes reikia įrodyti, kad po išnuomojimo žymiai pasikeitė šeimos padėtis ir kt., kad nuomininko užimamas gyvenamasis plotas reikalingas jam pačiam. Toks namo savininkas stengiasi parduoti savo nuosavybę, o jau naujajam savininkui iškeldinti nuomininkus yra lengviau. Vykdomieji komitetai savo ruožtu privalo tokiam teismo iškeldintam asmeniui pirmoje eilėje duoti butą. Kad taip nebūtų, Kauno m. DŽDT vykdomasis komitetas priėmė sprendimą, kuriuo įpareigojo notarinę kontorą tokiais atvejais, kai naujajam savininkui nėra pakankamai gyvenamojo ploto ir jis keldina nuomininkus, nesudarinėti pirkimo-pardavimo sutarčių. Tai neteisėtas sprendimas, visiškai paneigiantis asmeninę nuosavybę, tačiau notarai juo vadovaujasi ir namų savininkai atsiduria beviltiškoje padėtyje.

Nors minimo įstatymo 20 str. bei anksčiau veikę įstatymai reikalauja, kad notaras savo atsisakymą sudaryti sutartį motyvuotu raštu, tačiau kaip jį priversi taip padaryti, jei jis to motyvavimo neduoda? O be raštiško atsisakymo teismas nepriima pareiškimo pradėti civilinei bylai dėl notaro įpareigojimo sudaryti ginčijamą sutartį.

Dar 1947 m. gruodžio 16 d. priimtas ir dabar veikiantis įstatymas skelbia, kad sovietinių pareigūnų ir įstaigų santykiai su užsienio pareigūnais bei įstaigomis galimi tik per TSRS užsienio reikalų ministeriją. Todėl neatsitiktinai kalbamojo įstatymo 30 str. pasakyta, kad TSRS valstybinių notarinių kontorų santykiavimo su užsienio teisingumo organais tvarka nustatoma kitais įstatymais. Tokiu būdu šis notarų savarankiškumo apribojimas reiškia, kad ir ateityje santykiuose su užsieniu Sovietų Sąjungos piliečiai negalės laisvai spręsti atstovavimo klausimo, kuris, kaip ir iki šiol, bus išimtinai Injurkolegijos rankose.

ČESNAKAS – geras vaistas

Česnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per ištisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

Politiniai žygiai Australijoje

V. ŠLIOGERIS

Australijoj didesnės bendruomenės, kaip kroatai (apie 130.000), lenkai (apie 120.000), ukrainiečiai (apie 40.000) pasireiškia savo tėvynių laisvinimo veikloj kiek daugiau — net vietos anglų spaudoje apie tai parašoma. Deja, baltiečiai (apie 40.000) pasireiškia mažiau, tačiau prisideda prie pavergtų tautų organizuojamos politinės veiklos.

Kroatai

Vietos spaudoj ir dabartinės darbiečių vyriausybės dažnai puolami kroatai yra vieni iš energingiausių. Jie, padedami dabartinės opozicijos liberalų, išsikovojo federacinio senato specialią komisiją, skirtą ištirti tariamai kaikurių organizacijų nacionalistinei bei teroristinei veiklai. Kroatai surinko nemažai pinigų ir suorganizavo specialų piliečių teisių komitetą ginti savo bendruomenės organizacijoms ir asmenims. Pagalbon pasitelkė vietos advokatus. VII. 19 senato komisijai jų įgalioti asmenys davė parodymus ir tarp kitko pakaltino NSW valstijos policiją, kuri esanti nusistačiusi prieš kroatus. Be to, kroatų komitetas savo raštiškame pareiškime teigė, kad Jugoslavijos slaptoji policija VDBA teikia žinias Australijos įstaigoms ir kad ta VDBA yra svarbiausias šaltinis vietos feder. policijai apie tariamus kroatų ekstremistus Australijoj. Kroatų įgaliotinis teigė, Australijos įstaigos priima tas informacijas be kritikos. Be to, esą Jugoslavijos valdžia turi nuorašus visų ASIO (Australijos slaptosios policijos) dokumentų, pateiktų parlamente.

Kroatams gintis nuo kairiojo elemento puolimų spaudoj, televizijoj ir šiaip visokioms progoms padeda kroatų katalikų kapelionai. Taip bene rimčiausiam Australijos dienraštyje "AEG", išeinančiame Melburne, buvo paskelbtas kapelionų raštas "Raudonųjų kampanija prieš kroatus". Rašte sakoma:

Kroatų kapelionai Australijoj iki šiol tylėjo prieš viešumoje plačiai skleidžiamą kroatų diskriminaciją — nelygų traktavimą. Kai ši diskriminacija, apimanti net ir vaikus, šiandien vis plačiau skleidžiama, ilgiau mes nebegalime tylėti. Savo protesto raštą siunčiame visiems Australijos politinių partijų vadams ir Australijos katalikų vyskupams primindami kroatų teises ir pareigas Australijoj. Kroatų bendruomenę Australijoj sudaro 130.000 žmonių. Tai dalis pasauly paskliudusios kroatų emigracijos, kuri turi savo šakas JAV-se, Kanadoje, Pietų Amerikoje ir Europoje. Kroatai kiekviename krašte yra gerai susiorganizavę — nėra vien tik darbo jėga. Jų šeimos meilė, stiprūs moraliniai ir religiniai principai, tautinės tradicijos stiprina kiekvieną bendruomenę betkuriame krašte... Jų vaikai, gimę Australijoj, natūraliai vis daugiau dalyvaus krašto gyvenime. Šis natūralus vyksmas gali būti sukliudytas tik rasiniu užsipuolimu, niekinimu jų tėvų kroatiškos kilmės. Labiausiai šis procesas sukliudomas, kai tai daro net patys federaciniai ministeriai. Apgailėtina, kad kroatai pastarajame dešimtmetyje Australijoj buvo sutartina politinių atakų auka. Ši ataka kyla iš komunistų ir kairiojo elemento. Yra teisinga laukti iš kroatų Australijos įstatymų paisymo. Jei atsirastų įstatymams nusikaltusių ir jų kaltę įrodytų teismas, tokie turėtų būti nubausti. Bet lygiai kroatai laukia Australijos įstatymų apsaugos, kai nėra nusikaltimo arba jis neįrodytas. Per daugelį metų mums trūko tokios apsaugos. Smeižtų bei puolimų prieš pavienius kroatus ir prieš visą kroatų bendruomenę rezultatas yra tas, kad kroatai Australijoj kenčia didelį moralinį pažeminimą ir gilias dvasines kančias. Jie čia mato iškraipomą savo tautos istoriją, savo tautiškumo suniekinimą, savo siekių išjuokimą. Jie kaltinami ir pasmerkiami, o apsigynimui jiems neduodamos atitinkamos priemonės, įgalinančios atsakyti savo šmeižėjams ir niekintojams. Kroatai tikisi, kad Commonwealtho ir valstijų policija taip įpareigota laikytis Australijos įstatymų, kad neturi teisės įeiti į namus be įgaliojimo, o teisėtai įėjusi — nevartoti bereikalingos fizinės jėgos, nenaudoti metodų, primenančių komunistinių kraštų klaikius beldimus į duris. Kroatų bendruomenė sveikina federacinio senato sudarytą Australijos imigrantų apsaugai civilinės teisės komisiją. Ji sudaryta bendradarbiauti betkuriuo būdu su tardymu, apginti piliečius ten, kur nėra padaryta nusikaltimo, o svarbiausia — apsaugoti nuo rasinės propagandos ir civilinės teisės priešų nelegalios veiklos.

Matome, kad kroatų katalikų kapelionai yra tikrai geri patriotai ir drąsiai parašė teisybę. Čia gyveną tautiečiai visi matė televizijoj ir anglų spaudoj skaitė apie tai. Taigi, kroatai ginasi. Senato specialios komisijos posėdžiai nebaigti, atidėti. Po to, kai buvo paskirta ši komisija, vietos spaudoj bei televizijoj kroatų puolimai nutilo.

Lenkų pasireiškimas

Š.m. liepos pradžioj įvyko valdančios darbo partijos konferencija. Ta proga lenkų organizacijų taryba pasiuntė darbiečių konferencijai specialią telegramą, prašydama respektuoti pavergtų tautų pagrindines teises ir laisves. Lenkai neužmiršo ir Lietuvos reikalų. Pateikiu telegramos vertimą.

Darbo partijos federacijos konferencijos pirmininkui. Lenkų organizacijų Australijoj federacinė taryba, atstovaujanti virš 100.000 Australijos piliečių lenkų kilmės, siunčia geriausius linkėjimus, kad konferencijos svarstymai būtų sėkmingi. Kai bus svarstomi tarptautiniai reikalai, mes kreipiame konferencijos dėmesį į Jungtinių Tautų Chartos 2 pastraipą, kuri nurodo, kad visi nariai savo tarptautiniuose santykiuose turi susilaikyti nuo grasinimų ar jėgos pavartojimo prieš betkurios valstybės teritorinę neliečiamybę ar politinę nepriklausomybę. Tie principai turi būti taikomi ne tik Azijos ar Afrikos valstybių atvejais. Primename, kad pagrindinės teisės neduodamos Lenkijai, Čekoslovakijai, Vengrijai, Rumunijai, Bulgarijai, Ukrainai ir Gudijai. Visos tos valstybės Jungtinių Tautų pripažintos nepriklausomomis. Taip pat pavergtos teisės Lietuvai, Latvijai ir Estijai, kurios jėga buvo inkorporuotos į sovietų imperiją. Teisė į nepriklausomybę, demokratinius rinkimus, laisvą kultūros ugdymą, organizacijas, darbo unijas, laisvė keliauti ir skaityti be jokios cenzūros — visa tai yra suprantama kaip būtinas dalykas kiekvienam australiečiui, tačiau tie dalykai uždrausti 200 milijonų žmonių, priklausančių senom Europos tautom. Mes prašome Australijos darbiečių sąjūdį, kuris susirinko į savo konferenciją, pakelti savo stiprų balsą, ginantį tas pagrindines teises ir laisves. E. Hardy — pirmininkas.

Ši telegrama atspausta anglų kalba vietos lenkų spaudoj.

Baltiečių veikla

Baltiečiai, kuriuos jungia Baltiečių Taryba, per pastaruosius porą metų, deja, stambesniais protestais beveik nepasireiškė. Paskutinis pasireiškimas buvo apmokėtas rašinys-skelbimas po R. Kalantos susideginimo viename didesniame dienraštyje. Provincijos miestų spaudoj buvo keletas rašinėlių. Buvo suorganizuoti protesto mitingai, eitynės Adelaidėj ir visuose didesniuose miestuose. Bet po šių politinių žygių pasireiškiama tik kartu su Pavergtų Tautų Organizacija. Išimtį sudaro Adelaidės baltiečiai, kurie pasireiškia veikliau — pvz. per birželio išvežimų minėjimus.

Ukrainiečių žygiai

Australijos ukrainiečiai visuose didesniuose miestuose yra susiorganizavę į stiprias bendruomenes, turi stiprias ir energingas asmenybes savo valdomuose organuose. Viešai ruošiant demonstracijas, motorkadas su plakatais per miestą bei politinius mitingus, ukrainiečiai visada sugeba surinkti didesnį savo tautiečių skaičių. Jie ypač gerai pasirodo meninėse programose.

Nors praeityje Lenkijos-Lietuvos bendros valstybės laikais lenkai daugelyje atvejų skriaudė ukrainiečius, dabar išeivijoj ukrainiečių atstovai bendradarbiauja su lenkais. Daroma tai, žinoma, politiniais sumetimais. Kadangi ukrainiečiai atstovauja gausiai 45 milijonų tautai, tai vietos lenkų veikėjai su jais skaitosi ir stengiasi, kad praeities klaidos būtų užmirštos. Ir ukrainiečiai, ir lenkai vieni kitus kviečia į visokias šventes. Kadangi man teko dalyvauti ir vienų, ir kitų šventėse bei išsikalbėti su ukrainiečių ir lenkų žymesniais asmenimis, drįstu teigti, kad lenkai siekia ukrainiečių paramos, o ukrainiečiai — lenkų politinėje srityje. Lenkų veikėjai propaguoja Rytų Europos federacinę valstybę. Į jos sudėtį įeitų Lenkija, Ukraina, Gudija, Čekoslovakija, Lietuva, Latvija, Estija ir gal dar Vengrija bei Rumunija. Taigi, norima sukurti valstybę 120-150 mil. gyventoju, kuri būtų pajėgi atsispirti Rusijai iš rytų ir Vokietijai iš vakarų.

Šviesiaplaukis padangių riteris

J. Vaičeliūnas

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Šachty stovykloje

Kadangi komunistai nesilaiko tarptautinių sutarčių, tai ir Ženevos nuostatai negalėjo apsaugoti vokiečių belaisvių, o šiuo metu jau laikomų karo nusikaltėliais.

Visi belaisviai iš Kutejnikovo stovyklos buvo pervežti į Šachty stovyklą, kur buvo anglių kasyklos. Kai belaisviai įėjo į naujos stovyklos kiemą, Erichas perskaitė ant vartų iškeltą užrašą: "Mūsų darbas stiprina Sovietų Sąjungą". Erichas nusprendė nedirbti ir nestiprinti sovietų. Geriau badauti ir žūti, negu būti rusų vergu.

Kai kitą dieną belaisviai buvo vedami į kasyklas, Erichas pasiliko stovyklos kieme. Vadovai greitai pasigedo Ericho. Jie sustabdė koloną. Vienas sargybinis atbėgo prie Ericho, atstatė šautuvą ir šūktelėjo: "Eik!"

— Aš esu Vokietijos štabo karininkas. Pagal Ženevos nuostatus, aš neprivalau dirbti.

— Tu dirbsi! — vėl užriko sargybinis, paliesdamas durtuvu Erichą.

— Aš noriu pamatyti stovyklos komendantą, — tarė Erichas.

Sargybinis pasisuko į toliau stovintį puskarininkį. Tas priėjo prie jų.

— Kas per reikalas?

— Tas belaisvis nenori dirbti, — aiškino sargybinis.

— Kodėl nenori dirbti? Sergi? — paklausė puskarininkis.

— Ne. Aš esu štabo majoras. Pagal Ženevos nuostatus, aš neprivalau dirbti. Aš noriu pamatyti stovyklos komendantą.

— Neišsigalvok niekų. Mes visi dirbame Sovietų Sąjungai.

— Aš žinau. Dėlto aš neinu dirbti.

— Gerai, einame pas komendantą. Bet tu gailėsies.

Pas komendantą

Sargybiniai nuvedė belaisvius į darbą. Puskarininkis nuvedė Erichą pas komendantą. Puskarininkis kažką pasakė adjutantui. Tas užėjo pas komendantą. Netrukus Erichą pašaukė pas komendantą. Kai Erichas įėjo, komendantas žvilgterėjo į jį ir šūktelėjo:

— Po velnių, kodėl nenori dirbt, Hartmanai?

— Pagal Ženevos nuostatus, aš esu štabo ...

— Jums Ženevos nuostatai neegzistuoja. Esi karo nusikaltėlis. Tai mačiau tavo byloje. Gailestingas sovietų teisingumas tave paliko gyvą. Turėtum būti patenkintas, kad gali dirbti, kad esi gyvas.

— Pulkininke. Jūsų kraštas laimėjo karą prieš penkerius metus. Aš esu karą pralaimėjusio krašto karininkas. Nesu joks karo nusikaltėlis. Jūsų Leninas pasakė, kad kraštas, kuris po karo laiko karo belaisvius ilgiau kaip 6 mėnesius, yra imperialistų ir degeneratų kraštas.

Pulkininkas nustebo.

— Iš kur žinai, kad Leninas taip pasakė, Hartmanai?

— Aš esu skaitęs. Leninas yra pasakęs, kad tauta, kuri po karo verčia belaisvius dirbti, yra belaisvių parazitas.

Pulkininkas pašoko.

— Jau perdaug Leninų vieną dieną. Jūs atsisakėte dirbti.

— Taip, atsisakiau dirbti. Aš reikalauju, kad tarptautinė komisija patikrintų čia esančių belaisvių gyvenimo ir darbo sąlygas. Jei ne, galite mane nušauti. Aš nedirbsiu.

Komendantas paspaudė mygtuką. Įėjo adjutantas.

— Patalpinkite tą belaisvį į karcerį iki jis sutiks dirbti. Veskite į bunkerį.

Bunkeris buvo netoli stovyklos vartų. Tamsiame bunkeryje Erichas vėl leidosi į svajų pasaulį. Mintimis jis lankė savo tėviškę, savo artimuosius.

Kai vakare belaisviai grįžo iš darbo, nerado Ericho. Puskarininkis pasakė, kad Erichas yra bunkeryje. Tai juos labai paveikė. Pasigirdo garsių murmėjimų prieš stovyklos vadovybę. Penktą dieną belaisviai grįžo iš darbo. Jie pamatė bunkerio atviras duris. Erichas buvo pririštas prie kėdės ir dirbtinai maitinamas.

Maištas

Kitą dieną belaisviai pakėlė maištą ir nuginklavo stovyklos sargybą. Minia belaisvių nuvyko pas komendantą, išlaužė duris, suėmė komendantą ir jo pagalbininkus. Erichas apie sukilimą sužinojo, kai sukilėliai kirviais atidarė bunkerio duris. Du belaisviai išoko į bunkerį.

— Erichai, mes pakėlėm maištą. Suėmėm sargybas ir administraciją.

Įsiveržusieji nupjovė raiščius, ir Erichas galėjo atsistoti. Kai jie išėjo iš bunkerio, du belaisviai griebė bunkerio sargybinį rumuną, kuris buvo patikėtas toms pareigoms, ir jį bunkeryje pririšo prie kėdės. Erichas ėjo į komendanto patalpas. Aplinkui būriavosi belaisviai. Komendanto kambaryje buvo pats pulkininkas, du majorai, gydytoja ir 16 sargybinių. Sukilimui vadovavo plk. Wolf ir plk. ltn. Prager. Bet dabar visi belaisviai žiūrėjo į Erichą kaip savo vadą.

Stovyklos administracija nustebusi žiūrėjo į Erichą. Jie bijojo, kad belaisviai gali juos nužudyti. Erichas įsakė juos paleisti.

Pokalbis su generolu

Prie stovyklos vartų prisirinko civilių. Viena moteris sakė: "Bėkite iš stovyklos, kai dabar galite. Mes jums padėsime". Keli belaisviai artėjo prie stovyklos vartų. Erichas tai pastebėjo. Jis išbėgo iš komendanto patalpos, sustabdė belaisvius ir perspėjo, kad bėgimas yra pavojingas, nes rusai pabėgusius gali iššaudyti. Erichas grįžo į komendanto patalpą ir pareikalavo iškviesti augštesnę vadovybę.

— Bet jie atsiųs kareivius ir jus iššaudys, — pareiškė komendantas.

— Aš taip nemanau. Kur yra augštesnė vadovybė?

— Rostove.

Telefonu buvo iššauktas vadovaujantis generolas. Pulkininkas pranešė, kas įvyko Šachty stovykloje. Kai generolas kažką jam pasakė, pulkininkas aiškino toliau:

— Ne, generole. Aš su savo pagalbininkais esu belaisvių suimtas. Generole, belaisvis Hartmanas nori su jumis kalbėtis.

Hartmanas paėmė telefono ragelį. Jam užteko rusų kalbos mokėjimo tokiam pasikalbėjimui.

— Generole, mes šioje stovykloje turime labai blogas sąlygas. Aš esu atsakingas už tą maištą, nes aš nėjau į darbą. Aš atsisakiau dirbti kaip nusikaltėlis ar vergas. Mūsų barakai pasibaisėtini, o maistas netinka nė kiaulėms. Dvylika valandų požeminio darbo tokiose sąlygose iššudys visus belaisvius.

— Ką tuo nori pasakyti?

— Mes norime, kad iš Maskvos atvyktų vyriausybės atstovas ir patikrintų mūsų gyvenimo sąlygas. Taip pat norime, kad tarptautinis teimas patikrintų mūsų gyvenimo ir darbo sąlygas. Mes norime, kad čia sąlygos būtų pagerintos.

— Pažiūrėsime, Hartmanai. Jūs atsakysite, jei kas nors atsitiks komendantui ar jo štabo personalui.

— Viskas tvarkoje, generole. Mes čia visi esame inteligentai.

Erichas padėjo telefono ragelį.

— Kas nors turi greitai įvykti, — tarė Erichas.

(Bus daugiau)

PADĖKA

Mirus mano mylimam vyrui

a. a. V. Dobbs (Dobrovolskiui),

nuoširdžiai dėkoju Šv. Jono Kr. parapijos kunigams už maldas ir patarnavimą, V. Verikaičiui už gražų giedojimą, visiems mūsų giminėms, draugams bei pažįstamiems už šv. Mišias, gėles, dalyvavimą laidotuvių namuose ir laidotuvėse, pareikštas užuojautas, parodytą nuoširdumą ir visokeriopą pagalbą mano sunkiose valandose.

Jums visiems dėkinga —

G. Dobbs

Mylimam BROLIUI

Lietuvoje mirus, VLADĄ GERMANAVIČIŲ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

EMILIJA ir VYTAUTAS BARISAI

A†A

Paulinai Martinaitienei

mirus, jos vyrą VYTAUTĄ, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Vaclovas ir Vincenta Pliopliai
Albinas ir Juzė Pliopliai

Didžiai gerbiamam

Jonui Štreitui

Brazilijoje mirus, jo šeimą ir Toronte gyvenančią sesutę M. ŠENFERIENĘ bei brolį VIKTORĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Marija ir inž. J. Preikšaičiai

Lietuvoje mirus

a†a Petronelei Dovydaitienei,

jos sūnų PRANĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame —

Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos tėvų komitetas ir mokytojai

MOHAWK FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Dalis tėvų ir vadovų ateitininkų stovyklos uždaryme Naujoj Wasagoj

GERIAUSIOS MŪSŲ DIENOS

Moksleivių ateitininkų stovykla Wasagoje ir jos naujovės

Planuojant ateitininkų stovyklą Wasagoje (prie Toronto) gana daug laiko buvo praleista kalbant apie stovyklos paskirtį ir iš viso stovyklos tikslą. Paprastai kitais metais surasdavom kokį šūkį ir bandydavom visą stovyklą, programas, pasikalbėjimus apie tą šūkį telkti. Bet šūkiai dažnai ir lieka šūkiais, praktiškame gyvenime nevisada jie prigyja ir gali būti realiai pritaikomi. Šiais metais pasiryžom atsisakyti nuo gražiai skambančių frazių ir bandyti įgyvendinti krikščionybę kasdienybėje. Nors tai atrodo net labiau nepraktiška, negu šūkio pasirinkimas ir jo nuolatinis kartojimas, tačiau nebandžius niekada nieko nepasiekiama. Tokius planus turint galvoje ir visiems vadovams stengiantis juos įgyvendinti, prasidėjo ateitininkų stovykla.

Dvi stovyklos vienoje

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet stovykla buvo suskirstyta į jaunučių ir vyresniųjų. Jaunučiai nuo 7 iki 12 metų turėjo savo atskirą programą ir atskirus vadovus. Vyresniųjų grupę sudarė 13-17 metų jaunimas. Skaičiumi jaunučiai ir vyresnieji pasidalino beveik lygiomis: 62 jaunučiai ir 64 vyresnieji. Gaila tik, kad berniukai ir mergaitės panašiai nepasidalino. Mergaitės skundėsi, kad permažai buvo berniukų. Daug kam atrodo, kad reikėtų atskirai ruošti stovyklas jaunučiams ir vyresniesiems, tačiau, gerai paruošus programą, abi grupės gali puikiai kartu stovyklauti. Galbūt yra sunkiau stovyklos vadovybei, bet stovyklavimas kartu turi ir daug pliusų.

Stovyklautojai ir vadovybė

Ateitininkų stovyklon kiekvienais metais priimami ir neateitininkai. Programa būna tokia, kad niekas, net nepriklausąs jokiai organizacijai, nesijaučia išskirtas. Savaime aišku, didžiausias stovyklautojų skaičius būna iš Toronto, bet kiekvienais metais gana daug stovyklautojų atvyksta iš kitų Kanados ir JAV vietovių. Šiais metais stovyklautojų buvo iš Tillsonburgo, Čikagos, Hamiltono, Windsoro, Wheaton, Ill., Aurora, Ill., Londono, Vankuverio, Rodney, Otterville, Ošavos, Racine, Wisc., Stayner, Detroito, Ročesterio, Klevelando, Sault Ste. Marie, Victoria, Ont., Bolton, Burlingtono, Wilsonville, Ont., Niujorko, Buffalo, Sarnia. Nors stovyklautojai suvažiavo iš tiek daug įvairių vietovių, bet visi gana greitai susipažino ir susigyveno, lyg visi būtų iš vieno miesto.

Stovyklos vadovybę sudarė dauguma jau turį praktikos vadovai. Nors amžiumi daug vadovų buvo jaunesni nei 23 metų, bet turėjo daug stovyklinės praktikos. Stovyklos dvasios vadas buvo kun. Ant. Prakapas, OFM, komendantas — V. Kolyčius, vyr. berniukų vadovai — Algis Stankus ir Jonas Nakas, vyr. mergaičių vadovės — Rasa Bukšaitytė, Regina Giniotienė ir Rūta Urbonaitė. Jaunučių berniukų vadovai: Marius Gudinskas, Viktoras Nakas ir Gintaras Dalinda. Jaun. mergaičių vadovės: Sigita Dūdaitė, Ramunė Stravinskaitė, Rasa Žemaitaitytė, Rima Bumbulytė, Kristina Pikūnaitė ir Irena Poškutė. Vakarinių programų vadovė — Lina Vaitiekūnaitė. Darbelių mokė ir raštinės darbus dirbo — Rūta Čepaitytė. Dainavimo mokė: Rasa Bukšaitytė ir Lina Vaitiekūnaitė, tautinių šokių — Jonas Nakas, sporto — Reg. Giniotienė ir Gintaras Dalinda. Akordeonistas — Edvardas Lukošius. Stovyklos gailestingoji sesuo — N. Budrienė, jau antrus metus su dideliu pasiaukojimu ėjusi tas pareigas.

Kasdieninės programos

Kad neliktų pasyvių stovyklautojų, kiekvienos dienos programa buvo taip sudaryta, kad visi pasiskirstytų kiek galima mažesniais būreliais: pokalbiu ar sporto, užsiėmimų ir kt. Juos stovyklautojai laisvai galėjo pasirinkti. Dainavimas, darbeliai — viskas užtrukdavo po 45 minutes. Po to būreliai keisdavosi. Beveik visi pokalbiai buvo pravesti pačių vadovų, kurie tam buvo iš anksto pasiruošę. Temos buvo parinktos tokios, su kokiomis susiduriama kasdien. Buvo siekiama, kad tas kasdieninis gyvenimas kiek nors pasikeistų. Iš viso dviejų savaičių laikotarpyje buvo pravesti pasikalbėjimai šiomis temomis: tėvai ir vaikai, jų santykiai (Alg. Stankus), draugai ir draugystės (R. Bukšaitytė), knygos ir skaitymas (J. Nakas), sąžiningumas ir sąžinė (Eug. Girdauskas), ekologija (A. Kuolas), priėmimas kitų, kurie nėra kaip mes patys (K. Manglicas), pasaulio nelaimės ir Dievas (kun. Ant. Prakapas), seksas ir meilė (Reg. Giniotienė), džiaugsmas ir liūdesys (V. Kolyčius).

Visi stovyklautojai buvo susiskirstę į užsiėmimų būrelius ir kasdien turėdavo po pamoką savo pasirinktame būrelyje. Užsiėmimų būreliai buvo šie: gamtos, meno, dramos, išraiškos šokio, diskusijų, automobilių supratimo (mechanikai), pirmosios pagalbos ir laikraštėlio.

Specialios dienos

Šalia kasdieninių dalykų, šiais metais buvo kelios specialios dienos, kuriose visa stovykla buvo kartu įsijungusi ir susijungusi. Viena tokių dienų buvo sporto diena, kurios metu visi stovyklautojai sudarė 4 komandas: žemaičiai, augštaičiai, suvalkiečiai ir dzūkai. Tą dieną neliko nė vieno pasyvaus stovyklautojo. Net vakarinė programa praėjo ta pačia nuotaika. Šiais metais laimėjo suvalkiečiai, o žemaičiai (nors jie laimėjo viską sporte) liko antroje vietoje. Kita panaši diena buvo žygis "Ateičiai". Buvo žygiuojama 12 mylių į p. Vaškevičių sodybą. Paminėtina taip pat draugų diena, kur kiekvienas stovyklautojas turėjo tai dienai savo draugą ir paruošė jam ar jai specialią dovanėlę.

Pasikeitimas su ukrainiečiais

Šiais metais naujas dalykas buvo iškyla į ukrainiečių stovyklą ir ukrainiečių atvykimas mūsų stovyklon. Dėl didelio stovyklautojų skaičiaus į ukrainiečių stovyklą vyko tik jaunučiai su savo vadovais. Ukrainiečių stovykla yra netoli Orillia miesto — Hawkstone. Nuvykom autobusu, kartu iškėlėm lietuvišką ir ukrainietišką vėliavas, sportavom, lenktyniavom, buvom puikiai pavaišinti. Po to ukrainiečiai pasirodė su puikiu koncertu. Pilni gražiausių ispūdžių grįžom savo stovyklon.

Sekančią savaitę ukrainiečiai atvyko mūsų stovyklon. Tai buvo tikra draugystės diena su kaimynais Europoje. Vyresniesiem daug džiaugsmo suteikė ukrainiečių gimnazistų atvykimas. Apie 25 ukrainiečiai tuo metu lankė 4 savaičių ukrainiečių mokyklą. Tai vyresnio amžiaus gimnazistai, kurie ypatingai gražiai pasirodė su savo šokiais ir dainomis. Reikia prisipažinti, kad jie su savo koncertu mus pralenkė. Juos šiltai priėmėm, vaišinom, ir tai buvo viena puikiausių stovyklos dienų.

"Geriausios mūsų dienos"

Tokį pavadinimą laikraštėlio būrelis išsirinko stovyklos laikraštėliui. Laikraštėlio būrelis, vadovaujamas Viktoro Nako, išleido net 5 numerius. Vieną numerį paruošė specialiai ukrainiečiams angliškai ir visiems išdalino tą dieną, kai buvo atvykę ukrainiečiai.

Tikrai daug kam (beveik visiems) buvo geriausios dienos. Liko daug prisiminimų, surasta daug naujų draugų. Daug kas gailisi, kad tos dvi savaitės taip greitai prabėgo.

Bandėm kiekvieną dieną praleisti krikščioniškoje dvasioje. Ar tai pavyko? Į tą klausimą gali atsakyti tik kiekvienas individualiai. Juk tai ne dviejų savaičių, bet viso gyvenimo uždavinys. Tačiau dėkojame Dievui, kad buvo daug džiaugsmo, meilės, šypsenų (ir ašarų), lietuviškos ir krikščioniškos dvasios.

Lauksime kitos vasaros!

V. K.

PLB ateities uždaviniai ir veikla

Ketvirtojo PLB seimo simpoziumo "Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ateities uždaviniai ir veikla" moderatoriaus A. Rinkūno įžanginės pastabos

Šiam simpoziumui PLB valdybos skirtoji tema padalinama į keturis klausimus, kurių kiekvienam skiriama 30 minučių, įskaitant aštuonių simpoziumo dalyvių ir seimo narių pasisakymus.

PIRMAS KLAUSIMAS

Kokie pagerinimai reikalingi Bendruomenės organizacinėje struktūroje, kad ateities veikla būtų praplėsta ir suaktyvinta?

Susumuojant spaudos ir atskirų asmenų pasisakymus tuo reikalu, minėtasis klausimas suskyla į du: A. kas yra pilnateisis PLB narys ir B. ką daryti, kad Bendruomenės veikloje aktyviai dalyvautų didesnis lietuvių nuošimtis?

A. Pagal Lietuvių Chartos dvasią, PLB nariu yra kiekvienas lietuvis savo gimimu iš lietuvių tėvų. Šita mintimi remiantis, naujame PLB konstitucijos projekte, kuris bus pateiktas šiam seimui priimti, ir sakoma: "PLB sudaro visi pasaulyje gyveną lietuviai". Šiam paragrafo formulavimui esminių pastabų susilaukta iš Vokietijos ir Australijos. Iš Vokietijos rašoma, kad reikėtų palikti senąją šio paragrafo redakciją: "PLB sudaro atskirų kraštų — valstybių bendruomenės", atseit, nebegalime nustatyti PLB nario apibūdinimo, vienodo visam pasauliui: kiekvienam kraštui leidžiama Bendruomenės nario apibūdinimą nustatyti pagal savo sąlygas. Taip elgiantis natūraliai gali atsitikti, kad asmuo, pripažintas Lietuvių Bendruomenės nariu pagal vieno krašto statutą, nusikėlęs į kitą kraštą gali tokio pripažinimo netekti pagal to kito krašto statutą.

Leidžiant atskiriems kraštams spręsti kas yra lietuvis ir kas ne, paliktumėm jau dabar esantį nevienodumą tuo reikalu. Pvz. Vokietijoje Bendruomenės nariu laikomas tik tas, kuris savo pareiškimu į ją įstoja. JAV-se balsavimo teisę turi tik registruoti lietuviai, tai atlikę savo pareiškimu. Kanadoje jokios registracijos nėra — kiekvienas lietuvių kilmės asmuo automatiškai laikomas Bendruomenės nariu, jeigu jam garbės teismo sprendimu tos teisės nėra atimtos.

Australijoj pasigendama aiškumo atžvilgiu tautiečių, gyvenančių okupuotoje Lietuvoje. Jeigu paliekame dabartinį PLB vardą ir sakome, kad visi pasaulio lietuviai yra jos nariai, tai ir tautiečiai Lietuvoje tokiais nariais yra. Tada pasigendama aiškumo, kokia tvarka, būdami okupuoti, jie gali ar negali dalyvauti organizuotame PLB judėjime. Jeigu gi okupuotąjį kraštą iš PLB išjungiame, tai reiktų visą judėjimą vadinti Laisvojo Pasaulio Lietuvių Bendruomene, atitinkamai pakeičiant ir minimą konstitucijos paragrafą, liečiantį PLB nario apibūdinimą.

B. Bendruomenės veiklą žymiai praplėstų, jei rastume kokį nors junginį su organizacijomis. Iš dalies toks junginys jau yra Kanadoje, kur didesnėse kolonijose veikia apylinkių tarybos. Jas sudaro tam tikras skaičius rinktų atstovų ir po vieną atstovą iš kiekvienos apylinkėje veikiančios organizacijos. Taip sudaryta apylinkės taryba renka apylinkės valdybą.

Pagal tą mintį naujame konstitucijos projekte siūloma kviesti į PLB seimą didžiųjų organizacijų atstovus pilnateisiais seimo nariais tam tikromis sąlygomis.

* * *

Konkretūs klausimai:

A.

1. Už kurią konstitucijos paragrafo, liečiančio PLB nario apibūdinimą, redakciją pasisakome?
2. Ar galime nustatyti Bendruomenės nario sąvoką pasauliniu mastu? Kokia ji būtų?

B.

1. Ar naujosios konstitucijos paragrafas, liečiantis organizacijų atstovų kvietimą į PLB seimą, yra pakankamas?
2. Ar nereikėtų kviesti į PLB seimą visų kraštų didžiųjų organizacijų atstovus?
3. Ar nereikėtų rekomenduoti kraštams pakeisti savo statutus, Kanados pavyzdžiu sudarant apylinkių tarybas?

ANTRAS KLAUSIMAS

Jaunimo vieta lietuviškoje veikloje ir Bendruomenėje

Visiems aišku, kad jaunimo išsiskyrimas iš organizuotos Bendruomenės būtų žalingas lietuviškajam reikalui kaip jėgų skaldymas ir darbų duplikavimas. Žalinga tai būtų jaunimui, nes be vyresniųjų užnugario, kaip parodė jaunimo kongresų darbai, nedaug ką vieni jaunieji galėtų padaryti. Bet žalingiausia tai būtų pačia i Bendruomenei, kuriai tuo būtų pakertamos ateities egzistavimo šaknys.

Visdėlto jaunimo kongrese buvo nuomonių, kad jaunimui reikia atskiros sąjungos. Be to, buvo nuomonių, kad, padarius tam tikrus pakeitimus Bendruomenės organizacijoje, visi galėtų tilpti, kaip buvo, į vieną Bendruomenę. Trečią ir bene didžiausią grupę kongrese sudarė jaunimas, kuris, iš anksto nepainformuotas, nežinojo, kas čia darosi. Tokiose aplinkybėse buvo paskubomis paskelbtas Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos gimimas, priėmus prielaidas, kad ji veiks Bendruomenės ribose ir kad apjungs visą lietuviškąjį jaunimą.

Po to ištisus metus ėjo santykio su tradicinėmis mūsų jaunimo organizacijomis ryškinimas ir PLJS statuto projekto ruošimas. Susitarti su skautais ir ateitininkais, atrodo, nepavyko, nes paruoštuose statuto projektuose apie organizacijas nekalbama. Toje šviesoje kyla klausimas, ar verta būtų likviduoti PLB jaunimo sekcijas ir jų darbą pavesti PLJS-gai, kuri jau ir statutu ruošiasi apjungti dalį jaunimo. Skautai ir ateitininkai, apjungdami nemažą dalį lietuviškojo jaunimo, juk taip pat veikia "Bendruomenės ribose". Kodėl gi jiems, kaip tokiems, neduoti žodžio Bendruomenės organizacijoje, viską monopolizuoti ir pavesti PLJS-gai?

Bet grįžkime prie statutų. Pirmasis PLJS statuto projektas atėjo šį pavasarį iš Brazilijos. Jis paruoštas kaip atskiros sąjungos statutas su visais nepriklausomos organizacijos elementais, įskaitant apylinkių, kraštų ir pasaulio valdybas. Ryšys su dabartine organizuota bendruomene nusakomas frazėmis "veikia Bendruomenės ribose", "su Bendruomene bendrauja ir bendradarbiauja". Pirmoji frazė praktiškai nereiškia nieko naujo, nes, jei visi lietuviai savo gimimu priklauso Pasaulio Lietuvių Bendruomenei, tai ir visos nekomunistinės organiazcijos veikia Bendruomenės ribose. Antroji frazė tik patvirtina prielaidą, kad PLJS-ga ruošiasi būti savarankiška organizacija, tiesa, nepriešinga Bendruomenei, bet pasiliekanti laisvas rankas "bendrauti ir bendradarbiauti" ir su betkuria kita organizacija čia ar Lietuvoje.

Antrasis PLJS-gos statuto projektas, atėjęs iš jos Ryšių Centro Čikagoje, principe turi tą pačią atskiros organizacijos struktūrą: organizacija valdoma rinktų valdybų apylinkėse, kraštuose ir centre. Jame taip pat galutinai išryškinama, kad šioji organizacija neįjungia kitų jaunimo organizacijų. Naujas ir žymiai geresnis čia yra PLJS-gos santykio su PLB nustatymas: "PLJS yra PLB dalis, veikianti kartu su PLB valdyba".

Tų įvadinių minčių šviesoje simpoziumui pateikiami šie konkretūs klausimai:

1. Ar PLJS-ga savo dabartinėj atskiros organizacijos struktūroj yra reikalinga? Taip ar ne ir kodėl?
2. Jei būtų pasisakoma už dabartinės PLJS-gos organizacinės struktūros palikimą, tai kaip būtų formuluojamas PLJS-gos statuto projekto sakinys, nusakantis PLJS-gos vietą dabartinėje Bendruomenės struktūroje? Kokias teises ir pareigas tuo atveju turėtų PLB valdyba? Kokias teises ir pareigas turėtų prisiimti PLJS-ga?
3. Jei būtų pasisakoma prieš PLJS-gą dabartinėje struktūroje, tai kas siūloma to vietoje, kad jaunimas galėtų ir toliau pasilikti organizuotoje lietuviškoje veikloje?

TREČIAS KLAUSIMAS

Kaip patobulinti veiklos derinimą tarp atskirų Bendruomenės organų, o taip pat Bendruomenės ir kitų veiksnių?

Turint galvoje, kad politinės veiklos derinimui skirtas kitas simpoziumas, šiame simpoziume apie politiką nekalbėkime. Imkime pirmiausia veiklos derinimą tarp atskirų Bendruomenės organų. Štai, sakysime, paimkime kultūros reikalų rikiavimą pasauliniu mastu. Tam reikalui jau keliolika metų veikia PLB Kultūros Taryba. Ar ji savo egzistavimą pateisino? Jei ne, tai kokia reforma siūloma? Šalia to JAV LB yra savo kultūros tarybos steigimo procese. Vadinasi, tame pačiame krašte bus dvi kultūros tarybos: PLB ir JAV LB. Ar to reikia? O gal kultūrinės veiklos rikiavimą reiktų decentralizuoti, paliekant PLB valdyboje tik narį kultūros reikalams ryšio tarp kraštų palaikymui? Naujasis PLB konstitucijos projektas palieka tam atviras duris.

Kita sritis yra švietimas. Šiuo metu veikia PLB Švietimo Taryba ir JAV LB Švietimo Taryba. Ar to reikia? Ar nepakaktų vienos, paliekant PLB valdyboje tik narį švietimo reikalams?

Dar daugiau nesuderintos veiklos matome tarp Bendruomenės ir atskirų organizacijų. Imkime, pavyzdžiui, šalpą. Nors tie reikalai, lietuviškai žiūrint, yra pasaulinio masto, PLB valdyba jais nesirūpina, viską palikdama JAV-bių BALFui. O kaip su visais kitais kraštais, kur BALFas neveikia? Kanada turi L. Bendruomenės Šalpos Fondą, kuris bent labai ribotu mastu stengiasi atlikti BALFo darbą.

Visa tai veda į klausimą: centralizuojamės ar decentralizuojamės? Jeigu centralizuojamės, tai PLB valdybai reiktų pripažinti daugiau galios, kuriai visi kiti turėtų daugiau paklusti. Jei decentralizuojamės, tai PLB valdyba liktų tik ryšių bei informacijos centru.

KETVIRTAS KLAUSIMAS — BENDRUOMENĖS FINANSAI

Iš visų Bendruomenės organų, PLB valdyba yra pati skurdžiausia finansais, besiremianti tik keliais šimtais dolerių, gaunamais iš JAV-bių ir Kanados kaip solidarumo mokesčio nuošimčiais. Betkam didesniam reikia prašyti JAV Lietuvių Fondo malonės. Kaip tą nenormalią būklę taisyti?

Važiuojantiems į LK Mokslo Akademijos suvažiavimą

1. Atskridę lėktuvu, iš Logon aerodromo atvyksta į Bostono miesto centrą, t.y. kur nors prie Bostono centre esančio Common Park. Iš čia taksiu nesunku pasiekti Chestnut Hill Hotel, 160 Boylston St. (prie Route 9, jau Newton), kur suvažiavimo dalyviai gali sustoti nakvynei.

2. Suvažiavimas vyksta Boston College, Chestnut Hill, Mass., t.y. prie pat Bostono ir Brookline ribų. Iš Bostono miesto centro, t.y. nuo Common Park, pasiekiama taksiu ar požeminiu iš Park St., Boylston ar Arlington sustojimų. Požemyje reikia įsėsti į tą traukinį, kuris turi užrašą Boston College ir juo važiuoti iki galo. Išlipus pereiti į kitą gatvės pusę, t.y. prie St. Ignatius bažnyčios pasukti į kalnelį, Commonwealth Ave., kur netoliese bus Boston College užrašas ir vartai. Nuo vartų eiti tiesiai alėja iki Gason Hall, kuri nutraukia tą alėją. Pastatas turi bokštą ir jame laikrodį, o prieš tai dar augštoką kolonų su paauksuotu ereliu. Aplenkus Gasson Hall iš kairės, eiti tiesiog pro kairėje ir dešinėje esančius pastatus ir dešinėje, visai arti vartų į Beacon St., yra Mc Guinn Hall, kur vyksta pats suvažiavimas.

3. Automobiliu iš 128 South kelio, atvažiavusiems Mass. greitkeliu ir t. t., pasukti į Route 9 ir važiuoti iki Chestnut Hill Hotel, o iš čia Hammond St. (atvažiavusiems iš 128) sukti į kairę ir iki Beacon St. Čia jau prasideda Boston College ir prie vartų pasakys kur galima palikti automobilį, greičiausia nurodys į Lower Camp. Iš 128 South galima privažiuoti ir Route 30; taip pasieksite Commonwealth Ave. ir Boston College vartus, tuos pačius, pro kuriuos ateis iš Bostono atvažiavusieji požeminiu.

4. Atvažiuojantieji Mass. Turnipke Extension, išvažiuoja Exit 17 į Newton Center ir Commonwealth Ave. iki Boston College. Prie šio išvažiavimo yra Howard Johnson Hotel, kur taip pat susitarta dėl nakvynių. Nakvynių pasirinkimo galimybės:

1. Chestnut Hill Hotel, 160 Boylston St., Route 9, Newton, Mass. Telefonas: 617-527-9000.

2. Howard Johnson Motor Lodge, Mass. Turnpike Extension Newton, Mass. Tel. 617-969-3010.

Tauraus augštaičio VLADO EIŽINO

mylimai žmonai ONAI mirus,

jį, dukras NIJOLĘ, AUDRONĘ ir sūnų ALGIMANTĄ nuoširdžiai užjaučiu bei kartu liūdžiu —

Pranas Cecys

Su V. Vokietijoje mirusiu evangelikų kunigu Juliumi Stanaičiu atsisveikina Vasario 16 gimnazijos mokytojas Fr. Skėrys. Šalia jo — senjoras kun. A. Keleris iš Bremeno

Daugiakultūris centras Hamiltone

Lietuviai vaišino valdžios, miesto tautybių ir spaudos atstovus

Hamiltonas turi daugiakultūrę organizaciją ir tai organizacijai valdžios duotus namus. Eidamas East Ave. į pietus prie 91 numerio gali pamatyti plevėsuojančią Kanados vėliavą ir iškabą — "Hamilton Multicultural Centre". Tai naujas vardas ir veikla, atsiradus paskutiniais metais po naujų valdžios pertvarkymų. Šito centro steigėjai tvirtina, kad panašų didelį centrą turi tik Winnipegas, o St. Catharines ir Kitchenery dabar jau Folk Arts Council persitvarko į daugiakultūrius centrus. Įėjęs vidun, pamatai sienas nukabinėtas valdžios žmonių atvaizdais, įvairių kraštų vėliavomis, įvairiais skelbimais ir tvarkaraščiais. Pridėta visokios etninės spaudos, brošiūrų. Centrą tvarkantis vengras Mr. Haraszti, iš profesijos mokytojas, savo užimamoj vietoj nenori būti tapatinamas su viena tautybe, nes sakosi esąs visų ir visiems lygiai norįs patarnauti. Namas nenaujas, ne tam statytas, kuriame dabar vyksta maži remonto darbai. Čia lankėsi ir dr. St. Haidasz, daugiakultūrių reikalų ministeris. Nepraėjo nė metai po organizacijos įsisteigimo, o daugiakultūrė veikla plečiasi. Jau dabar pasirodė, kad tam gautas namas yra permažas. Numatytas kitas pastatas, daug didesnis, kur būtų galima kiekvienai tautybei duoti įsirengti ir sau kambarį.

Šiuose namuose dabar vyksta didelis judėjimas. Čia mokomasi kalbų, vedami amatų kursai, pasikviečiant iš Mohawk kolegijos dėstytojus. Naujieji krašto ateiviai paruošiami pilietybei, talkinama ieškantiems darbų ir duodama visokia pagalba konsulatų, imigracijos, pensijos, vertimų ir kalbos reikalais. Patalpos mielai duodamos tautybių organizacijų reikalams. Centrui vadovauja direktorių valdyba, kurių tarpe yra ir viena lietuvė. Institucija turi savo ženklą — antspaudą, vaizduojantį dvi rankas laikančias "Education - Counselling - Interaction" įrašą.

Rugpjūčio 18 d. lietuviai buvo užėmę visą Multicultural centrą. Jo programos rėmuose jie surengė savo pasirodymą ir davė tam vardą — "Lithuanian Dinner". KLB Hamiltono apyl. v-ba, vad. L. Skripkutės, tą vakarą lietuviškais valgiais iš 5 patiekalų pavaišino valdžios, miesto, tautybių ir spaudos atstovus. Jų buvo apie 70. Ta proga buvo surengta ir lietuvių tautodailės parodėlė su audiniais, medžio ir gintaro dirbiniais. Parodėlę prižiūrėjo P. Petraitienė, kuri, pati būdama gera audėja, galėjo besidomintiems duoti ir tikslių paaiškinimų. Nors pasikalbėjimai svečių vyko anglų kalba, bet čia galėjai matyti moterų su kimono, žmones kitos odos spalvos, rytietiškų veidų, kurie buvo labai šnekūs ir rodė didelį susidomėjimą lietuvių renginiu. Valgomasis buvo papuoštas lietuvių dailininkų paveikslais, tautiniais ženklais, stalai — rūtų ir gvazdikų buketais, meniškai dviem kalbom išspausdintu valgiaraščiu. Prieš valgį maldą anglų kalba sukalbėjo mons. dr. J. Tadarauskas, o L. Verbickaitė gyvai vadovavo visam pobūviui. Ji keliais bruožais supažindino visus su mūsų tautos charakteristika ir paskui aiškino svečiams apie patiekalus — marinuotas silkes, grybus, kaviaru teptus kiaušinius; sriubą — šaltibarščius, virtinius, balandėlius; saldžiąją — vaisius, apipiltus lietuvišku krupninku, napoleoną, riešutinį ir raguolio pyragus. Balto ir raudono vyno pakankamai parūpino nemokamai viena vyno gamykla. Kitą dieną vietos dienraštis plačiai aprašė šį lietuvių vakarą su antrašte: "Lithuanian culture came alive here Saturday evening". Įdėjo ir nuotrauką — apylinkės valdybos pirmininkę su kitais laikančią raguolį.

Vienas iš vakaro kalbėtojų buvo Multicultural centro direktorių pirm. Mr. T. Donaldson. Jis yra anglosaksiškos kilmės, bet naujų pažiūrų ir siekia šitame krašte pilno daugiakultūrio pripažinimo. Jis tvirtino, kad kiekviena pradžia yra sunki. Reikėjo dirbančiam išsikovoti 5 darbo dienų savaites, moterims — sau lygias teises, ateiviams — susilyginimą su šiame krašte visą laiką dominavusia vienos tautybės hegemonija. Jei anksčiau į naują imigrantą buvo žiūrima kaip į juodo darbo jėgą, tai dabar to nėra. Toje srityje yra daug jau pasiekta, bet yra dar daug ko ir siekti. Kalbėjo ir miesto burmistras V. Copps, pasidžiaugdamas gražiu daugiakultūriu židiniu, pranašaudamas, kad centras, vadovaujamas tokių gabių ir pasišventusių žmonių, galės augti bei klestėti. Pabaigai jis įterpė ir humoro, paprašydamas visus švariai išvalgyti savo lėkštes, nes miesto liekanų išvežiotojai dabar streikuoja.

K. Mileris

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Nauji nariai ir įnašai:

555. Daunys, K., Toronto	$ 100
556. Dociaus, Alfonso atm.	225
567. Anderson, Juzė, Calgary	100
558. Tonkūnas, J., Toronto	200
559. Kizickas, Jonas	1000

Įnašus papildė:

23. KLB Ottawos apyl. v-a iki	$1350
272. KLK Moterų Dr-jos Delhi skyr. iki	300
332. Strodomskis, Julius iki	2000

Torontiškiai K. Daunys ir J. Tonkūnas yra aktyvūs tėvynainiai ir nuoširdūs lietuviškos veiklos rėmėjai. A. a. dail. Alfonsas Docius gyveno ir mirė Toronte. Artimieji draugai ir bičiuliai, pagerbdami velionį, jo vardą prasmingai įamžino Kanados Lietuvių Fonde. Aukojo $50: J. Bersėnas; po $10: A. A. Masioniai, A. S. Želdokai, S. P. Jauniai, V. E. Smilgiai, O. J. Macijauskai, V. L. Matulevičiai, E. Mackevičienė, dr. J. Yčas, M. A. Kuolai, dr. A. S. Kazlauskai, V. Pazukaitė, A. T. Valiai, J. A. Gurevičiai, L. L. Gurevičiai, P. V. Skirgailos, dr. L. M. Lekickai; po $5: A. Ciplijauskas, K. Kalendra ir E. Ščepavičius. Juzė Anderson, giliai savo širdyje jausdama lietuviško gyvenimo pulsą, įsijungė į Lietuvių Fondą. Jos vyras Tomas tą patį yra padaręs prieš keletą metų. J. Kizickas iš Sudburio ir J. Strodomskis iš Delhi yra tikri lietuviškos dvasios aristokratai. Jiedu savo įnašais yra parodę mums ne tik didelį lietuviškų reikalų supratimą, bet ir gražų bei sektiną pavyzdį. KLB Otavos apylinkės papildomą įnašą atsiuntė LF įgaliotinis inž. Alb. Paškevičius ir KLK Moterų Draugijos Delhi skyriaus — pirm. J. Žiogienė. Visiems savo geradariams Kanados Lietuvių Fondas yra didžiai dėkingas.

Esame visai arti šimto tūkstančių ribos. Bereikia tik keliolikos šimtininkų. Dar šiandien įsijunki į Kanados Lietuvių Fondo narių eiles ir būk tos didžiulės lietuviškos talkos dalyvis. Įnašai priimami visuose lietuvių kredito kooperatyvuose arba siunčiami iždininkui šiuo adresu: 140 Glendale Ave, Toronto, Ont., M6R 2T2.

VALDYBA

"Vilniaus" žiemos stovykloje prie Sao Paulo Brazilijoj. Iš kairės: Beatriz Bendoraitytė, Edna Karavish, Marcija de Luccia, Nilza Guzikauskaitė, Marinei Bareišytė, Ana Marija Misevičiūtė ir Irutė Petraitytė. Liepos 18—25 d. d. stovykloje dalyvavo 33 jaunieji stovyklautojai ir stovyklautojos

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NAUJIEJI VADOVĖLIAI

"Šviesos" leidykla sekančių mokslo metų pirmokams išleido L. Jokūbauskienės elementorių "Vyturėlis" su spalvotomis dail. A. Makūnaitės iliustracijomis. Kaip ruošiami vadovėliai, atskleidžia "Tiecos" 145 nr. įdėtas pranešimas: "Signalinis naujojo elementoriaus egzempliorius, dar kvepiantis spaustuvės dažais, ėjo iš rankų į rankas šiomis dienomis įvykusiame pasitarime vadovėlių leidybos klausimais. Švietimo ministerija kartu su Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Valstybiniu leidyklų, poligrafijos ir knygų prekybos reikalų komitetu sukvietė pedagoginių leidinių autorius pasitarti, kaip toliau didinti pedagoginės literatūros vaidmenį, formuojant moksleivių mokslinę materialistinę pasaulėžiūrą ir gerinant jų komunistinį auklėjimą. Kaip vadovėliai padeda auklėti kilnius moksleivių tarybinio patriotizmo, proletarinio internacionalizmo jausmus, ugdyti komunistinį sąmoningumą — šie klausimai buvo pasitarimo dalyvių dėmesio centre . . ." Kitais žodžiais tariant, vadovėlių autoriai turi kelti bei garsinti lietuviams mokiniams ir moksleiviams maskvinės kompartijos primestas idėjas.

ORINIS SUSISIEKIMAS

Palangos aerodorome rugpjūčio 2 d. buvo atidaryti nauji stoties rūmai, kurių dėka pagerės keleivių aptarnavimas. Atrodo, naujų rūmų buvo susilaukta dėl Palangos tiesioginio orinio ryšio su Maskva, iš kur susilaukiama vis daugiau augštų pareigūnų bei svečių. Lietuvos civilinės aviacijos valdybos viršininko pavaduotojo J. Goldbergo pranešimu, dabar Lietuvoje kasdien lėktuvais pervežama apie 4.000 keleivių. Iš Vilniaus aerodromo kas dieną išskrenda 61 lėktuvas. Šią vasarą čia galima iš karto įsigyti bilietus į Palangą ir atgal. J. Goldbergas mini pradėtą reguliarų susisiekimą su Jerevanu, Anapu ir Minsku. Vilnius oro linijomis dabar esąs sujungtas su daugiau kaip 30 Sovietų Sąjungos miestų.

V. ŽALAKEVIČIAUS FILMAS

Maskvos VIII tarptautiniame kino festivalyje aukso medalį laimėjo vilniečio rež. V. Žalakevičiaus filmas "Tas saldus žodis — laisvė", kuris spaudoje pristatomas kaip politinė baladė, vaizduojanti revoliucines kovas vienoje P. Amerikos valstybėje. Dėmesio centre — politinių kalinių pabėgimas tuneliu iš San-Stefano kalėjimo. Tie "revoliuciniai demokratai", savaime suprantama, yra komunistai ar bent linkstantys į komunizmą asmenys. Taigi, filmas yra su stipriu propagandiniu pamušalu. Oficialiai skelbiama, kad filmą sukūrė maskvinė "Mosfilm" studija, dalyvaujant Lietuvos kino studijai. Scenarijų parašė pats rež. V. Žalakevičius. Jam talkino režisūros asistentas V. Jakniūnas ir dail. V. Kalinauskas. Šalia lietuvių aktorių R. Adomaičio, J. Budraičio, B. Babkausko, V. Paukštės ir A. Masiulio minimi R. Nachapetovas, N. Volontiras ir I. Mirošničenka.

GRĮŽO IŠ FESTIVALIO

Sovietų Sąjungos propaguotame pasauliniame X jaunimo ir studentų festivalyje R. Berlyne buvo ir keli lietuviai, įtraukti į sovietinę delegaciją. Lietuvių grupei vadovavo vilniškio komjaunimo centrinio komiteto sekr. R. Baltrušaitis. Festivalio kūrybinio jaunimo sekcijoje dalyvavo minėtasis R. Baltrušaitis, moksleivių ir studentų — Vilniaus pedagoginio instituto absolventė Janina Monstvilaitė, dirbančiojo jaunimo — klaipėdietė kirpėja Mirga Montvydienė ir Panevėžio rajono Uliūnų sovchozo mechanizatorių brigadininkas Zenonas Ignatavičius. Festivalio koncertuose Lietuvai atstovavo Vilniaus styginis kvartetas, Liežo tarptautinio konkurso laureatas — Audronė Vainiūnaitė, Donatas Katkus, Petras Kunca ir Augustinas Vasiliauskas. Aleksandro aikštėje jiems teko koncertuoti po triukšmingos gitarų muzikos, bet pavyko sudominti ir nutildyti 50.000 klausytojų. Be tarptautinės klasikos, festivalio repertuaran vilniečiai muzikai buvo įtraukę J. Juzeliūno, V. Juozapaičio, J. Nabažo kvartetus, G. Kuprevičiaus "Aštuonias lietuvių liaudies dainas" ir F. Bajoro "Keturis eskizus".

SEKA PAŽEIDĖJUS

"Komjaunimo Tiesos" 138 nr. autoinspektorius A. Šaulys paskelbė reportažą "Operacija "Malūnsparnis" apie eismo taisyklių pažeidėjus plentuose bei jų sekimą iš malūnsparnio. Atrodo, ta operacija buvo atlikta pirmą kartą, nes malūnsparniu skrido respublikinės autoinspekcijos viršininkas plk. J. Grincevičius su kelių priežiūros skyriaus vadu kpt. H. Giliu. Iš Vilniaus į Molėtus, Kauną, Trakus, Ukmergę, Minską ir Švenčionis vedančiuose plentuose automobiliuose, aprūpintuose radijo siųstuvais bei priimtuvais, budėjo vyr. ltn. V. Adamovičius, jaunesnysis seržantas F. Juchnevičius, vyr. ltn. J. Tūba, viršila J. Semionovas, vyr. ltn. V. Stonkus ir viršila L. Slizinas. Apie eismo taisyklių pažeidimus juos informavo abu viršininkai iš malūnsparnio. Ties Mūrine Voke jiems buvo įsakyta sulaikyti motociklo su priekaba vairuotoją, nepraleidusį antra eile važiavusio taksio ir lenkusį vežimą. Pasirodo, tas sulaikytasis motociklininkas buvo Lietuvos sporto prekių bazės gerokai įkaušęs elektrikas V. Okulevičius. Panašaus likimo susilaukė ir kitas motociklininkas — tarnybiniu motociklu važiavęs Vilniaus elektros montavimo valdybos nr. 2 meistras Michailas Rovda, kuris buvo ne tik įkaušęs, bet ir puslitriuką užantyje vežėsi. Prie kitų eismo taisyklių pažeidėjų teko prikibti dėl netikslių kelialapių. Vilniaus mėsos kombinato automobiliui kelialapis buvo išrašytas "Po Vilnių, Kauną, Varėną", o šoferis važiavo į vestuvės. Autoinspektorius A. Šaulys taipgi nusiskundžia kaikuriais labai išradingais kelialapiais. Juose įrašyta: "Po objektus", tačiau tie objektai neišvardyti ir jų vietovės nesuminėtos. A. Šaulys džiaugiasi, kad pagaliau autoinspekcijai į pagalbą atėjo aviacijos technika.

"VERSMĖ" VILNIUJE

Vilniaus senamiesčio restauruotame name įsikūrė grožinės literatūros knygynas "Versmė", kuriame bus rengiami susitikimai su naujų leidinių autoriais ir taipgi pardavinėjamos knygos visų Sovietų Sąjungon įjungtų kitų tautų. "Versmė" yra dvidešimtpenktas knygynas Vilniuje. Šiemet numatoma atidaryti dar vieną knygyną Žirmūnuose, įrengti visuomeninės politinės ir socialinės ekonominės literatūros prekybos centrą Lenino prospekte.

V. Kst.

Londono "Baltija" Edmontone

EDMONTONAS, ALTA. Š. m. Klondike Dienos ir jų programa buvo turiningai papuošta Londono, Ont., lietuvių ansamblio "Baltija" repertuaru. (Apie Klondike Dienas bei jų dinamišką ir įspūdingą eigą plačiau rašyta 1970 m. "TŽ" 36 nr. straipsnyje "Aukso jieškotojų dienos"). Edmontono lietuviai turėjo progos pasigėrėti mūsų jaunųjų tautos ambasadorių menu ne vien tik miesto centre — Petticoat Junction — specialiai paruoštoje scenoje, bet taip pat ir Lietuvių Namuose liepos 21 d. ansamblio dalyviams ir svečiams suruoštų vaišių — bendros vakarienės metu.

Kad Londono lietuvių ansamblis "Baltija" žada atvykti Edmontonan, sužinojome birželio pradžioje. Bendromis LB valdybos ir Lietuvių Namų direktorių pastangomis buvo imtasi ruoštis ansamblio narių ir palydovų priėmimui, apnakvyndinimui, bendrai vakarienei Lietuvių Namuose bei jo išleistuvėms.

"Baltijos" grupė, vadovaujama M. ir D. Chainauskų, atvyko į Edmontoną penktadienio popietę, liepos 20 d. Čia, nors ir po ilgos kelionės (atskridę į Kalgarį toliau autobusu aplankė Banff, Lake Louise, Columbia Icefields ir Jasper), trumpai apsistojo Lietuvių Namuose, skubėjo pirmam viešam pasirodymui, kuris turėjo įvykti miesto centre, 100A St. — 100A Avenue sankryžoje, kuri Klondike Dienomis tampa pavadinta Petticoat Junctin.

Šioje vietoje Klondike Dienų programos pranešėjas pristatė "Baltiją" gausiem dalyviam, pabrėždamas jos lietuvišką kilmę ir augštą lygį. Penktadienio popietę programą stebėjo 700 žiūrovų, o liepos 22 d. sekmadienio promenadoje — apie 2.500. Gausiu publikos plojimu buvo palydėti puikiai atlikti Aštuonytis, Landytinis, Rezginėlė, Trumpolkė ir kiti šokiai. Gražų įspūdį padarė Lydijos Keraitės ansamblio programos įvadas bei kiti vaizdūs ir stilingi apibūdinimai, pritaikinti kiekvienam šokiui, atlikti aiškia tarsena ir ryškiu balsu anglų kalba.

Galbūt įdomiausia viešnagės dalis įvyko Lietuvių Namuose šeštadienio vakarą bendros vakarienės metu. Čia, kad pobūvis įgautų šventiškesnę nuotaiką ir gilesnę prasmę, trumpą įžanginį žodį tarė ir oficialią dalį pravedė J. Popikaitis. Edmontono L. B-nės vardu ansamblį sveikino apylinkės pirm. J. Pilipavičius, o Edmontono lietuvių jaunimo vardu — Lydija Gudjurgytė. Prie gėlėmis papuoštų stalų ir gausių suneštinių valgių, jaukioje atmosferoje ir pakilusioje draugiškoje nuotaikoje buvo gera proga arčiau susipažinti, pasikalbėti ir pasidalinti įspūdžiais bei pergyvenimais. Po oficialios dalies bei vakarienės mieli londoniečiai atliko meninę programą, kuri ilgai pasiliks visų dalyvių atmintyje. Tokio pobūdžio bei augšto lygio ansamblio daug kam nebuvo tekę matyti. Pastebėjau nevieną, šluostantį susijaudinimo ašarą išgirdus puikiai padainuotas dainas — "Laisvės varpas", "Ar aš ne vyšnelė", "Vakaruškos", "Sakė mane šiokia", "Gieda gaideliai" ir "Oi tu, Joneli", atliktus šokius — Aštuonytį, Landytinį, Abrūsėlius, Trumpolkę, Rezginėlę, Šocą ir Dovanų šokį. Kaip Petticoat Junction, taip pat ir Lietuvių Namuose meninę programą puikiai pranešinėjo Lydija Keraitė aiškia ir taisyklinga lietuvių kalba. Aplamai visi ansamblio nariai gražiai kalba lietuviškai. Iš tautinių šokių ypač visiems patiko "Dovanų šokis", kuriame dalyvavo ir pats ansamblio vadovas M. Chainauskas, simboliškai atlikdamas maršalkos rolę.

Baigiantis programai, baltiečiai buvo pagerbti visų dalyvių atsitojimu ir ilgu, ilgu plojimu. Edmontono apylinkės pirm. J. Pilipavičius nuoširdžiai padėkojo "Baltijos" ansambliui ir jo vadovams M. D. Chainauskams už tokį puikų pasirodymą bei pastangas ir norą aplankyti edmontoniečius. Ansamblio vardu kalbėdamas, M. Chainauskas apibūdino "Baltijos" veiklos pradžią bei kūrimąsi, taip pat atliktus ir užsimotus darbus. Klausydamasis pagalvojau, kiek pasišventimo, kiek darbo ir triūso, kiek laisvo laiko kiekvieno paaukota šiam kilniam darbui! O tai vien saujelės žmonių nuopelnas! Įdomu buvo taip pat išgirsti, kad gražių bei harmoningai padainuotų dainų repertuaras — kun. B. Pacevičiaus mokymo nuopelnas!

M. Chainauskas įteikė Edmontono lietuvių bendruomenei gražų metalinį įrašą, kurį priėmė pirm. dr. J. Pilipavičius.

Po šios programos dalies sekė šokiai, grojant gerai muzikai. Visus žavėjo šaunus londoniečių trio, puikiai pasirodęs taip pat ir meninės programos metu. Kartas nuo karto girdėjosi skambios lietuviškos dainos. Tokia graži šeimyniška nuotaika, persunkta jaunatvės juoku ir energija, išsilaikė iki pobūvio pabaigos.

Sekančią dieną, sekmadienį, Lietuvių Namų koplyčia buvo pilna žmonių, o pamaldų metu žaviai skambėjo "Pulkim ant kelių" ir kitos giesmės. Kun. Iz. Grigaitis pasakė specialiai pritaikintą pamokslą, ragindamas ir toliau darbuotis Dievo ir Tėvynės labui bei siekti augštesnių idealų.

Šiandien, rašant šias eilutes, visa tai liko tik malonus prisiminimas. Tariu ačiū Tau, "Baltija", kad savo atvykimu, savo jaunatvės energija, lietuvišku žodžiu ir menu sužavėjai, atgaivinai ir įkvėpei mus. Tariu ačiū taip pat apylinkės valdybos vardu mieliems edmontoniečiams — M. Andrulevičienei, P. P. Balučiams, P. M. Gudjurgiams, W. B. Juszkiewicz, J. E. Karosams, V. M. Kasperavičiams, J. A. Pašukoniams, I. B. Pilipavičiams, I. O. Popikaičiams, A. V. Sadauskams, T. G. Uogintams, M. L. Urbonams, M. Zubienei už "Baltijos" narių globą bei nakvynes ir visiems vienu ar kitu dalyku prisidėjusiems prie šio parengimo, kuris mums, edmontoniečiams, davė tiek džiaugsmo, pasigėrėjimo ir pasididžiavimo.

Dobilas

"Baltijos" ansamblis iš Londono, Ont., šoka gausiem žiūrovam aikštėje Edmontono mieste Nuotr. Dabkaus

HAMILTON, ONT

1973-74 M. "AUKURO" SEZONO veikla prasidėjo su pirmąja repeticija p. Ulbinų namuose. Artėjantis rugsėjis atneša pabaigą vasaros atostogų ir pradžią pasiruošimų gastrolėms JAV-se. Rugsėjo 29-30 d. d. "Aukuras" išvyks į Filadelfiją ir Newarką su Vyt. Alanto 3 v. komedija "Šiapus uždangos". Šio pastatymo premjera įvyko Hamiltone gegužės mėn. ir vėliau Niujorke su dideliu pasisekimu.

Naujame sezone "Aukuro" laukia dideli darbai. "Aukuras" įsijungė "Multicultural Arts Association" ir pasirodys su Just. Marcinkevičiaus "Mindaugu" anglų kalba lapkričio 12 d. Toronte. Detalės bus paskelbtos vėliau. Norintieji dalyvauti tame veikale gali dar įsijungti paskambinę E. Kudabienei 389-0579.

Prieš 12 metų pastatyta Anderseno pasaka "Sniego karalaitė" dabar bus atnaujinta. Pasirodys daug naujų, mažų artistų. Šis spektaklis įvyks gruodžio mėn. "Aukurui" skirtas kaukių balius Hamiltone įvyks vasario 23 d. Tai yra didelis "Aukurui" laimėjimas, nes šis vakaras sudarys lėšų teatro ateinančiams jubilėjiniams pasiruošimams. Rugsėjo pradžioje bus šaukiamas aukuriečių susirinkimas naujiem planam aptarti.

Šiuo metu režisorė Elena Daugvietytė-Kudabienė išvyko į jubilėjinę skautų stovyklą prie Klevelando, kur ji buvo pakviesta dailiojo skaitymo ir dramos būrelio instruktore.

"Aukuras" šį rudenį įsijungs į "Multicultural Centre" Hamiltone, norėdamas prisidėti prie kultūrinės veiklos Hamiltono mieste.

Buvusi "Aukuro" sekretorė Vida ir aktorius Alfonsas Stanevičiai susilaukė sūnaus, o jų dukrelė Onutė — broliuko. Aukuriečiai sveikina šią mielą šeimą ir linki jiems daug laimės bei džiugių ateities dienų. **L. S.**

MERGAIČIŲ CHORAS "AIDAS" po vasaros atostogų vėl pradeda savo veiklą. Pirmoji repeticija įvyks rugsėjo 9 d., sekmadienį, po 10 v. pamaldų. Visos choristės kviečiamos vėl įsijungti į chorą. Taip pat priimamos naujos. Mergaitės, norinčios dalyvauti chore, prašomos atvykti į pirmąją repeticiją rugsėjo 9 d. Pagal choro vadovo sol. V. Verikaičio pageidavimą, šiais metais priimamos jaunesnės, kurios galės iš anksto pasiruošti, o jau vėliau galės dalyvauti išvykose. Pirmasis choro pasirodymas šį rudenį numatomas Tautos Fondo parengime rugsėjo 15 d. Vėliau numatomos kelios išvykos į kitas kolonijas. Todėl visos choristės yra kviečiamos aktyviai dalyvauti repeticijose. Visais choro reikalais kreiptis į jo administratorių J. Pleinį tel. 527-4876.

FEDERACINĖ KANADOS VYRIAUSYBĖ pagal daugiakultūrės programos nuostatus patvirtino Hamiltono mergaičių choro "Aidas" paruoštą veiklos programą ir paskyrė $3.500 lietuviškai kultūrai plėsti. Didelė padėka tenka KLB Hamiltono apylinkės pirm. p. L. Skripkutei, kuri davė pradžią šiai paramai gauti. Gautieji pinigai bus panaudoti kelionėms į kitas, ypač mažesnes, kolonijas, dainų įrekordavimui ir kitiems reikalams. Pinigai gali būti naudojami tik Kanados ribose.

ŠALPOS FONDO metinis parengimas įvyks spalio 27 d. Jaunimo Centre. Meninę programą atliks "Gyvataras" ir Aušros Vartų parapijos choras. Ta proga visuomenei bus pristatyti lietuviai abiturientai, baigę XII gimnazijos klasę. Šalpos Fondo komitetas iš anksto prašo visuomenę ruoštis šiam renginiui ir tą vakarą neplanuoti jokių uždarų pokylių. Gautasis pelnas skiriamas šalpos reikalams. **J. P.**

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos:
pirmadieniais 10 — 5 v.p.p.
antradieniais 10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais 10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais 10 — 5 v.p.p.
penktadieniais 10 — 7 v.vak.
šeštadieniais 9 — 12 val.
Liepos-rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Mokame už:
depozitus (P.C.A.) čekius 5½%
šėrus ir sutaupas 6½%
už vienų metų terminuotus indėlius 7½%
ir 3 metams 8%

Duodame:
asmenines paskolas iš 10%
nekiln. turto paskolas iš 9%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $4.300.000.

Mėsos ir putkūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.
284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

CALGARY, ALTA

KALGARIO LIETUVIŲ DRAUGIJOS suruošta gegužinė - piknikas praėjo sėkmingai. Jaunieji galėjo džiaugtis jiems surengtomis pramogomis: bingo lošimu lauke, lenktynėmis, pasijodinėjimais ir dešrelių kepimu. Vaikų grupės žaidimus įdomiai pravedė J. Karpa. Vyresnieji bandė savo laimę loterijoj, bingo lošime ir bonkų skaičiavime. Muziką su lietuviškomis dainomis parūpino P. Stakėnas. Visų nuotaiką ypač pakėlė atvykęs "Julius" su akordeonu ir gitara. Loterijai bilietėlius pardavinėjo ponios — M. Vanagaitienė, J. Yaugienė, L. Ammon, A. Mackevičienė. Valgiai buvo suneštiniai. KLB Kalgario apylinkės valdyba — P. Devenis, P. Gluoksnys, R. Šukis su pirm. A. Nevada gegužinėje turėjo progos pabūti be pareigų bei rūpesčių ir pasisvečiuoti. Visus atvykusius į gegužinę pasitiko B. Yauga. Iš toliau atvyko R. Šepetienė iš Red Deer, St. Noreika ir šeima, p. Grybauskienė iš Lethbridge. Nuo š. m. Kalgario L. Draugijai vadovauja A. Mackevičius. Jis iš Golden West Electric Products Ltd. išrūpino vertingus fantus loterijai. **C. C.**

St. Catharines, Ont.

TAUTOS ŠVENTĖS — rugsėjo 8-sios minėjimas įvyks rugsėjo 9, sekmadienį, lietuvių koplyčioj, 75 Rolls Ave. Minėjimas prasidės pamaldomis, kurias atnašaus kun. J. Liauba, OFM, 10 v. r. Tuojau po pamaldų bus Stp. Šetkaus paskaita, vietinė programėlė. Visi maloniai prašomi pamaldose ir minėjime gausiai dalyvauti. **Apylinkės valdyba**

ŠAULIŲ ŠVENTĖ. Šiais Vl. Pūtvio metais, spalio 27 d., gražioj moderniškoj salėj Henley Island Club, Niagaros pusiasalio Povilo Lukšio šaulių kuopa rengia didelę šventę. Programoje: 1. N. P. P. Lukšio kuopos vėliavos šventinimas, 2. Kanados šaulių rinktinės suvažiavimas, 3. vaišės ir sveikinimai, 4. šokiai. Smulkesnes informacijas prašome sekti Kanados ir JAV lietuviškoj spaudoj.

Inf. k-tas

Sudbury, Ontario

TRADICINĖ GEGUŽINĖ, rengiama kas metai Kanados lietuvių spaudai remti Petro Jutelio gražioje vasarvietėje "Baravykas", gerai pavyko. Dalyvių buvo daug, visi linksmai praleido laiką, taip pat nuoširdžiai parėmė spaudos reikalus. Dėkojame visiems dalyviams. Didžiausia padėka tenka Petrui Juteliui, "Baravyko" vasarvietės savininkui, už leidimą ja naudotis, Jadvygai ir Zigmui Labuckams — už paaukotą maistą ir šeimininkavimą, kun. A. Sabui — už gegužinės garsinimą, Birutei Stankuvienei — už pagalbą loteriją tvarkant, A. Gataučiui—už muzikos tvarkymą. Taipgi ačiū visiems, dar prieš gegužinę aukojusiems; $10: Povilui Juteliui, $5: Petrui Juteliui, Juozui Bataičiui, Juozui Venslovaičiui, Vladui Juškai, Antanui Gataučiui ir J. Kr. Ačiū už dovanas loterijai: Kęstučiui Poderiui ir "Sikora" brangenybių krautuvei. Gegužinėje pelno gauta $157.61. Paskirta "Tėviškės Žiburiams" $70, "Nepriklausomai Lietuvai" — $70, žurnalui "Moteris" — $16. Visiems lietuviškas ačiū.

KLB Sudburio apylinkės valdyba ir "Geležinio vilko" klubo valdyba

Sault Ste. Marie, Ont.

ATITAISYMAS. "TŽ" 33—34 nr. atspausdinta, kad Jonas ir Antanina Kazlauskai atšventė savo 50 metų vedybinę sukaktį. Turėjo būti Kazakauskai. Be to, dukters vardas yra ne Bronė, o Vladė. Tai korektūros klaidos.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

KAZYS ŠKIRPA, ruošdamas atsiminimų knygą apie 1941 m. birželio 23 d. sukilimą, jieško A. Panemunėje žuvusio studento techniko ir atsargos ltn. Antano Morkūno nuotraukos. Jo vadovaujami sukilėliai sėkmingai sutrukdė raudonajai armijai pastatyti pontoninį tiltą A. Panemunėje per Nemuną ir įsiveržti į Kauną. Raudonoji armija buvo priversta aplenkti Kauną ir trauktis į šiaurės rytus. Šiose kautynėse žuvo apie 100 lietuvių jaunuolių su savo vadu A. Morkūnu. Jeigu kas turėtų jo nuotrauką, K. Škirpa prašo ją paskolinti ir atsiųsti jam šiuo adresu: 2043 36th St. S. E., Washington, D. C. 20020, USA. Padarius reprodukciją, nuotrauka bus grąžinta.

LIETUVIŲ MIŠKININKŲ SĄJUNGOS išeivijoje naują valdybą sudaro: pirm. V. Žemaitis, vicepirm. J. Žebrauskas, ižd. P. Norkaitis, sekr. J. Skeivys ir narys J. Gudaitis. Valdyba yra gavusi iš miškininko Aleksandro Tenisono 24 novelių rinkinį "Girių takais", kurį autorius vadina nepriklausomos Lietuvos girininko užrašais. Valdyba šią apie 300 psl. turėsiančią knygą planuoja išleisti kaip savo penktąjį leidinį.

SANTAROS-ŠVIESOS FEDERACIJOS XX suvažiavimas — rugsėjo 6-9 d.d. Tabor farmoje, Sodus, Mich. Be paskaitų, bus muzikos ir poezijos vakaras, knygženklių paroda, naujų leidinių pristatymas.

Brazilija

SAVAITRAŠTIS "MŪSŲ LIETUVA" Sao Paulo mieste sidabrinę sukaktį paminėjo specialia programa, kurioje žodį tarė lietuvių jėzuitų provincijolas kun. G. Kijauskas, svečias iš Čikagos. Meninę dalį atliko sol. Julija Ąžuolaitė ir dramos mėgėjų grupė, suvaidinusi V. Krėvės "Raganiaus" ištraukas.

JAUNIMO KULTŪRINIS SAMBŪRIS "Žilvitis", įsteigtas mokytojos Magdalenos Vinkšnaitienės, atšventė veiklos dešimtmetį Sao Paule. Minėjimo programą paruošė sambūrio vyresnieji, globojami kun. St. Šileikos, SDB. Pagerbus sambūrio steigėją M. Vinkšnaitienę ir dviejų žymesnių žilvitiečių motiną Vandą Vosylienę, buvo suvaidinti du vaidinimėliai — "Dešimtmečio pilis" ir "Norim lietaus". Tautinių šokių programą atliko trys sambūrio grupės — vyresniųjų "Žilvitis", vadovaujamas Silvijos Bendoraitytės, vidutiniųjų "Rūtelė", kurios vadovė yra Teresė Aleknavičiūtė, ir mažųjų "Eglutė". Grojo penkių asmenų orkestrėlis. Minėjimas baigtas eilėraščiais ir dainomis.

ŽIEMOS STOVYKLA VAIKAMS nuo 8 iki 13 metų amžiaus buvo surengta prie Sao Paulo. Vilnium pavadinta stovykla susilaukė 33 dalyvių. Stovyklavietėje buvo įrengtas lietuviškas kryžius, Lietuvos žemėlapis smėlyje ir skautiškas tiltas. Stovyklos dienų programos apėmė pirmąją pagalbą, draugystę, Lietuvą, tėvus, Amazonę ir skautus. Joms vadovavo V. Pilipavičiūtė, A. Vosyliūtė, N. Narbutytė, A. Draugelytė, G. Dilys, O. Shukowsky ir kun. A. Saulaitis, SJ.

JUOZAS STREITAS, 68 metų, kilęs iš Biržų, po ilgos ligos mirė Sao Paule. Jo broliai ir sesuo gyvena Toronte, kur juos pernai jaunimo kongreso proga aplankė jo duktė Lilija.

PLB IV SEIME VAŠINGTONE Brazilijos lietuviams atstovaus A. Sliesoraitis, J. Valavičienė, J. Lukoševičius, kun. Pr. Gavėnas, kun. A. Saulaitis, F. Sliesoraitienė ir M. Čiuvinskienė.

Argentina

LIETUVIŲ PARAPIJOS SALĖJE Avellanedoje Buenos Aires lietuviai paminėjo Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą keturiasdešimtmetį ir Ateivių Dieną. Šį dvigubą minėjimą surengė Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Taryba, vadovaujama pirm. A. Mičiūdo. Paskaitą apie tragiškai žuvusius didvyrius lakūnus skaitė J. Šiušis. Tautiniais drabužiais pasipuošusi V. Bagdonaitė padeklamavo Dariaus ir Girėno sukakčiai skirtą eilėraštį. Visiems maloni ir netikėta staigmena buvo JAV ambasados pareigūno dr. V. Dambravos parūpintos plokštelės, kuriose įrašyti Kauno radijo pranešimai, laukiant Dariaus ir Girėno Kauno aerodrome. Jų fone — susirinkusios tūkstantinės minios užesys. Jurgis Gilvydis parodė Dariaus ir Girėno laidotuvių filmą. Meninę programos dalį atliko dvi tautinių šokių grupės — H. Levanavičiaus vadovaujama vietinė "Ateitis" ir iš Brazilijos atvykęs "Nemunas" su vadovu J. Lukoševičium. Argentiniečiams akordeonu grojo J. Romeika, svečiams — R. Putvinskas. Programai vadovavo studentas Kęstutis Mikalonis. Ateivių Dienai skirtą žodį tarė svečias iš Meksikos kun. Juozas Kisielius. Šia proga buvo prisimintas visuomeninkas Zeferinas Juknevičius, švenčiantis dvigubą 60 metų amžiaus ir 40 metų lietuviškos veiklos sukaktį. Sukaktuvininką sveikino ALOST pirm. A. Mičiūdas ir įteikė lietuvių pasirašytą adresą. Po programos "Nemuno" vadovas J. Lukoševičius už gražų ansamblio priėmimą atsilygino simbolinėm dovanėlėm — iš Brazilijos atvežtos vėlavėlės buvo įteiktos lietuvių parapijai, Susivienijimui Lietuvių Argentinoje, Argentinos Lietuvių Centrui ir "Ateities" ansambliui.

TRADICINES ONINES Buenos Aires mieste surengė Argentinos Lietuvių Centras, vadovaujamas pirmininko A. Ruplėno, kuris taip pat tarė ir sveikinimo žodį. Onas taipgi sveikino Vyt. Gogelis, kartu primindamas Dariaus ir Girėno žuvimo sukaktį bei Ateivių Dieną. Programai vadovavo R. Rukšėnaitė, o ją atliko AL Centro mažųjų ansamblis su vadove Nelida Zavickaite, padainavęs porą dainelių, suvaidinęs "Pavasario darželį" ir "Traukinuką". Adrogue mieste Birutės Draugijos surengtos Oninės buvo pradėtos kun. J. Petraičio atnašautomis Mišiomis ir užbaigtos bendrais pietumis birutiečių namuose. Čia atitinkamą žodį tarė birutiečių pirm. A. Bagdonienė, O. Kairelienė, Pr. Ožinskas, birutiečių mokyklėlės mokytoja M. Mačernienė, jaunuolė mokytoja J. Mikalonytė, K. Misiūnas, kun. J. Petraitis ir P. Gudelevičius. Specialaus pagerbimo susilaukė trys jaunuolės — Janina Mikalonytė, Marija Barzdžiūtė ir Silvija Mikalonytė, kurios pernai įsteigė birutiečių savaitgalio mokyklėlę ir joje dirbo. Porą dainelių padainavo mokytojos M. Mačernienės paruošti šios mokyklėlės vaikai.

Britanija

LIETUVIŲ VETERANŲ SĄJUNGOS Mančesterio skyrius surengė Dariaus ir Girėno keturiasdešimtųjų žuvimo metinių ir Klaipėdos išvadavimo 50 metų sukakties minėjimą, kuriame dalyvavo apie 150 lietuvių iš Mančesterio bei kitų vietovių. Skyriaus pirm. K. Murauskas priminė, kad Darius yra dalyvavęs Klaipėdos vadavime. Paskaitą apie drąsiuosius lakūnus ir Klaipėdos vaduotojus skaitė kun. J. Kuzmickis. Keletą šiam minėjimui parinktų dainų padainavo ramovėnų sekstetas: vadovas A. Jakimavičius, nariai K. Murauskas, J. Pilipavičius, A. Podvoiskis, J. Dunauskas ir V. Kupstys, akordeonu palydėti P. Viržinto. Eilėraščių padeklamavo V. Motuza ir A. Kaniauskas. Minėjimas baigtas vaišėmis.

D. BRITANIJOS LIETUVIŲ SĄJUNGOS Londono skyrius, surengęs Joninių ir Petrinių šokių vakarą, gavo 61 svarą pelno, kuris buvo perduotas Tautos Fondo atstovybei Britanijoje.

Belgija

LIETUVIŠKŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ koncertą Gravenvoern miestelio salėje surengė sol. Br. Gailiūtės-Spies įteigta tautinių šokių grupė "Gintaras", kuriai dabar vadovauja Belgijos LB pirm. St. Dominaitytė-Baltus. Apie 300 koncertan atvykusių flamų turėjo retą progą pasigrožėti lietuviškų tautinių drabužių spalvingumu ir susipažinti su mūsų liaudies šokiais. Br. Gailiūtė-Spies koncerto dalyviams pasakojo apie Lietuvą, kraštą prie gintarinės Baltijos, ir paskaitė nederlandų kalba lietuvių poetų eilėraščių iš Z. Tenisonaitės paruoštos antologijos "Akmenėlis turi šaltą širdį". Tautinių šokių grupė "Gintaras" yra sudaryta daugiausia iš belgų jaunimo su jaunąja akordeoniste Irena Slavinskaite. Koncertas plačiai nuskambėjo Flandrijos pagrindiniuose laikraščiuose. Savo puslapius jie papuošė "Gintaro" ir jo įsteigėjos Br. Gailiūtės-Spies nuotraukomis. Vienas laikraštis netgi pateikė "Gintaro" įsisteigimo istoriją ir skaitytojams priminė Belgijos lietuvius bei jų pastangas išlikti lietuviais. Belgijos LB pirm. Stasės Dominaitytės-Baltus adresas: 39 Medes Grands Champs, Lambermont, Belgium.

Vokietija

EVANGELIKŲ KUN. JULIUS STANAITIS mirė rugpjūčio 4 d. Gandersheimo ligoninėje. Iš Backnango jis vyko traukiniu į Salzgitter-Lebenstedt laikyti pamaldų tos apylinkės lietuviams evangelikams liuteronams. Kreienseno stotyje, persėdant į kitą traukinį, jį ištiko kraujo išsiliejimas smegenyse. Velionis buvo gimęs 1903 m. Gaisrių kaime, Marijampolės apskr. Baigęs Rygiškių Jono gimnaziją, teologiją studijavo Marburgo ir Kauno universitetuose. Dėl evangelikų liuteronų kunigų trūkumo Lietuvoje jau 1928 m. pradėjo dirbti kaip dijakonas Kretingos parapijoje, o pilnas kunigo teises gavo tik 1937 m. Pirmaisiais pokario metais dirbo įvairiose liuteronų parapijose R. Vokietijoje, kol 1948 m. persikėlė į Hanau stovyklą ir įsijungė į religinę veiklą. Vėliau gyveno Memmingene ir Backnange. Nuo 1948 m. iki mirties aptarnavo lietuvius evangelikus liuteronus ne tik Bavarijoje, Baden-Wuerttemberge, bet ir kitų kraštų parapijose. Palaidotas rugpjūčio 9 d. Backnango kapinėse, dalyvaujant šeimos nariams, giminėms ir nemažam būriui evangelikų liuteronų. Koplyčioje pamokslą pasakė lietuvių ev. liuteronų bendrijos tarybos pirm. senjoras kun. A. Keleris. Kapinėse atsisveikinimo žodį tarė ev. liuteronų vicesenjoras kun. J. Urdzė iš Bad Godesbergo, Vasario 16 gimnazijos direktoriaus, mokytojų ir mokinių vardu — mokytojas Fr. Skėrys bei kiti liuteronų bendrijos atstovai nelietuviai.

PER SPAUDĄ Į LIETUVOS LAISVĘ, O LAISVĖJE TIKROJI SPAUDA!

Ar Sleževičius galėjo taip sakyti?

Atsiliepimas į J. Gliaudos pastabas apie jo romano recenziją

BALYS GRAŽULIS

Recenzuodamas J. Gliaudos romaną "Sunkiausiu keliu" pastebėjau, kad 1918 m. gruodžio 31 d. M. Sleževičius negalėjo sakyti žmonai: "Ir žinai gi, kokios puikios žinios iš provincijos. Savanoriai eina būriais į registracijos punktus". Negalėjo sakyti todėl, kad tekstas dar nebuvo atspausdintas ir paskleistas. 1919 m. sausio 2 d. Lietuvos vyriausybė persikėlė iš Vilniaus į Kauną ir ten tą tekstą paskelbė.

Dėl šios pastabos J. Gliauda atsiliepė "TŽ" 26 nr. Sako, kad šia pastaba aš kategoriškai paneigiau istorinį faktą — lietuvių savanorių telkimąsi Vilniuje. Pakaltina mane neskaičius trijų romano skyrių ir aplamai romaną skaičius "nedėmesingai". **Ir tą savo tvirtinimą jis paremia ne istoriniais šaltiniais, o savo romano ištraukomis!**

Pirmiausia, fakto, kad Vilniuje telkėsi savanoriai aš nepaneigiau, nes to visai neminėjau. Kalba eina apie žinias iš provincijos, savanorių plaukimą į registracijos punktus. Man prieinami šaltiniai nemini, kad savanorių šaukimo tekstas būtų Vilniaus laikraščiuose atspausdintas prieš gruodžio 31 d. Knygoje "Mykolas Sleževičius" Julius Butėnas ir M. Sleževičiaus žentas, artimas bendradarbis Mečys Mackevičius rašo apie ministerių kabineto posėdį Kaune 1919 m. sausio 2 d., kuriame buvo tariamasi apie karinės pajėgos organizavimą. Sakoma:

"Susitariama kreiptis į Lietuvos liaudį. Rytojaus dieną Kaune išlipinami šitokio turinio atsišaukimai:" (duodamas atsišaukimo tekstas). Ir po teksto: "Šitas atsišaukimas į savanorius Ministerių Kabineto buvo priimtas Vilniuje 1918 m. gruodžio 29 d. posėdyje (91—92 psl.).

Kazys Škirpa toje pačioje knygoje sako:

Man buvo žinoma, kad vyriausybė nusprendė pašaukti savanorius. Nesulaukdami jos aktų paskelbimo, mudu su Juozu Pajauju parengėme atsišaukimą Vilniaus karo komendantūros vardu ir jį, susirinkus greitomis keliolikai lietuvių moksleivių, kartu su tuo pat laiku gautu vyriausybės atsišaukimu — išlipdėme viešose vietose (217 psl.).

Ir po atsišaukimo teksto (218 psl.):

Šis atsišaukimas buvo ne tik mieste lipdomas, bet ir viešai perskaitytas miesto teatre gausiai susirinkusiai Vilniaus lietuvių visuomenei.

Taigi, teatre buvo perskaitytas ne vyriausybės, o Vilniaus karo komendantūros atsišaukimas, kviečiantis vilniečius sostinės ginti. Kyla klausimas: jeigu jau buvo gautas vyriausybės atsišaukimas, tai kodėl teatre buvo perskaitytas ne jis, o komendantūros atsišaukimas?

Ir vėl: jeigu tas atsišaukimas buvo paskelbtas Vilniuje, pasklido po provinciją ir pasiekė Kauną, kaip tvirtina J. Gliauda, tai kam reikėjo jo tekstus vežti į Kauną ir ten iš naujo juos skelbti? Kam reikėjo vyriausybei dar kartą dėl jų skelbimo tartis?

Reikia pripažinti, kad dėl to atsišaukimo paskelbimo yra neaiškumų. Gal tik aš nesuradau, gal, iš tikrųjų, jis buvo Vilniaus spaudoje paskelbtas. Prileidus, kad buvo, vis dar lieka klausimas apie savanorių ėjimą būriais.

Prisiminkime, kad tuo metu dar nei radijo, nei televizijos nebuvo. Geležinkelių tinklas mažas. Autobusų visai nebuvo. Pašto veikla buvo siaura ir labai nepastovi. Dažnai kaimietį spauda pasiekdavo tik po kelių savaičių. Į kaimus niekas jos nepristatinėjo — kaimietis ją atsiimdavo tik į miestelio bažnyčią atvykęs. Ir prieš mums Lietuvą paliekant dar kaimietis paštą atsiimdavo tik kas sekmadienį. O J. Gliauda nori, kad skaitytojas patikėtų, jog tada atsišaukimo tekstas žaibu po Lietuvą pasklido! (Kad tokį gerą paštą mes dabar čia turėtume!) Buvo priimtas gruodžio 29 d., o gruodžio 31 d. Vilniuje buvo žinių, kad tekstas pasiekė kaimus, ir vyrai spėjo jį perskaityti, apsispręsti, susiruošti ir net susirinkimo puktus pasiekti.

Pats Sleževičius savo atsiminimuose sako:

Vilniaus komendantas p. L. Gira ir karininkas Kazys Škirpa organizuoja pirmuosius kareivius ginti Vilnių nuo bolševikų. Būrelis savanorių, kurį sudarė vos 50 asmenų, užima žymesniasias Vilniaus miesto įstaigas ir vietas ir iškelia Lietuvos vėliavą Gedimino kalne (1919 m. sausio 1 d. "Mykolas Sleževičius", 89 psl.).

Pačiame Vilniuje vos 50 savanorių. O K. Škirpa sako:

Rytojaus dieną jau pradėjo rinktis į komendantūrą savanoriai, pasiryžę stoti į sostinės gynėjų eiles. Tai buvo įvairiausių visuomenės sluogsnių atstovai: buvusieji studentai, vyresniųjų klasių mokiniai, jaunesnio amžiaus inteligentai, miestelėnai ir darbininkai ("Mykolas Sleževičius", 219 psl.).

Išskaičiuoja pačius vilniečius. Nemini, kad koks būrys jau būtų spėjęs iš provincijos atvykti. Ir vėl kitur:

Iš tikrųjų Kaune beveik nieko dar nebuvo suorganizuota. 2-jo pulko vadas kap. Glovackis, su keliais karininkais atvykęs į Kauną gruodžio pabaigoje, dar nebuvo spėjęs daug ko padaryti ir teturėjo vos keliasdešimt kareivių" ("Mykolas Sleževičius", 229 psl.).

Taigi, kur tie būriai? Ir tai jau sausio mėnesį, vyriausybei atsikėlus į Kauną! Negeresni reikalai buvo ir su organizuojamais pulkais Alytuje ir Kėdainiuose. Tik už savaitės, už kitos pradėjo tie pulkai pilnėti.

Ir pats J. Gliauda tolimesnėse romano vietose kiek kitaip kalba. Atvykęs į Kauną, M. Sleževičius sutiko karininką Glovackį ir paklausė apie jo organizuojamą pulką.

"Vyrai geri, bet jų maža, — pasakė karininkas. — Net juokinga galvoti, kad tą būrį vyrų vadiname pulku" (198 psl.).

O M. Sleževičius Glovackiui:

"Šaukime lietuvius vyrus prie ginklo ir, Tamsta, karininke Glovacki, turėsite visą tikrą pulką. Ir Alytuje bus kitas pulkas" (199 psl.). Taigi, dar tik "šaukime". O toliau:

Savanorių šaukimo ir priėmimo centrui surado patalpas dideliame dviejų aukštų name, buvusiame už Kauno miesto centro. (209 psl.).

Ir toliau:

Netrukus savanorių ėmimo punktai pradėjo veikti visose nuo bolševikų laisvose apskrityse (210 psl.).

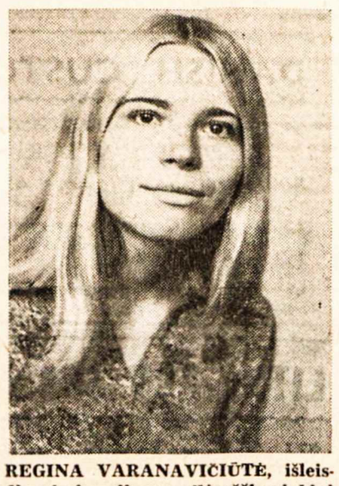
Pats J. Gliauda sako, kad provincijoje (Kaune!) sausio mėn. pradžioje tebuvo būrelis savanorių. Ir dar nebuvo nei Kaune, nei kitur Lietuvoje savanorių priėmimo punktų, kad savanoriai dar nebuvo pašaukti.

Taigi gruodžio 31 d. M. Sleževičius dar negalėjo džiūgauti ir sakyti, kad "savanoriai eina būriais į registracijos punktus." Gal ir būtų galėjęs taip pasakyti kokiame mitingėlyje jaunuoliams padrąsinti, bet savo žmonai tokias pasakas sekti — niekada. Žodžiai romane įdėti į jo lūpas tėra rašytojo išlėgėjimo vaisius — gražbylystė, ir suabejojimas jais nereiškia jokių istorinių faktų paneigimo.

Romaną "Sunkiausiu keliu" ne tik atidžiai skaičiau, bet ir į istorinius šaltinius žvilgterėjau, o autoriaus pakaltintas dar kartą perskaičiau. Ne pro šalį būtų ir pačiam J. Gliaudai savo romaną dėmesingai perskaityti.

ALGĖ VIZBARAITĖ, baigusi Montrealio McGill universiteto gailestingųjų seserų skyrių. Pastaruosius trejus metus buvo studijuojančių gailestingųjų seserų instruktore Toronte. Dabar ji paskirta dėstytoja — Associate Professor of Nursing ir dėstys Centennial College Toronte

REGINA VARANAVIČIŪTĖ, išleisdinusi pirmąjį savo eilėraščių rinkinį "Eglė"

Hamiltono megėjų teatro "Aukuras" grupė, suvaidinusi Vyt. Alanto 3 veiksmų komediją "Šiapus uždangos" Hamiltone ir Niujorke. Dabar ruošiasi kelionei į Filadelfiją. Iš kairės: A. Ulbinas, L. Stungevičienė, M. Kalvaitienė, A. Laugalys, režisorė E. Dauguvietytė-Kudabienė, K. Bungarda. Priekyje—A. Stanevičius. Nuotr. M. Stungevičiaus

Naujas poezijos talentas

Pirmoji Reginos Varanavičiūtės poezijos knyga "Eglė"

Kūryba yra viena iš tų kolonų, ant kurių rymo kultūros ir civilizacijos, atskleidžiančios šio pasaulio grožį, prasmę ir gyvenimo idealą. Tai yra žmogaus minties ir kūrybinių polėkių vaisius, kuriuo džiaugiasi ir grožisi paprastieji žemės klajūnai. Turbūt tai ir yra vienas pagrindinių motyvų, dėl kurio eilinis žmogus gerbia ir vertina kūrėją, kuris savo dvasiniu įžvalgumu ir atitinkamomis meno priemonėmis atskleidžia šio gyvenimo slėpinius, praplėsdamas jo, eilinioko, minties, gėrio ir grožio horizontus.

Mes, lietuviai, taip pat gerbiame savo kūrėjus, nors gal ir nevisuomet jiems skiriame pakankamai dėmesio. Mums ypač džiugu, kad mūsų senąją kūrėjų kartą pakeičia jaunieji įvairiuose meno posūkiuose. Vadinasi, mums negresia kultūrinė sausra, kurioje nyksta poezija, daina, dailė ir kitos kūrybinės vertybės.

Tiesa, mes ne visus pažįstame savo jaunuosius kūrėjus, nes jų daugelis, būdami nedrąsus ir kuklūs, tūno patys savyje ir laukia, ar kas nors jų neišvys ir neprabils apie jų kūrybines pastangas. Kūrėjas kuria juk ne sau. Jis kuria tiems, kurie jį išgirsta ir klauso, kurie išvysta ir grožisi, kurie gyvena jo sukurto pasaulio skiautelėje.

Kas ji?

Tiesa, brangenybių galima rasti krautuvių vitrinose, bet perlų reikia ieškoti giliame vandenyje. Ji, jauna poetė Regina Varanavičiūtė, yra jau gerai žinoma savo negausiam draugų būriui, savo mokytojams ir profesoriams, nes ji nemaža savo eilėraščių yra atspausdinusi poezijos žurnale "Origins" ir Hamiltono bei Windsoro universitetų studentų leidiniuose. Lietuviškai visuomenei dar ją reikia sužvejoti iš gilaus vandens. Šiek tiek savo eilėraščių ji yra atspausdinusi "Tėviškės Žiburiuose", bet, matyt, ne visi šio laikraščio skaitytojai į ją atkreipė dėmesį. Greičiausia dėl savo kuklumo ji net nepateko į jaunųjų poetų poezijos rinkinį "Tiltai ir tuneliai", kuriame sėkmingai debiutavo ir dvi torontietės poetės — L. Švėgždaitė ir R. Sakalaitė.

Betgi, kai kiti jaunieji Kanados poetai lyg ir prigeso, tai Regina atliekamu nuo studijų laiku kūrė toliau. Ji glaudė eilėraštį prie eilėraščio, kol jų susiklostė nemažas pluoštas. Taip atėjo laikas pagalvoti, ar paleisti juos į laisvę, ar dusinti ir toliau stalčiuose. Klausimas netikėtai greit išsisprendė, nes atėjo į pagalbą jos poezijos gerbėjai draugai: Barry V. Simpson nupiešė dailų viršelį, pati Regina — vinjetę tituliniam puslapiui ir kitas iliustracijas, o Paul Schumacher atliko spausdinimo darbus. Taip prieš kelis mėnesius pasirodė pirmoji R. Varanavičiūtės poezijos knyga "Eglė".

Tiesa, ji yra spausdinta rotatorium, bet gražiai apipavidalinta ir miela paimti į rankas. Turint galvoje tokias spaudos priemones, tenka pastebėti, jog leidėjai turėjo būti labai atidūs ir kruopštūs.

Knygoje yra 48 eilėraščiai, kurių 11 parašyti lietuvių kalba, likusieji — anglų. Reikia manyti, jog čia autorė paskelbė ne visą savo kūrybos lobį. Jo nemažai dar bus pasilikę stalčiuose.

Šios knygos išleidimu Regina greičiausia nesiekė savęs pripažinimo, o veikiau tik zondavo prašalaičių nuomonę, norėdama patirti savo kūrybinį pajėgumą. Dėlto ir knygos atspausdino tik labai mažą kiekį, kurį išdalino profesoriams, artimiesiems ir kaikuriems pažįstamiems susipažinti. O išėjo visai kitaip. Jos draugai ne tik pripažino jos kūrybinį talentą ir padrąsino neišleisti iš rankos plunksnos, bet, ją pagerbdami, Hamiltono universiteto patalpose surengė literatūros vakarą, kuriame ji skaitė savo kūrybą anglų ir lietuvių kalbomis. Taip, vakaro dalyviai panoro susipažinti ir su lietuvių poezija. Poetė turėjo jų norus išpildyti. Po to, žinoma, ji buvo apiberta klausimais, į kuriuos ji turėjo atsakyti ir duoti atitinkamus paaiškinimus.

Toks kanadiečių jaunos poetės įvertinimas yra retas reiškinys, o mums, lietuviams, paskatinantis pavyzdys.

Ką pasakys tėvynainiai?

Taigi, Reginos Varanavičiūtės poezijos kūrybai vartai į kanadietiškos visuomenės tarpą yra atkelti. Kadangi lietuviškoji visuomenė jauną poetę pažįsta dar labai mažai, dėlto jai reikėtų plačiau pasireikšti ir lietuvių spaudoje. Žinoma, nieko nekenktų, jei lietuviškų laikraščių redaktoriai jos kūrybos paprašytų. Tai būtų poetei padrąsinimas, o kartu ir įpareigojimas.

Betgi lietuviui, norinčiam vertinti Reginos kūrybą, vistiek reiktų susipažinti su jos poezija ir anglų kalba. Mat, jos angliškoji kūrybos priemonių skalė yra žymiai platesnė nei lietuviškoji.

Šių eilučių autorius, kaip vienas iš eilinių poezijos skaitytojų, o ne kritikų, gali pateikti tik trumpą fotografinį aprašą.

Poetės eilėdara yra šiuolaikinė, kaip ir daugumos mūsų jaunųjų poetų, t.y. pasakojamo pobūdžio. Ji yra nutolusi nuo individualinės charakteristikos pergyvenimų, išėjusi į gilius laiko ir erdvės plotus, kuriuose atranda reiškinių, suteikiančių jai kūrybinio impulso. Antai, ji tūkstantmečių perspektyvoje "švenčia" bene pirmąjį Didįjį penktadienį, kai . . . "liūdna saulė užmerkė akis" ir sunkūs debesys užgožė dangų, kai . . . "Karalius mirė . . ." Nesunku poetei savo minti nukeldinti ir į milžiniškus tolius, net į šalčio sukaustytą šiaurę, į Šibiro tundras, kur, vien tik vėjui švilpiant laidotuvių raudą, sniego kapas priglaudžia varganus tremtinio kaulus. Jos akis užkliūva ir už išblokšto tautiečio, kurio mintys, tarytum išskrendą paukščiai, pakyla į padangę ir lekia į kraštą, kurio jau nemini lūpos, bet dar traukia širdis. Tai vis toliai, tai laikų gelmė . . .

Bet autorė apsidairo ir po nuosavu stogu. Jos žvilgsnis atsiremia kad ir į mažą katytę, kurios pasaulis prasideda mažame virtuvės kamputyje ir turbūt ji tik viena težino, kur jis baigiasi.

Aplamai Reginos kūrybinės versmės yra gilios ir plačios. Jos poetinis apsakymas yra vaizdingas, nuotaikingas ir neapgaulus. Tiesa, joje yra polinkio į manierizmą, kuris tačiau yra gerokai nuosaikesnis nei kituose moderniuose poetuose.

Šia proga norėtųsi prasitarti, kad tradicinės eilėraščio struktūros mėgėjui atrodo, jog šiuolaikinis jos išblaškymas nenuosekliomis formomis bei įmantrybių jieškojimas, o taip pat ir skyrybos ženklų nepaisymas sakinių sandaroje, poeziją ir jos skaitytoją veikiau nukankina, negu atskleidžia vaizdų nuostaba. Tokia poezija dažnais atvejais jam tampa savotišku kryžiažodžiu, kurį tik išsprendus pajuntamas atitinkamas malonumas.

Neišvengiamas klausimas

Žinoma, kaip ir visuomet, ne vienas mūsiškis paklaus: "Tai kodėl ta Regina tiek daug prirašė angliškai, o ne lietuviškai?" Tiesa, jie turės pagrindo klausdami, bet turbūt nemažiau turės pagrindo ir tie, kurie atsakys kitu klausimu: "Kas yra mūsų situacijoje svarbiau, ar svetima kalba kalbėti, ar savąja tylėti?" Kažin, ar tik ne dauguma atsakys, kad visdėlto geriau kita kalba kalbėti, nes juk nemažai mes turime lietuvių, rašiusių svetima kalba, kurie pasitarnavo ne tik menui, bet ir tautinei ambasadorystei.

Kaip ten bebūtų, mes, žinoma, visi norėtumėm, kad mūsų rašantysis jaunimas lygiai gerai rašytų savo gimtąja kalba, kaip rašo gyvenamo krašto kalba. O tai yra netaip jau sunku. Žinoma, reikia pastangų. Juk permažai mūsų jaunimo pasinaudoja vietiniais tautinio švietimo seminarais, o ypač Pedagoginiu Lituanistikos Institutu Čikagoje. Be to, rašantiesiems jaunuoliams labai trūksta tarpusavio bendravimo. Kiek gi mes turime literatų būrelių? Turbūt už tektų vieno ar dviejų rankos pirštų jiems suskaičiuoti. O tokių būrelių nauda būtų milžiniška ne tik kūrybiniu, bet ir kalbiniu atžvilgiu. Už literatų būrelių nesuorganizavimą iš dalies yra kalti ir tie vyresnieji, kurie savo rankose laiko visuomeninės ir kultūrinės veiklos vadeles.

Be sporto ir šachmatų, be žuvininkų, medžiotojų ir kitokių klubų mums labai labai reikia ir priaugančių literatų bei aplamai menininkų būrelių, klubu ar korporacijų kiekvienoje didesnėje lietuvių kolonijoje.

Žiupsnelis biografinių žinių

Regina gimė Anglijoj 1949 m. sausio 8 d. Mokėsi Bradfordo šeštadieninėje mokykloje. Būdama jauna mokinukė, ji jau šoko tautinius šokius ir deklamavo eilėraščius. Taigi, Bradfordo lietuvių renginiai be Reginos jau neapsėjo.

1958 m. rudenį su tėvais ir sesute Nijole ji atvyko į Kanadą Hamiltonan. Čia baigė katalikių mergaičių gimnaziją ir McMaster un-te studijavo meno istoriją. Studijas baigė 1971 m. bakalaurės laipsniu. Po to tame pačiame un-te ji dar porą metų gilino savo žinią anglų literatūroje ir graikų klasikiniame mene.

Savyje pajutusi kūrybinę ugnelę, Regina ėmė domėtis poezija. Pirmąsias literatūros žinias ji gavo iš savo motinos. Lietuviškai ir angliškai pradėjo rašyti dar tebebūdama gimnazijos suole.

Šiuo metu Regina yra apmetusi trijų dalių poemą "Dance of Death". Tai yra Viduramžių mirties interpretacija, kurios antroje dalyje bus aprašoma karaliaus Mindaugo mirtis. Šio įdomaus užmojo išsipildymo lauks ne vienas ir šių eilučių skaitytojas.

Šį rudenį Regina su savo vyru Doug Haggo, literatūros magistru, išvyksta į Edinburgo universitetą Škotijoje pagilinti savo srities studijų. Abiem linkime sugrįžti Kanadon su dar pilnesnėmis rieškučiomis šviesos.

EGLĖ. Poems By Regina Varanavičius. Cover illustration — Barry V. Simpson. Title page design — Regina Varanavičius. Produced a. printed by Paul Schumacher. April 1973, Hamilton, Canada.

A. Kalnius

Atsiųsta paminėti

THE BALTIC STATES 1940 — 1972. Documentary background and survey of developments presented to Europoean security and cooperation conference. Baltiečių komiteto Skandinavijoje leidinys. Stockholmas, 1972 m. Iš tikrųjų tai yra jau antroji laida, atspausta Suomijoje 1973 m. 120 psl. minkštais viršeliais. Kaina nepažymėta. Leidėjo adresas: The Baltic Committee in Scandinavia, Post Box 16 042, S-103 21 Stockholm, Sweden.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

MOKSLO IR TECHNIKOS respublikinių premijų susilaukė nemažas būrys mokslininkų, architektų, inžinierių, konstruktorių ir statybininkų. Jos paskirtos: fizikos ir matematikos mokslų dr. V. Straižiui — už darbus daugiaspalvės fotometrinės sistemos žvaigždžių fizinėms savybėms tirti; V. Kirilienei, A. Kurienei, A. V. Petrovui, A. Plachovui, vyr. inž. A. Rimkui, E. Jarginui — už baldų skydinių elementų apdailos pusiauautomatinių linijų sukūrimą; Kauno politechnikos instituto prof. dr. D. Eidukui, technikos mokslų kandidatams A. Bingeliui, L. Stankevičiui ir A. Neverauskui — už puslaidininkinių prietaisų impulsinių ir statinių parametrų matavimo teorijos pagrindų, teorinės skaičiavimo metodų bazės sukūrimą ir gautų rezultatų įdiegimą liaudies ūkyje; B. R. Bekeriui, S. Braseliui, R. Kavaliauskui, technikos mokslų kandidatams S. A. Budginui ir P. V. Sulskiui — už sukurtą matavimo prietaisų kompleksą precizinių staklių detalių bei mazgų kontrolei; biologijos mokslų kandidatėms A. Boguševičiūtei ir A. Lučinskienei, botanikei M. Lukaitienei, žemės ūkio mokslų kandidatei O. Skeivienei — už kompleksinius darbus dekoratyvinės sodininkystės klausimais; V. Kučinskui, technikos mokslų kandidatams V. Liubarskiui, M. Pauzai, V. Petruševičiui ir P. Vėžiui — už žemės ūkio gaminių džiovinimo aktyviąją ventiliaciją technologiją bei įrenginius; projekto autoriui architektui E. Chlomauskui, inž. H. Karveliui, inž. A. Katiliui, architektams J. Kriukeliui ir Z. Liandsbergiui, J. Martinaičiui, inž. J. Rukui, N. Piaskinui — už Vilniaus sporto rūmus; Vilniaus universiteto lietuvių kalbos katedros prof. V. J. Mažiuliui — už monografiją "Baltų ir kitų indoeuropiečių kalbų santykiai"; jau mirusiam Vilniaus pedagoginio instituto docentui Z. Slaviūnui — už "Sutartinių" tris tomus lietuvių kalba ir už "Sutartines" rusų kalba; Kauno politechnikos instituto prof. L. Kumpikiui — už vadovėlius "Techniniai matavimai ir pakeičiamumo pagrindai", "Metalų apdirbimas spaudimu", "Mašinų gamybos technologija"; vilniškės kompartijos istorijos instituto direktoriui R. Šarmaičiui, to instituto mokslinei bendradarbei J. Komodaitei, istorijos mokslų kandidatui M. Tamošiūnui ir istorijos mokslų dr. B. Vaitkevičiui — už vadovėlio "Lietuvos komunistų partijos istorijos apybraiža" I tomą.

V. MYKOLAIČIO-PUTINO eilėraščių rinktinę "Būties valanda" 8.000 egz. tiražu išleido "Liesma" Rygoje. Rinktinę sudarė latvių poetė D. Avuotinia ir poetas A. Maldonis, o įvadinį žodį parašė literatūros kritikas J. Lankutis. Putino eilėraščius į latvių kalbą išvertė D. Avuotinia. Leidinį apipavidalino dail. V. Grantas.

LIETUVOS FOTOGRAFIJOS MENO DRAUGIJA laimėjo didįjį prizą tarptautiniame foto-kino festivalyje Mentonoje, Prancūzijoje. Jos nusiųstą rinkinį sudarė M. Baranausko, V. Butyrino, A. Dilio, A. Macijausko, L. Ruiko, V. Strauko, A. Sutkaus, J. Vaicekausko bei kitų fotografų meninės nuotraukos.

DAINŲ ŠVENČIŲ šimto metų sukaktį latviai paminėjo liepos 15-22 d.d. eile koncertų Rygoje. Juose lietuviams atstovavo R. Varno vadovaujamas Kauno politechnikos instituto studentų choras "Jaunystė", padainavęs M. K. Čiurlionio ir A. Budriūno harmonizuotų mūsų liaudies dainų. Į jungtinio choro repertuarą buvo įtraukta J. Švedo harmonizuota liaudies daina "Tykus buvo vakarėlis".

"KUBOS MELODIJŲ" KONCERTĄ Vilniuje surengė Kubos valstybinės operos solistai Estabanas Tailoras, Marija Remola, Raulis Kamaldas ir Čučo Valdo vadovaujamas instrumentinis ansamblis. Vilniečiams didžiausią įspūdį padarė savo koloratūra M. Ramola, stipraus balso baritonas R. Kamaldas, atlikę eilę kubiečių liaudies dainų ir dabartinių kompozitorių kūrinių. Virtuozine technika pasižymėjo jauno pianisto Č. Valdo vadovaujama instrumentalistų grupė, programą papildžiusi trim kompozicijom kubiečių dainų temomis.

JAPONŲ "GEKOSO" FIRMOS galerija Tokijo mieste surengs lietuvių dailininkų tapybos darbų parodą-pardavimą. Vilniuje viešėjusi viceprezidentės Joko Nakamuros vadovaujama firmos delegacija įsigijo po keletą M. Cvirkienės, J. Čeponio, B. Jacevičiūtės, E. Jurkūnienės, S. Jusionio, A. Petrulio ir L. Tuleikio peizažų bei natiurmortų.

KAZYS PAPEČKYS, rašytojas ir vertėjas, mirė Kaune liepos 4 d. Velionis buvo gimęs 1914 m., studijavęs humanitarinius mokslus Kauno universitete. Nepriklausomybės metais paruošė dvi antologijas — "Du vardai granite" (apie Darių ir Girėną), "Vaikai ir eilėraščiai", išleido savo poezijos rinkinį "Vėjo malūnėlis". Pokaryje daugiausia dirbo leidyklose, savo kūrybą papildydamas vaikams skirtais rinkinėliais "Žvėrių paradas", "Ąsotėlis" ir knygotyros darbu "Nuo strėlės iki knygos".

V. Kst.

VASINGTONO CORCORANO GALERIJOJE rugpjūčio 10 d. buvo atidaryta iki rugsėjo 5 d. truksianti dvylikos lietuvių dailininkų tapybos ir grafikos darbų paroda "Twelve Lithuanian Artists in America", skirta PLB IV seimui. Galerijos direktorius Roy Slade norėjo, kad parodoje dalyvautų šeši grafikai ir šeši tapytojai, gyvenantys Amerikoje, atspindintys naujesnį kūrybinį braižą. Parodai buvo pasirinkti: tapytojai Adomas Galdikas, Zita Sodeikienė, Kazys Varnelis, Vytautas Virkau, Viktoras Vizgirda ir Kazimieras Žoromskis, grafikai Dalia Alekniene, Vytautas Ignas, V. K. Jonynas, Irena Mitkutė, Viktoras Petravičius ir Romas Viesulas. Įvadą katalogui parašė Mindaugas Nasvytis iš Klevelando valstybinio universiteto, pateikdamas istorinę lietuvių dailės apžvalgą ir supažindindamas su parodos dalyviais bei jų būdingiausiais bruožais. Parodoje taipgi yra išstatyti du V. Petravičiaus leidiniai — "Lino raižiniai" ir "Graviūros", V. K. Jonyno iliustruota knyga "Die Leiden des jungen Werthers". Knygomis vadinama ir I. Mitkutės kūryba —"Lietuvių liaudies keiksmažodžiai" ir "Pastoralės", įvertinta premijomis. Jos keiksmažodžių knygą sudaro 12 ofortų, o pastoralių knyga atlikta foto-oforto technika, perspausdinant nuotrauką ant vario. Pastoralės atskleidžia lietuvių bei Lietuvos blaškymosi laikotarpius, sujungtus liaudies dainomis. Galerijos direktorius Roy Slade, apibendrindamas lietuvių dailininkų parodą, pabrėžia, kad jų šaknys yra tėviškės mene ir kad liaudies meno įtaka ypač pastebima grafikoje, kai tuo tarpu tapybai esąs būdingesnis nūdienis braižas.

PROF. DR. ANTANAS MACEINA V. Vokietijoje baigia ruošti spaudai veikalą vokiečių kalba "Der russische Christus" ir planuoja pradėti rašyti "Religijos filosofiją".

LONDONO MARJORIE PARR GALERIJA liepos 6-28 d.d. surengė Britanijoje gyvenančios skulptorės Elenos Gaputytės kūrinių parodą, kurioje buvo išstatyta 21 skulptūra ir 15 piešinių. Skulptūros, daugiausia bronzinės, nebuvo didelės, nes dailininkė neturi sąlygų ir laiko monumentaliems darbams. Jose atsispindi lietuviškos temos ir nuotaikos, kurias liudija skulptūrų pavadinimai — "Eglė", "Tremtinys", "Benamiai", "Pagarba lietuvei motinai", Motinystė", "Paukščių legenda", "Odė išskrendančioms gervėms", "Saulės garbintojai", "Motina žemė". Prie katalogo pridėtame pareiškime E. Gaputytė pabrėžia, kad jos kūrybai didelės įtakos turėjo vaikystės dienomis matytas lietuvių liaudies menas, iš tėviškės išsivežti ir širdyje išsaugoti įspūdžiai. Skulptorė nusiskundžia, kad daugelio savo sumanymų negali įgyvendinti, nes duoną tenka užsidirbti skulptūros dėstymu. Jos didžiausia svajonė — gauti bent vienerių metų apmokamas atostogas ir jas panaudoti kūrybai.

VARGONŲ MUZIKOS REČITALĮ Niujorke, Šv. Patriko katedroje, surengė Angelų Karalienės lietuvių parapijos Brooklyne vargonininkas muz. Albinas Prižgintas. Rečitalio programon buvo įtraukti ir kompoz. J. Kačinsko "Kontrastai".

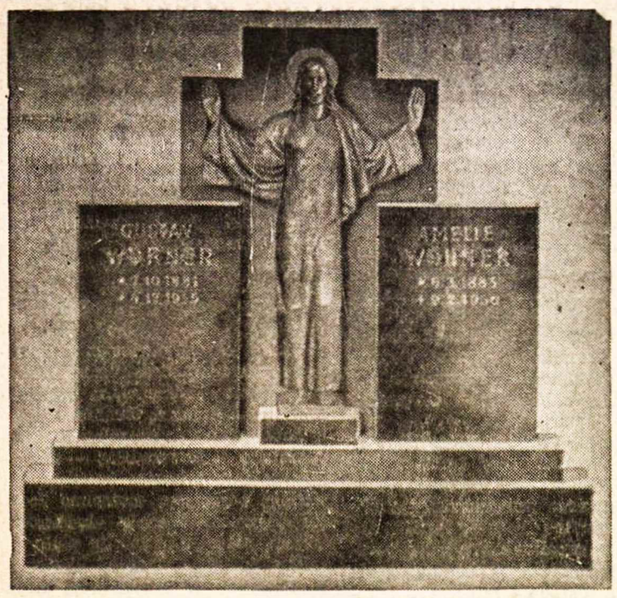
MUZ. JUOZAS OLŠAUSKAS, lietuvių Šv. Kazimiero parapijos vargonininkas, mirė rugpjūčio 12 d. Amsterdame, N.Y. Velionis buvo gimęs 1893 m. Alytaus apskrities Talokių kaime. Vargonuoti mokėsi pas J. Naujalį, vaidybos — J. Sutkaus dramos studijoje, dainavimo — Kauno konservatorijoje, dalyvavo "Vilkolakio" veikloje. Amerikon atvykęs 1924 m., su Antanu Vanagaičiu ir Viktoru Dineika sudarė "Dzimdzi-Drimdzi" grupę lietuvių kolonijoms lankyti. Lietuvius ši grupė linksmino vaidinimais ir dainomis. Velionis yra įdainavęs daug lietuviškų plokštelių vienas ir taip pat su A. Vanagaičiu bei A. Rakauskaite. Už nuopelnus Lietuvai buvo apdovanotas Gedimino ordinu.

PROF. VYTAUTAS MARIJOŠIUS, dirbantis Hartfordo universitetui priklausančioje Hart muzikos mokykloje, buvo išrinktas pasižymėjusiu 1973 m. dėstytoju ir gavo specialų "Outstanding Educators of America" pažymėjimą, pasirašytą direktoriaus V. Gilbert Beers, Ph. D., Vašingtone. Šią vasarą prof. V. Marijošius penkias savaites dėstė dirigavimą ir vadovavo kameriniam ansambliui tarptautiniame seminare Italijoje, kur jį surengė Sienos universiteto Chigiana muzikos akademija.

ČIKAGOS GRANT PARKE vasaros sezono metu rengiami koncertai. Rugpjūčio 8 ir 10 d.d. buvo atlikta čekų kompoz. A. Dvorako kantata "Stabat Mater", dalyvaujant P. Despalj diriguojamam simfoniniam orkestrui, chorui ir keturiems solistams. Pastarųjų eilėse buvo ir lietuvis bosas-baritonas Arnoldas Voketaitis, susilaukiantis vis platesnio pripažinimo operų bei koncertų scenose.

JULIJOS ŠVABAITĖS-GYLIENĖS "Gabriuko užrašai" jau spausdinami "Draugo" spaustuvėje. Knygą iliustravo dail. Danguolė Stončiūtė. Leidėjas — JAV LB švietimo taryba.

ČESLOVAS GRINCEVIČIUS Čikagoje baigia ruošti spaudai naują novelių rinkinį "Vidudienio varpai".

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:
Pirmad. .....10 - 3
Antrad. .....10 - 3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. 10-7
Penktad. 10-8
Šeštad. .....9 - 12
Sekmad. ....9.30 - 1

MOKA:
už termininius indėlius —
dvejų metų 7½%
vienerių metų 7%
už taupomąsias (savings) s-tas 6¼%
už depozitų-čekių sąskaitas....5¾%
DUODA PASKOLAS:
asmenines iki $10.000.....8%
nekiln. turto iki $50.000.....8%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį, dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Mūsų tikslas—ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W. **Tel. 534-9286**

ST. CLAIR — BATHURST, labai gražus 6 kambarių namas. Naujai pertvarkyta didelė, moderni virtuvė, 2 naujos prausyklos, įrengtas rūsys. Namas arti krautuvių ir susisiekimo. Įmokėti $7.000. Viena atvira skola.

RUNNYMEDE — DUNDAS, mūrinis, 6 kambarių kampinis namas ir maisto krautuvė. Idealus pirkinys vyresnio amžiaus šeimai. Alyva-vandeniu šildomas. Garažas su privačiu privažiavimu. Įmokėti prašo apie $10,000, pilna kaina $32,900.

SWANSEA — RUNNYMEDE, atskiras-mūrinis 7 kambarių namas, 2 virtuvės, 2 prausyklos, alyva šildomas. Garažas ir šoninis privažiavimas. Įmokėti apie $15,000, namas be skolų.

ROYAL YORK RD. — MIMICO, dviejų augštų verslo pastatas. Krautuvė, kirpykla ir 2 butai po 4 kambarius. Smulkmenų (variety store) verslo mėnesinė apyvarta $7,000, be to $320 į mėnesį už nuomą pašto įstaigai. Puikus verslas vedusių porai. Įmokėti $20,000.

ANNETTE — RUNNYMEDE, gražus 5 butų namas. Penkios atskiros virtuvės, 5 prausyklos, atskiri įėjimai, 6 garažai, didelis sklypas. Idealus nuomojimui. Įmokėti apie $20,000. Namas be skolų.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

W. VASIS REAL ESTATE
Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.
Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

Lietuvio savininko mėsos KRAUTUVĖ
ARNOLD'S MEAT MARKET
259 Ellesmere Rd., Scarborough, Ont. (Warden & Ellesmere) **Tel. 445-6031**
Parduodama įvairiais kiekiais šviežia pirmos rūšies A 1 jautiena, veršiena, kiauliena, taip pat — vištos, žąsys, antys. Supjaustoma, supakuojama, paruošiama dėti į šaldytuvus (freezer) pagal pirkėjo norą. Užsakymai priimami telefonu. Atvažiavus galima išsirinkti. Nemokamas pristatymas.

BEST ELECTRIC
NUO LŪSNOS IKI DANGORAIŽIO!
VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

EXTRA REALTY LTD.
386 RUSHOLME RD., TORONTO 4 TEL. LE 1-1161

PRIE 26 KELIO, arti Wasagos, gazolino stotis, parduotuvė ir garažas automobiliams taisyti. Skubus pardavimas.

JANE — ANNETTE, 3 butų apartamentas, plytinis, 16 metų senumo, atskiras, privatus įvažiavimas.

BLOOR—INDIAN RD., 18 kambarių per 3 augštus, 3 virtuvės ir prausyklos, 2 garažai, privatus įvažiavimas.

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJ

Pasaulio baidarių ir kanojų pirmenybės įvyko Suomijoj. Jos buvo sėkmingos ir lietuviams. Dvejeto kanojų varžybose vilnietis Vladas Česiūnas laimėjo I v. 10.000 m. lenktynėse ir II v. 1000 m. nuotolyje. Kaunietis Romas Vienožindis vienviečių lenktynėse 1000 m. nuotolyje laimėjo II v.

Gardine pasibaigė Sov. Sąjungos jaunimo krepšinio pirmenybės. Lietuvos komanda laimėjo II vietą.

Europos jaunių (17 m.) krepšinio pirmenybės įvyko Italijoj. Laimėjo Sov. Sąjunga. Baigminėse rungtynėse ji įveikė Ispaniją 68:57. Sovietų rinktinėje žaidė 3 lietuviai: kauniečiai V. Čepas, K. Petronaitis ir klaipėdietis V. Želnys.

Darbo rezervų bokslo pirmenybės įvyko Krivoj Roge. Kaunietis sunkiasvoris Vyt. Bingelis laimėjo I v.

Zita Beinoravičiūtė žaidė Sov. Sąjungos merginų krepšinio komandoje, kuri Europos pirmenybėse Italijoj laimėjo I v.

Lengvosios atletikos rungtynėse Leningrade kaunietė M. Treinytė laimėjo I vietą šuolyje į tolį — nušoko 6.49 m. Tai naujas Lietuvos rekordas. Lengvosios atletikos rungtynėse Oslo mieste R. Bitė 3000 m. s/k bėgime laimėjo I v. Jo laikas 8:27,0.

Graikijoje įvyko Europos jaunių stalo teniso pirmenybės. Sov. Sąjungos komanda laimėjo II v. Komandoje žaidė ir penkiolikametis vilnietis M. Krejeris.

VYČIO ŽINIOS

Iškilmingas balius atžymėti Vyčio 25 metų gyvavimo sukakčiai įvyks spalio 27 d. Seaway Towers viešbučio Confederation salėje. Visi kviečiami atsilankyti. Visiems buvusiems vytiečiams po tokio ilgo nesimatymo bus įspūdingas susitikimas. Šiam baliui stalus jau galima užsisakyti pas P. Bernecką RO 3-4429.

Krepšinio stovykla T. pranciškonų stovyklavietėje prasidėjo praėjusią savaitę. Vadovauja Vyčio klubas. Dalyvauja rekordinis skaičius stovyklautojų — virš 100 krepšininkų. Stovykla dar bus vieną savaitę. **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Atgaivinta lengvosios atletikos sekcija. Vadovauja ir treniruoja Algis Žaliauskas. Treniruotės vyksta West Toronto Secondary mokyklos stadijone (Lansdowne ir College gatvių kampe) antradieniais ir ketvirtadieniais 6.30 v.v. Š. A. lietuvių lengvosios atletikos pirmenybėse Vašingtone Aušros klubas dalyvaus su 15 atletų. Po lietuvių pirmenybių ruošiamasi dalyvauti baltiečių pirmenybėse rugsėjo 22 d. prie Hamiltono.

Krepšinio žaidėjai S. Kaknevičius ir R. Miniotas su Š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktine išvyko gastrolėm po Europą. Abiem aušriečiam ir visai komandai linkime sėkmės. Lietuvių reprezentacinė komanda gastrolėse po Europą susitikimą turės ir su Kanados krepšinio rinktine. Maskvoje įvykusiose pasaulio studentų sporto žaidynėse sėkmingai dalyvavo ir Kanados krepšinio rinktinė. Žaidžiant prieš rusų studentų rinktinę, G. Rautinšas buvo vienas geriausių Kanados žaidėjų, įmetęs 17 taškų.

Stalo teniso žaidėjai B. Plučaitė ir P. Klevinas, praleidę daugiau kaip keturias savaites Kinijoje, grįžo į Torontą. Be treniruočių, kurios trukdavo po 6 val. į dieną, Birutė ir Paulius žaidė trejas draugiškas rungtynes, kurias stebėjo iki 20.000 žiūrovų. Pakeliui į namus, buvo sustoję Japonijoje, kur taip pat žaidė. Tikimės, kad Birutė ir Paulius įgytas žinias pasidalins ir su kitais klubo nariais. Vos grįžusių iš tolimos Kinijos jaunųjų žaidėjų laukia didelis stalo teniso turnyras rugpjūčio 30 — rugsėjo 2 d.d. Kanados parodos patalpose.

Golfo pirmenybėse Čikagoje ruošiasi dalyvauti 9 Aušros klubo golfininkai: Al. Simanavičius, L. Baziliauskas, A. Kuolas, V. Ubeika, E. Astrauskas, T. Barauskas, Jull, p. Kėkštienė ir pernai metų C klasės laimėtojas St. Kėkštas.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

šešių, jeigu rinkėjai padarytų posūkį į R. Stanfieldo konservatorius. Dėl šios priežasties socialistai savo pasitarime priėmė labai švelnią rezoliuciją, reikalaujančią pašalinti iš pareigų liberalų vyriausybės sudarytos kainų priežiūros tarybos pirmininkę B. Plumptre ir suteikti minėtai tarybai teisę įstatymo keliu sumažinti nepateisinamai pakeltas ar bandomas pakelti kainas. NDP socialistai taipgi reikalauja, kad premjero P. E. Trudeau vyriausybė valdinėmis pašalpomis sumažintų pieno, mėsos, duonos kainas, valstybines hipotekines paskolas iki 6% ir imtųsi priemonių pagelbėti pensininkams, gerovės pašalpas gaunantiems asmenims, neturtingoms šeimoms su vaikais. Spaudos konferencijoje socialistų vadas D. Lewis netgi atsisakė nustatyti datą šiems reikalavimams įgyvendinti, prasitardamas, kad jo socialistai rems liberalus, jeigu pastarieji patenkins bent dalį pasiūlymų. Atrodo, socialistų parama liberalų mažumos vyriausybei tebėra užtikrinta. Tokiu atveju iš vasaros atostogų vėl gali būti sušauktas federacinis parlamentas. Kainų priežiūros tarybos pirmininkė B. Plumtre, kurios pašalinimo reikalauja socialistai, praėjusią savaitę savo oficialiame pranešime nusiskundė, kad tarybos darbą trukdo permažas tarybos pagalbinio personalo skaičius ir kad vyriausybė nesutinka jo padidinti.

Ontario premjeras W. Davis paskelbė, kad nuo š.m. rugsėjo 1 d. bus 5% padidintos gerovės pašalpos Ontario gyventojams. Jas gauna apie 152.000 šeimų, turinčių apie 300.000 narių. Šeimoms su dviem vaikais mėnesinė pašalpa bus padidinta $16.-85 kaip kompensacija už maisto gaminių pabrangimą. Ontario ministeris vartotojų reikalams J. Clement pažadėjo darbą spalio 2 d. pradėsiančiam provinciniam parlamentui pateikti naują įstatymą, kuriame kainas neteisėtai keliančiom bendrovėm bus numatyta $50.000 bauda, pavieniams asmenims — $10.-000. Ontario konservatorių vyriausybė taipgi žada viešai skelbti tokius kainų pažeidėjus ir apie juos informuoti federacinę kainų priežiūros tarybą.

Premjeras P. E. Trudeau spalio 8-16 d.d. lankysis komunistinėje Kinijoje ir turės pokalbius su premjeru Ču En-lai. Pagrindinis dėmesys bus skiriamas prekybos reikalams. Šiuo vizitu norima užbaigti pramonės ministerio J. L. Pepin, užsienio reikalų min. M. Sharp, energijos išteklių min. D. Macdonal pradėtas derybas su komunistine Kinija. P. E. Trudeau susitikimas su Mao nėra numatytas.

PRANEŠIMAS
VISIEMS METROPOLINIO TORONTO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJAMS

Metinis savivaldybės surašymas įvyks per dvi pirmąsias 1973 metų rugsėjo mėnesio savaites. Surašinėtojai yra įpareigoti aplankyti visas nuosavybes ir patikrinti pagrindines žinias, sužymėtas ant turimų surašymo lapų. Tos žinios yra reikalingos savivaldybės ir provincijos reikalams, taip pat — balsuotojų sąrašams, mokyklų paramai, paskirstymui švietimo mokesčių tarp valdinių ir nevaldinių mokyklų sistemų, gyventojų skaičiaus nustatymui ir paskirstymui provincijos lėšų vietinėms valdžioms, siekiant sumažinti vietinius mokesčius.

Ontario
Government of Ontario
Ministry of Revenue
HON. ALLAN GROSSMAN, Minister
DONALD A. CROSBIE, Deputy Minister

Ateitininkų žinios

AF vadui ir AF kontrolės komisijai kandidatų pasiūlymo laikas buvo du kartu pratęstas. Kandidatų siūlymo laikotarpis pasibaigė rugpjūčio 20 d. Iki tos dienos gautieji kandidatų sąrašai bus įtraukti į vyriausių organų rinkimus.

Rinkimuose aktyviai dalyvauja ir balsuoja visi sendraugių, studentų ir moksleivių sąjungų nariai, išskiriant jaunius ir jaunučius. ASS, SAS ir MAS centro valdybos kviečiamos papildyti savo anksčiau pasiųstus balsuotojų sąrašus iki š.m. rugsėjo 15 d.

AF valdyba kviečia visus, turinčius teisę balsuoti, atėjus laikui savo balsais rinkimuose dalyvauti ir tuo pačiu atlikti savo ateitininkiškąją pareigą. Visiems ateitininkams turėtų rūpėti, kad būtų galima išrinkti ir sudaryti dinamišką vadovybę ateinančiai penkerių metų kadencijai. Sprendimui laikas artėja. **AFV**

I ateitininkų sendraugių centro valdybą pasiūlyti šie kandidatai: Pranas Baltakis, Juozas D. Laučka, Jonas Vaitkus, Genė Vasaitienė, Juozas Vitėnas ir Roma Žilionienė. Visi kandidatai gyvena Vašingtone. D. C. ASS kontrolės komisijon kandidatuoja: Antanas Diljonas, Vitalija Noreikaitė, Aleksandras Radžius, Eimutis Radžius ir Cezaris Surdokas iš Baltimorės miesto ir apylinkių.

ASS rinkimų komisija

Skautų veikla

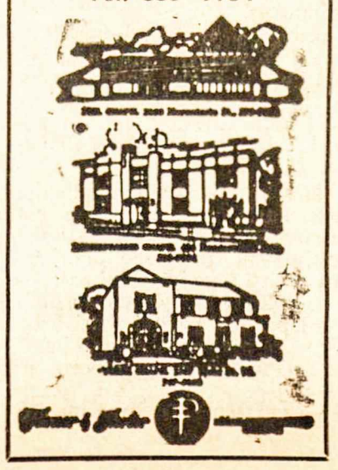
● LSS jubilėjinė 55 m. Vilniaus vardo stovykla Beaumont, Ohio, sutraukusi apie 1000 skautų-čių iš Anglijos, Australijos, V. Vokietijos, Kanados ir JAV, pasibaigė rugpjūčio 29 d. Pagrindinės iškilmės buvo rugpjūčio 25 d. Vilniaus dienos proga ir Laisvės dieną rugpjūčio 26, dalyvaujant gausiems svečiams iš JAV ir Kanados bei kitų kraštų, jų tarpe PLB valdybos pirm. St. Barzdukui, St. Lozoraičiui, jn., latvių, estų ir lenkų atstovams. Iškilmėms vadovavo v. s. F. Kurgonienė, komendantu buvo s. J. Salčiūnas. Vietovėmis ir šakomis pasiskirstę paradai su dešimtimis vėliavų buvo įspūdingi ir reti masiniuose sąskrydžiuose. Stovyklautojus ir svečius sveikino LSS tarybos pirm. ir stovyklos virš. v. s. A. Saulaitis. Skautininkų-kių sueigoj dalyvavo apie 90 vadovų-vių. Joje buvo pristatytas pirmūnas v.s. P. Jurgėla ir pagerbtas pirmasis Lietuvos skautų brolijos vadas v. s. plk. V. Šenbergas jo 75 m. amžiaus proga ir apdovanotas simbolinėmis dovanomis. Vilniaus laužą, kuriame dalyvavo apie 1500 žmonių, pravedė jaunieji vadovai-vės, koordinuojant v. s. kun. A. Saulaičiui, SJ. Milžiniškame ir moderniame stovyklavietės plote skautiškai įkurtose pastovyklėse svečiai turėjo progos pasigėrėti įsirengimais, susitvarkymu ir parodomis, iš kurių skaučių rankdarbių paroda buvo labai didelė ir vertinga. Rugpjūčio 26 d. Jūros dienos proga nuleistas į ežerą vainikas, pagerbiant žuvusius. Iškilmėms vadovavo jūr. s. D. Kižys. Pagrindines ir iškilmingas šv. Mišias atnašavo dvasios vadovai kun. G. Kijauskas, SJ, kun. A. Saulaitis, SJ, kun. S. Kulbis, SJ, kun. A. Kezys, SJ, kun. A. Simanavičius, OFM, ir kun. Pakalniškis. Geležinio Vilko ordinais sukakties proga apdovanoti v. s. V. Tallat-Kelpša ir v. s. F. Kurgonienė.

● Šį penktadienį, rugpjūčio 31, Romuvoje renkasi sk. vyčiai ir vyr. skautės į "Šiaurės pašvaistės" stovyklą iš Toronto, Hamiltono, Montrealio, St. Catharines, Niujorko, Bostono, Klevelando, Čikagos, Detroito ir kt. vietovių — apie 120 stovyklautojų. Stovyklos komendantas — A. Šileika, ūkio virš. — Linas Saplys, viršininkai — s. I. Meiklejohn ir v.s. Č. Senkevičius, dvasios vadovas — T. Rafaelis, OFM. Č. S.

"T. ŽIBURIAMS" AUKOJO

$70: KLB Sudburio apylinkės valdyba ir sportinis klubas "Geležinis Vilkas"; $12.50: Vladas Mitrikis; $10: Alf. Žebertavičius; $5: B. Andrašiūnas, dr. Algis Mikelėnas; rėmėjo prenumeratas po $10 atsiuntė: Juozas Milius, Jonas Adomėnas, Titas Savickas, Juozas Skėrius, St. Deveikis, dr. Vyt. Dambrava, Ada Poškaitienė, Ant. Masaitienė, Jurgis Aušrotas, Feliksas Kurkulis; $3: J. Hirsh; $2.50: B. Jurevičius; $2: R. Repšys, M. Borusienė, Edv. Mačiulaitis; $1: V. Micevičius, P. Preikšaitis, B. Urbanavičius. Nuoširdus ačiū visiem aukotojam.

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

BLOOR — ALHAMBRA, 3 butų atskiras mūrinis namas su atskirais įėjimais, 3 prausyklos, 3 virtuvės, vandeniu - alyva šildomas, 2 atskiri sklypai, dvigubas garažas, apie $25.000 įmokėti ir viena atvira skola; visai netoli Lietuvių Namų.

JANE — BLOOR, 12 kambarių, 3 miegamųjų, dvibutis (duplex), 4 užbaigti kambariai rūsyje, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, arti Bloor; galima greitai užimti. Apie $20,000 įmokėti.

INDIAN RD. — BLOOR, 10-ties kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, 3 naujos modernios virtuvės, 4 visai modernios prausyklos, užbaigtas kambarys rūsyje, garažas su privačiu įvažiavimu. Apie $30,000 įmokėti.

SIX MILE LAKE, didžiulis 6 kambarių 1½ metų senumo vasarnamis su visais baldais, židinys, dvigubas sklypas. Prašoma kaina $18,000. Port Severn apylinkėje.

NEW TORONTO, vos keliolikos metų senumo tributis, didžiulis sklypas, apie $15.000 įmokėti ir viena atvira skola balansui.

Al. GARBENIS — Namų tel. HU 9-1543
Pr. KERBERIS — Namų tel. LE 5-1584

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA	IMA
5¾% už depozitus	
6% už šėrus	8% už asm. paskolas
6% už taupymo s-tas	
7% už 1 m. term. dep.	8% už mortgičius
7½% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas — septyni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $5.000 ir **mortgičius** iki 75% įkainoto turto. **Visų narių gyvybė** apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.
Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Telefonas LE 2 - 8723 • Toronto 3, Ontario

Westway, Mississauga ir Kingsway rajone.
• Pirkėjams sąžiningas patarnavimas. •
R. Stasiulis Tel. 249-7691 Namų — 241-5181
Turiu didelį pasirinkimą modernių namų
FOR SALE UNITED TRUST REALTOR

ED. KONDRATAS, siuvėjas
Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** Lietuviams daroma NUOLAIDA

A. J. MORKIS Realtor
• Sąžiningas patarnavimas.
• Parūpiname mortgičius
perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę betkuriame rajone.
1082 Bloor St. W., Toronto 4, Ontario
Telefonai 534-8459; 233-5996

CLEAR-VISION
— TV - HI - FI —
Taisomi ir parduodami paprasti ir spalvoti televizijos priimtuvai.
Prieinamos kainos.
Tel. 532-7733 *1613 DUNDAS Street West*

DIDŽIAUSIOS IR GRAŽIAUSIOS EUROPIETIŠKOS MĖSOS IR SKANĖSTŲ KRAUTUVĖS KANADOJE
SPECIALŪS GAMINIAI KAS SAVAITĘ
tip-top MEATS DELICATESSEN
1727 BLOOR STREET WEST (PRIEŠ KEELE POŽEMINIO STOTĮ)
YORKDALE SHOPPING CENTRE (SHEPPARD AVE. / DON VALLEY PARKWAY) • FAIRVIEW MALL
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (QUEEN ELIZABETH ir 27 kelias)
HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE (Cooksville, 10 ir 5 kelias)

DANISH CUSTOM FURNITURE
BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)
Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED
25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch
Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ
971 College St., Toronto 4, Ont.
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI
Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

Balio Maskeliūno
DRAUDOS ĮSTAIGA
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS
Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

Saugesniam vasaros sezono važiavimui patikrinkite savo automobilius pas
AUTORITE SALES and SERVICE
Telefonas 531-1305 1536 DUNDAS St. W.
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
Atliekame visus autovežimių mechaninius pataisymus — priekinių ratų išlyginimą (wheel alignment), ratų išbalansavimą ir kt. Parduodame MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. padangas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas. Savininkas FRANK PETIT

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR
• *10 pardavimo įstaigų Toronto rojonuose* •
Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus
VYT. V. GIRDAUSKAS
Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje
1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

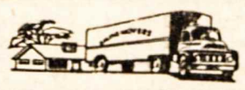
Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., TORONTO, ONTARIO **Tel. 535-1258**
• Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami •
• Pirmos rūšies A. 1 šviežia mėsa • Lietuviški sūriai •
• Silkės ir rūkyta žuvis • Šviežį ir kepti paršiukai •
• Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena •
• Importuoti maisto gaminiai •
• —— *UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU* —— •
• ——— *NEMOKAMAS PRISTATYMAS* ——— •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, **tel. 279-4371**)
persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.
Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001

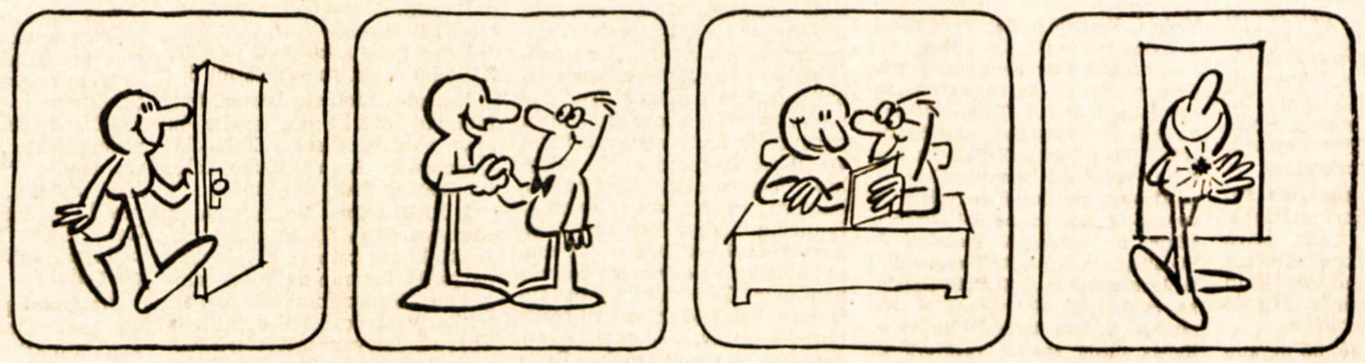
BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM 4-7994
ART'S PHOTO STUDIO
Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Jeigu Jūs atvykote Kanadon

PRIEŠ 1972 METŲ LAPKRIČIO 30 DIENĄ IR PASILIKOTE KAIP SVEČIAS AR KAIP NELEGALUS ASMUO, MŪSŲ KRAŠTAS

GALI TAPTI JŪSŲ KRAŠTU IKI 1973 M. SPALIO 15 D. VIDURNAKČIO

Jeigu jūs sėkmingai įsikūrėte Kanadoje, mums atrodo, kad turėtumėte naudotis visomis legalių gyventojų privilegijomis.

Tad iki spalio 15 d. vidurnakčio mes padėsime jums jas įsigyti.

Iki to laiko jūs galite prašyti imigranto teisių (pirmas žingsnis į pilietybę), nesusilaukdamas jokios baudos už nelegalų atvykimą ar nelegalų pasilikimą.

Iki tos datos jūsų prašymas bus svarstomas pagal labai sušvelnintas taisykles.

Bus atsižvelgta į daugelį veiksnių.

Betkuris iš jų gali jums suteikti reikiamas kvalifikacijas.

Kaip matote, stengiamės viską palengvinti. Tačiau ir labiausiai norėdami, negalėsime jums padėti po spalio 15 d. Nuo to laiko naujasis įstatymas neleis jums gauti imigranto teisių būnant Kanadoje ir sustabdyti deportacijos apeliaciją.

Praneškite mums savo pavardę, adresą, visus jūsų atvejo faktus. Mes norime, kad jūs įsijungtumėte į savo aplinkos gyvenimą ir jame pilnai dalyvautumėte. Stengsimės padaryti visa, kad mūsų kraštas taptų jūsų kraštu.

Platesnių informacijų teiraukitės telefonu, laišku ar apsilankydami artimiausiame Kanados Imigracijos Centre. Jeigu jo nebūtų netoli nuo jūsų gyvenvietės, kreipkitės į artimiausią Kanados Darbo Jėgos Centrą. (Kanados imigracijos pareigūnų paslaugos yra nemokamos).

Kanados Imigracijos Centrai yra atdari ir prašymus priima: šiokiadieniais — nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro, šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. po pietų; spalio 15, pirmadienį, — nuo 8 val. ryto iki vidurnakčio.

Manpower and Immigration
Robert Andras, Minister

Main-d'œuvre et Immigration
Robert Andras, ministre

Sąžinės balsas

Amerikietis buvo patrauktas teisman už papirkimą balsavimo.

— Tu gavai 25 dolerius, kad balsuotum už demokratus? — klausia teisėjas.

— Taip, ponas teisėjau!

— Bet po to paėmei 35 dolerius iš respublikonų, — vėl sako teisėjas.

— Tai už ką gi tu, pagaliau, balsavai?

— Kaip tai už ką — nustebęs klausia kaltinamasis. — Aš balsavau pagal savo sąžinės balsą . . .

INSURANCE
Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerciniai
249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883
35 Landron Cres., Weston, Ontario

Investuokite kapitalą į
ESTO MUTUAL FUND LTD.
Geriausias investavimas, kai biržos kursas žemas
ESTO MUTUAL FUND LTD.
P.O. Box 13, Commerce Court Postal Stn., Toronto, M5L 1A3.
Teiraukitės papildomų informacijų, neįsipareigojant.
Pavardė: .....
Adresas: .....

AIŠKĖJA SLAPTIEJI KREMLIAUS PLANAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

mažėtų spaudimas vakariniame fronte ir paliktų laisvesnes rankas tolimuose ir viduriniuose rytuose. Be to, tai įtrauktų V. Europą į politinę ir ekonominę sovietų orbitą. Trečia, sovietų politika siekia ilgainiui išstumti JAV-es iš Vakarų Europos, neutralizuoti ją ir palenkti jos ekonomiją savo reikalams.

Iš suminėtų faktų matyti, kad sovietai savo imperializmo neatsisako, kad naująją atotampą nori panaudoti savo siekiams, kuriuos pridengia gražia taikos bei sambūvio skraiste. Įžvalgesnieji stebėtojai mato sovietinius ėjimus ir perspėja atsakinguosius politikus, kad taikusis sambūvis tereiškia susilaikymą nuo karo. Ideologinė kova tarp komunizmo ir demokratijos eis ir toliau. **Ms.**

Smuikas ir šuo

Berniukas mokosi groti smuiku, išgirdęs muziką, šuo verandoje pradėjo kaukti.

— Dėl Dievo meilės, tu pradėk groti tai, ko šuo nemoka, — šūktelėjo teta.

Parinko **Pr. Alš.**

• Namai
• Vasarnamiai
• Investacijos
• Viešbučiai
• Moteliai
• Mortgičiai
• Ūkiai
• Žemės sklypai

FRANK BARAUSKAS, F.R.I.
FRANK BARAUSKAS Limited, Realtor
FRANK BARAUSKAS INSURANCE
3828 Bloor St. W., ISLINGTON
231-6226 231-2661

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.
412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O
Wiktoria BUKOWSKA, R.O
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

V. Bačėnas *All Seasons Travel*
323 Lakeshore Road East, Port Credit, Ontario
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 278-7264

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Ateinantis sekmadienis — ilgasis Darbo šventės savaitgalis. Pamaldos par. bažnyčioje ir Springhurste — 10 ir 11 v. r. Po ilgojo savaitgalio pamaldos sekmadieniais Springhurste dar kurį laiką bus laikomos, bet tik 11 v.

— Iš par. bažnyčios palaidota: a.a. Ona Eižinienė, Karolis Marcinkus ir Ona Čeliauskienė. Velionių artimiesiems gili užuojauta.

— Anapilio sodyboje dedamos grindys virtuvėje, prausyklose ir dušo kambariuose. Paruošiamos apie pastatą aikštės, kurios bus apsėtos žole, įrengiama teniso aikštė.

— Maldininkų kelionė į Midlandą — rugsėjo 9 d. Žiūr. atskirą informaciją.

— Pamaldos: šį sekmadienį par. bažnyčioje: 10 v.r. už a.a. Feliksą Šimutį, 11 v. už S. J. Matulius ir L. L. Narušienę. Springhurste: 10 v. už J. Endriukaitį ir 11 v. už K. Endriukaitį.

— Susituokė: Bruce W. McNeil ir Lilė O. Kizaitė.

Lilė Kizaitė susituokė su Bruce W. McNeil Šv. Jono Kr. šventovėje. Sutuoktuvių apeigas atliko kun. P. Ažubalis, kuris prieš 24 metus sutuokė ir jos tėvus. Vestuvinės vaišės įvyko Lion's Club salėje. Savo žodyje kun. P. Ažubalis priminė, kad jaunoji yra ateitininkė, daug talkinusi stovyklose, dalyvavusi lietuviškoje ir parapijos veikloje. Programai vadovavo J. Šarūnas. Jaunasis savo padėkos žodį baigė lieutvišku "ačiū labai". Didžiąją svečių dalį sudarė lietuviai iš Toronto ir kitų vietovių. Grojo A. Dimskio orkestras.

Lietuvių radijo programa, vadovaujama J. R. Simanavičiaus, Kanados parodos metu buvo transliuojama du trečiadienius 6-7 v.v. iš parodų aikštės. Taip darė ir kitos tautinės grupės CHIN radijo stoties dėka.

A.a. Ona Eižinienė, 65 m. amžiaus, po sunkios ligos mirė rugpjūčio 22 d. Our Lady of Mercy ligoninėje. Velionė buvo kilusi iš Panevėžio. Iš jaunų dienų buvo uoli skautė, ilgametė kat. moterų dr-jos narė ir kurį laiką Šv. Jono Kr. par. skyriaus pirmininkė. Iškilmingai palaidota iš Šv. Jono Kr. par. bažnyčios liet. kapinėse. Paliko vyrą, dvi dukras ir sūnų.

A.a. Ona Čeliauskienė, 57 m. amžiaus, mirė Our Lady of Mercy ligoninėje rugpjūčio 23 d. Velionė buvo kilusi iš Vilniaus krašto. Palaidota liet. kapinėse. Paliko vyrą ir du sūnu.

A.a. Jonas Štreitas, 68 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 4 d. Sao Paulo mieste, Brazilijoj, po sunkios ir ilgos ligos. Toronte paliko liūdinčius gimines — seserį Mariją Šenferienę ir brolį Viktorą — kūrėją-savanorį.

Valstybės sekretoriato pranešime (liepos 31 d.) pažymima, kad tarp 65 grupių, gavusių $203.343 kultūriniėm kelionėm, yra Toronto estų tautinių šokių grupė "Kungla", kurią sudaro 24 asmenys. Jai paskirta $1800, kad per tris savaites galėtų aplankyti Vokietiją ir Švediją.

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3 - 8008.

PARDUODAMAS PRABANGUS NAMAS už $74.900, 2221 Felina Crt., Mississauga; puiki aplinka, 4 miegamieji kambariai, kilimai per visą namą; pirmas savininkas, 2 garažai, poilsio kambarys, maudymosi baseinas iš parko pusės. Tel. 279-4013.

REIKALINGA MOTERIS išleisti septynerių metų mergaitę į mokyklą ir išleisti grįžtančią iš jos. Gali atvažiuoti į namus ar apsigyventi — pagal susitarimą. Skambinti tel. 535-6651 arba 769-0734.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 767-4737.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūsių, kiemų ir perkraustymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, statau naujus namus, parūpinu mortgičius ir darau įrengimus. Tel. 579-0309. KAZYS CIBAS, Oshawa, Ont.

BARONESSA
Beauty Salon
Savininkė **Alė Kerberienė**
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor - Durie gatvių
Telefonas **762-4252**
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Mišios: penktad., 7.30 v. — už a.a. Pr. Dailidienę, užpr. V. Dailidės, 8 v. — už a.a. O. Augustaitytę, užpr. B. Urbelio; šeštad., 8.30 v. — už a.a. B. Treigienę, užpr. S. S. Treigių, 9 v. — už a.a. E. Radvanskienę, užpr. J. G. Kaulių, 9.20 v. — už a.a. L. Gorienę, keturšvaitis, užpr. M. Savickienės; sekmad., 8 v. — tretininkų int., 9 v. — už a. a. J. Mickevičių, užpr. p. Rutkauskų iš Detroito, 10 v. — už a.a. M. Štuikienę, užpr. A. Štuikio, 11.15 v. — už a.a. K. Ardavičių, užpr. I. Ardavičienės ir dukros Nijolės.

— Pamaldos Waubaushene ir apylinkės vasarotojams — šį sekmadienį, 2 v. p.p., p. Venckų vasarvietėje.

— Mėnesinė rinkliava parapijos skoloms sumažinti — šį sekmadienį.

— Parapijos choro pirmoji sezono repeticija — rugsėjo 6, ketvirtadienį, 7.30 v.v., muzikos studijoje. Senieji choristai, o taip pat ir nauji, vyresnieji ir jaunimas maloniai kviečiami įsijungti į giesmę ir dainą. Visų talka didžiai reikalinga.

— Šį rudenį šios parapijos bažnyčioje su savo pamaldomis priglaudžiami katalikai latviai. Jų pirmos pamaldos bus rugsėjo 9 d., 12.30 v. p.p. Juos aptarnaus latvis kun. B. Kokins, kuris, beje, gražiai kalba lietuviškai.

— Pakrikštyta: Buddy ir Nijolės Fisher dukrelė Lisa Emilija, Jurgio ir Stasės Gruchalų dukrelė Julija Violeta, Vasario ir Ragnos Bersėnų dukrelė Aleksa Marija Elena.

— Parapijos tarybos jaunimo sekcijos rengtoji vaikų stovykla įvyko rugpjūčio 5-18 d.d. T. pranciškonų vasarvietėje. Daugiausia rūpesčių turėjo J. Vingelienė ir T. Rafaelis. Stovyklai vadovavo: komendantė — A. Sapijonytė; vyriausioji mergaičių vadovė — R. Sapijonienė. Jai sumaniai talkino B. Norkutė, V. Vingelytė, S. Dūdaitė, I. Poškutė, R. Krasauskaitė, D. Jokubaitytė ir A. Stadytė. Berniukų vadovai: E. Gataveckas, R. Karauskas, V. Danaitis ir D. Butrimas. Keletą dienų sportui vadovavo E. Punkris. Sporto vadovė — B. Norkutė. Darbelių mokė: V. Vingelytė, S. Dūdaitė ir R. Krasauskaitė. Tautinių šokių mokytoja — R. Sapijonienė. Labai kruopščiai darbavosi ūkvedys J. Krivas, o maistą skaniai gamino ponios: V. Bilkienė, O. Drąsutienė, B. Greičiūnienė, T. Kiškūnienė ir E. Krivienė. Jų vyrai savaitgaliais talkino įvairiuose darbuose. Šokiams ir dainoms akordeonu akompanavo R. Punkris. Stovyklos gydytojas — dr. A. Matukas. Kapelionas — kun. R. Šakalys. Nuoširdi padėka stovyklos rengėjams, personalui ir visiems, kurie stovyklą rėmė moraliai ar materialiai.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Rugsėjo 2, sekmadienį, pamaldų evangelikams nebus. Kun. A. Žilinskas rugpjūčio 30 d. išvyksta į PLB seimą Vašingtone, kur su kun. sen. A. Trakiu ir inž. G. Šernu dalyvaus kaip atstovai. Vašingtone rugsėjo 2 d. įvyks pirmos oficialios ekumeninės pamaldos, kuriose kun. senjoras A. Trakis ir kun. Alg. Žilinskas, Toronto liuteronų parapijų koordinatorius, atstovaus lietuviams evangelikams. Sekančios pamaldos su sekmadienio mokykla Toronte įvyks rugsėjo 9, sekmadienį, 9.30 v.r.

Lietuvių Namų žinios

— Rugpjūčio 23 d. LN įvyko lėšų telkimo vajaus talkininkų pasitarimas. Dalyvavo apie 30 talkininkų. LN pirmininkas painformavo apie namų statybą ir piniginius reikalus. Spalio mėn. viduryje visi stambesnieji darbai bus baigti. Spalio 26 d. įvyks oficialus LN atidarymo pobūvis.

— Dėl lėšų ir narių telkimo LN pirmininkas pabrėžė, kad dabar vykdomo LN vajaus pats svarbiausias uždavinys yra naujų narių telkimas. Šiuo metu LN turi 637 narius. Tai esą labai maža. Reikėtų, kad visi lietuviai būtų LN nariais. Tada tikrai LN bus visų lietuvių. Ypač reikia patraukti į narius jaunimą, kuris greitai turėtų perimti LN tvarkymą.

— LN lėšų telkimo vajaus komitetas pranešė, kad iki šiol LN paskolos lakštų (debenture) yra parduota už $173.000. Liko parduoti už $127.000. Paskolos lakštų pardavimą labai trukdė atostogos. Dabar norima vajaus veiklą pagyvinti. Dėlto yra įvedamas posėdžių salėje budėjimas kiekvieną antradienį ir ketvirtadienį nuo 6 iki 9 v. vakaro. Budintis įrašinės naujus narius, teiks informacijas, pardavinės paskolos lakštus ir priiminės talkininkų atsiskaitymus. Jo telefonas 533-9030.

— Rugsėjo 12, trečiadienį, 7.30 v. v., šaukiamas vajaus talkininkų susirinkimas. Kviečiami visi lietuviai, galį LN patalkinti, susirinkime dalyvauti.

— Praėjusią savaitę LN paskolos lakštus nupirko: A. Vanagas už $1000, I. Krasauskas — už $200. Nario įnašus po $100 įmokėjo: B. Strazdienė, Algimantas Štuopis, Paulius ir Albina Štuopiai. **Valdyba**

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
P. Lubys. Tel. WA 2-7981, 261-0537
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.

Toronto lietuvius lanko žymus JAV-bių lietuvių darbuotojas —

LEONARDAS VALIUKAS

Ta proga rengiama jo paskaita tema: **"Naujų kelių jieškojimas Lietuvos laisvinimo žygyje"**

- **Data:** 1973 m. rugsėjo 7 d., penktadienis
- **Laikas:** 8 val. vakaro
- **Vieta:** Prisikėlimo par. parodų salėje

Leonardo Valiuko pastangomis buvo pravesta JAV-bių kongrese garsioji H. Con. Res. 416 rezoliucija, kviečianti JAV-bių vyriausybę kelti Lietuvos bylą Jungtinėse Tautose ir ją ten tinkamai apginti. Jis suformavo JAV-bių LB Informacinę Tarnybą ir jai vadovavo trejetą metų. Jis aktyviai dalyvauja amerikiečių politiniame gyvenime, užimdamas vadovaujančius respublikonų partijos postus. Šiuo metu jis yra Lietuvių Fronto Bičiulių sąjūdžio vyr. tarybos narys ir centro valdybos pirmininkas.

Leonardas Valiukas

Toronto ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti minėtoje paskaitoje ir po jos diskusijose.

LFB Toronto sambūrio valdyba

Antisovietinės demonstracijos ryšium su sovietinės armijos choro pasirodymais Ontario parodų aikštėje įvyko rugp. 21 d. vakare. Demonstraciją organizavo čekoslovakai, minėdami penktąsias sovietų invazijos metines. 7 v. v. automobiliai su plakatais ir vėliavom pajudėjo iš Dufferin aikštės parlamento rūmų link. Prie parlamento rūmų buvo sugrotas Kanados himnas. Kalbėjo visa eilė pareigūnų. Ontario premjero W. Davis vardu kalbėjo min. R. Brunelle. Taipgi kalbėjo ir Kanados parlamento narys Otto Jelinek, kuris labai smarkiai pasisakė prieš komunizmą. Paskui prabilo įvairių pavergtųjų tautų atstovai: lietuvių (KLB Toronto apyl. valdybos vicepirm. M. Abromaitis), bulgarų, vengrų, estų, lenkų ir Baltiečių Federacijos pirmininkas. Apie 9 v.v. visi organizuotai nuvyko prie vengrų laisvės paminklo. Ten vainikus padėjo Ontario valdžios ir vengrų rezistencijos atstovai. Lietuviai visur dalyvavo su savo trispalve. Buvo užbaigta čekoslovakų himnu. **B.**

Vytautas Aušrotas, aktyviai besireiškiąs visuomeninėje veikloje ir tarnaująs Toronto miesto savivaldybėje, per kelerius metus korespondenciniu būdu baigė Kingstono Queen's universitete savivaldybių administracijos kursą ir gavo diplomą, duodantį teisę užimti betkurią miesto savivaldybės pareigūnų vietą. Prieš keletą metų jis panašiu būdu baigė buhalterijos kursą. Lietuvoje ir Vokietijoje studijavo kalbas.

Dail. Antanas Monèys, gyvenąs su šeima Paryžiuje, atostogavo Toronte pas kolegą dail. J. Bakį, turintį savo studiją prie Boltono miestelio. Ta proga svečias aplankė kolegas dailininkus, pažįstamus, ypač iš Freiburgo studijų meto, lietuvių institucijas, jų tarpe ir "TŽ". Rugsėjo 25 d. svečias išskrido atgal į Paryžių. Jaukios išleistuvės buvo surengtos dail. J. Bakio rezidencijoj.

Ministeriui dr. St. Haidasz pagerbti Kanados etninės spaudos federacija rengia banketą rugsėjo 8, šeštadienį, 8 v.v., Royal York (Ball Room) viešbutyje. Kokteilio pradžia — 7 v.v. Kviečiamos dalyvauti ir paskirų tautybių vadovybės. Pageidaujama, kad kiekviena tautybė užsakytų bent 8 vietų stalą. Bilieto kaina — $12.50. Min. St. Haidasz lietuviams yra daug gero padaręs, dėlto ir jų atstovai turėtų dalyvauti. Šis reikalas perduotas KLB Toronto apyl. valdybai. Bilietus galima užsakyti per "T. Ž." admin. iki rugpjūčio 30 d.

Kanados Lietuvių Dienai, šeštadienio šokiams (spalio 6), apyl. valdyba užsakė Etobicoke Queensway Lion's klubo salę, talpinančią 2000 dalyvių.

Į PLB seimą Vašingtone iš Kanados dalyvaus 16 atstovų ir A. Rinkūnas kaip PLB valdybos narys. Iš Toronto dalyvaus taipgi apie 15 sportininkų lengv. atletikos varžybose Vašingtone. Iš Toronto dalyvaus atstovai: S. Čepas, B. Sakalas, kun. A. Žilinskas, inž. G. Šernas, J. R. Simanavičius, Aug. Kuolas ir kt. Dr. J. Sungaila, buvęs PLB valdybos pirmininkas, dalyvaus simpoziume. Be to, keletas torontiečių dalyvaus seime kaip svečiai.

Inž. Vyt. Čekanauskas su Ponia iš Los Angeles, Kalifornijoj, vykdamas į PLB seimą Vašingtone, aplankė ir Kanados dalį. Jo žmona Janina (Budriūnaitė) yra seniau gyvenusi Toronte ir čia rado daug mielų pažįstamų. Kadangi abu yra "TŽ" skaitytojai, aplankė ir redakciją. Spaudai paremti paliko auką.

Žurnalistas Lubor J. Zink parašė ilgą straipsnį "Finnish cops dance to Red tune" dienraštyje "The Toronto Sun" rugpjūčio 13 d. laidoje. Ten jis išdėstė baltiečių žygius Helsinkyje ir straipsnį užbaigė sakiniu: "Devynių baltiečių epopėją pasvarstyti verta, nes ji lyg ir suasmenina reikšmę saugumo ir bendradarbiavimo, kurį perša Kremlius."

Tautinių šokių grupė "Atžalynas", vadovaujama Ramūno Tamulionio, rugpjūčio 31, penktadienį, 7 v.v., atliks programą parodų aikštėje priešais "Better Living Centre" pastatą. Dalyvaus ir kitų tautybių grupės.

Organizacijų komitetas rengia Tautos šventės minėjimą 1973 m. rugsėjo 8, šeštadienį, 7 v.v., Lietuvių Namų apatinėje salėje. Po oficialiosios bus meninė dalis, vaišės iš moterų paruošto bufeto ir vyrų aptarnaujamo baro, šokiai orkestrui grojant. Įėjimas — jauniesiems ir seniesiems — $1, kitiems — $2. Rengėjai visus kviečia dalyvauti. Į minėtą komitetą įeina: sav.-kūrėjai, jūros šauliai, "Vyčio" sp. klubas, Liet. Fondas, skautai-ės, Tautinės Liet. S-gos skyrius, vilniečiai, "Daina", medžiotojai-žūklautojai, LAS, verslininkai ir pensininkai.

Maldininkų kelionė į Midlandą pašventinti naujo lietuvių kankinių kryžiaus bus sekmadienį, rugsėjo 9. Mišios, išpažintys ir Komunija šventovės bažnyčioje — 2 v.p.p., o kryžiaus pašventinimas — tuoj po Mišių. Per Mišias antroji rinkliava skiriama kryžiaus statymo išlaidoms padengti; specialūs vokeliai bus išdalinti prie įėjimo į bažnyčią. Neturintiems vykti savo susisiekimo priemonių, jei tokių susidarys pakankamas skaičius, bus nusamdyti autobusai. Jie nuo Prisikėlimo bažnyčios išvyks 11 v.r. ir ton pačion vieton sugrįš apie 7 v.v. Norį jais vykti tuoj pat registruojasi savose parapijose. Giedą choruose prieš pamaldas renkasi prie vargonų Midlande. Toronto, Hamiltono, St. Catharines, Londono, Sudburio ir kitų vietovių lietuviai maloniai kviečiami gausiai dalyvauti.

KLK Kultūros Draugija "Žiburiai" šaukia metinį savo narių susirinkimą rugsėjo 19, trečiadienį, 7.30 v.v., salėje virš "T. Ž." redakcijos. Visi nariai prašomi dalyvauti.

Rinkimai į Wasagos savivaldybę įvyks spalio 1 d. Vasarnamių savininkai, įskaitant ir Springhurst Beach, galės balsuoti ir šeštadienį, rugsėjo 29. Smulkesnė balsavimo tvarka bus pranešta vėliau. Į burmistrus kandidatuoja dabartinis viršaitis Clair Robertson — jaunas, energingas vyras, daugeliui lietuvių pažįstamas. Jis yra priešingas visų vasarnamių nugriovimui pagal ežero krantą ir remia peticiją, kuri įteikta Ontario ministeriui pirmininkui.

Į "Paramos" bankelį rugpjūčio 23 d., 10.45 v.r., įsiveržė du piktadariai, ginkluoti ilgais peiliais, ir pareikalavo pinigų. Vienas iš tarnautojų buvo priverstas atidaryti seifą, kuriame rado $2.371. Tą sumą pagriebę piktadariai, apsimovę galvas kojinėmis, pabėgo. Vienas jų paliko peilį. Pinigai buvo apdrausti. Policija tiria įvykį. Nė vienas iš bankelio tarnautojų nebuvo sužeistas.

TORONTO MIESTAS
PRANEŠIMAS
atmatų išvežimo reikalu

Kadangi pirmadienis, **rugsėjo 3,** miesto tarnautojams yra nedarbo diena, todėl tą dieną atmatos nebus išvežamos.

Pirmadienio išvežimas bus atliktas antradienį, o antradienio — trečiadienį.

H. F. Atyeo, P. Eng.,
gatvių priežiūros viršininkas

EKSKURSIJA į
Europą
KLM ROYAL DUTCH AIRLINES
RUGSĖJO 20 — SPALIO 4
KLM-4
5 dienos Vilniuje
3 dienos Vienoje
3 dienos Amsterdame
2 dienos Maskvoje
Skambinti **KLM** arba jūsų "TRAVEL AGENT"
Paskutinė užsiregistravimo data — **rugpjūčio 31 d.**
V. Bačėnas
ALL SEASONS TRAVEL
278-7264

MEDUS — reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose. Iš bityno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

ATLIEKU GRINDŲ
atnaujinimo (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus Toronte.
ALFONSAS SODONIS
Telefonas LE6-2805

PARDUODAME LIETUVIŠKUS sūrius, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE Co.
1004 Dundas St. West,
telefonas 531-8422

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Metinei piniginei rudens loterijai aukojo: Šv. Onos Dr-ja $50, Šv. Elzbietos Dr-ja — $50, parapijos komiteto nariai — $50, K. Petrulienė — $25, V. Lazauskienė — $25. Yra numatyti du laimėjimai po $50 ir 8 po $25. Taigi, mums dar trūksta 4 dovanų po $25. Gerieji parapijiečiai, kurie norėtų paaukoti mūsų piniginei loterijai $25, maloniai laukiami. Ši auka bus įrašoma į asmeninę aukotojo kartoteką.

— Berods, visi jau esame gavę piniginės loterijos bilietų knygeles. Būkime duosnesni, nepasitenkinkime viena — įsigykime dar ir po antrą, nes šiandien $5 auka nėra didelė.

— Grybavimo sezonas jau čia pat, nepamirškime parinkti ir paaukoti jaunų grybukų ir mūsų tradicinei grybų vakarienei, kuri įvyks rugsėjo 29 d.

— Palyginus su 1972 m., šiemet maisto kainos yra pakilusios net 2-3 kart, bet į tradicinę grybų vakarienę bilietų kainos bus tos pačios — tik — 4 dol. Bilietus galima gauti pas kleboną ir pas par. k-to narius.

— Klebonas kun. dr. F. Jucevičius savo parapijiečius pradės lankyti rugsėjo 4 d. Sekmadieniais jis praneš, kokias miesto dalis ir gatves lankys; be to, keletą dienų anksčiau jis paskambins telefonu.

— Č. Vasiliauskas, Vytauto ir Stefos sūnus, važiuodamas motociklu turėjo nelaimę — buvo sužeista akis. Skubiai buvo padaryta operacija, ir tikimasi, jog viskas bus gerai.

— Ed. Petruliui jo tėvų namuose buvo surengtas priešvestuvinis pobūvis. Tą patį vakarą pas K. Petrulienės brolį p.p. Bunius buvo surengtas toks pats pobūvis ir jo būsimai žmonai D. Sabalytei. **K. A.**

Aušros Vartų par. žinios

— Metinė parapijos vakarienė bus lapkričio 3 d. Jau užsakytas orkestras. Netrukus visi gaus didžiosios loterijos bilietus. A. Usienė sutiko rūpintis vaišėmis.

— Parapijos įsteigimo sukakties paminėjimą rengia Šv. Onos Dr-ja rugsėjo 29 d. Dalyvauti kviečia visas lietuvių organizacijas.

— Kun. J. Vaišnys, SJ, žurnalo "Laiškai Lietuviams" redaktorius ir Liet. Žurnalistų S-gos pirmininkas viešėjo keletą dienų Montrealyje.

— N. Pradėtosios Marijos seserys po atostogų grįžo Montrealin, išskyrus seselę Jonę. Vaikų darželis pradės veikti rugsėjo 2 d.

— Susituokė Linda Barzdenytė ir Lucien Leboef.

Elzbietos Kardelienės muzikos studija, sėkmingai veikianti jau daug metų, pradeda pamokas rugsėjo 10, pirmadienį. Tel. 767-0473.

Į PLB seimą Vašingtone kaip atstovas vyksta dr. P. Lukoševičius, buvęs Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, dalyvavęs ir buvusiuose PLB seimuose.

TORONTO, ONT.

Jonas Antanaitis, gyvenąs Sao Paulo mieste, Brazilijoj, lankosi Kanadoje ir JAV-se. Lietuvoje jis buvo "Lino" akcinės bendrovės direktorium. Brazilijon atvyko 1946 m. Čia įsteigė nuosavą mezgimo tekstilės įmonę, kurią dabar pardavė. Jo sūnus Nardis baigė tekstilės inžinerijos mokslus JAV-se ir ten pasiliko dirbti. J. Antanaitis ir Lietuvoj, ir Brazilijoj dalyvavo ir tebedalyvauja lietuvių visuomeniniame ir spaudos gyvenime. Lankydamasis "TŽ" redakcijoj, papasakojo apie dabartinį lietuvių gyvenimą Brazilijoj. Seniau esą lietuvių buvo apie 40.000, o dabar gal mažiau nei pusė to skaičiaus. Didžioji jų dauguma gyvena Sao Paulo mieste. Jei seniau į augštesnius mokslus retas kuris eidavo, tai dabar jau daug studentų. Lietuviai turi gerą vardą. Pvz. P. Amerikos lietuvių kongreso proga jiems buvo duotas miesto teatras, talpinąs arti 3000 asmenų. Vyrauja senosios ateivijos tautiečiai, nes naujų ateivių atvažiavo tik apie 50-60 šeimų. Yra dar treji namai, pirkti neprikl. Lietuvos vyriausybės mokyklų reikalams. Juos globoja Brazilijos Lietuvių Sąjunga. Tėvai jėzuitai yra įsteigę atskirą židinį bei parapiją nuosavose patalpose. Senąją lietuvių parapiją dabar tvarko liet. saleziežiai. Buvo kilęs nepasitenkinimas dėl kaikurių saleziečių elgsenos su lietuvių pamaldomis ir turtu, bet dabar jau gerokai pasistūmėta išsiaiškinimo keliu. Lietuviai tikintieji, susibūrę į Šv. Juozapo Lietuvių Bendruomenę, yra teisiniai parapijos pastatų bei žemės savininkai. Kilus pavojui tą turtą prarasti, buvo suaktyvinta Šv. Juozapo Liet. Bendruomenės veikla ir pavojui atsispirta. Tikimasi, kad ir kiti klausimai išsispręs lietuviams palankia prasme. Apsilankymo proga J. Antanaitis užsakė "TŽ" oro paštu Brazilijos Lietuvių Sąjungai. Svečias, aplankęs Š. Ameriką, po dviejų mėnesių grįš Brazilijon.

Mūsų kredito unijos narei
a†a Petronelei Sharky
mirus, jos vyrui JUOZUI, dukrai LILIJAI ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —
Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.5%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 m.	6.5%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 m.	7.0%	Investacines	nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 m.	7.5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.